

3 1761 08116001 2

PG

5020

A7

sv.1

9129

ARCHIV

starých česko-slovenských

listín, písemností a dejepisných pôvodín

pre

dejepis a literaturu Slovákov.

Sostavil

Franko V. Sasinek,

tajomník Matice Slovenskej, dop. úd. král. českej společnosti nauk atd.

Vydala Matica Slovenská.

Diel II. — Sväzok I.

Matičných spisov č. 33.

~~~~~
TURČ. SV. MARTIN.

TLAČOU KNÍHTLAČIARSKO-ÚČASTINÁRSKEHO SPOLKU.

1875.

Reserve I, 42.

only vol I, more published

ARCHIV

starých česko-slovenských

n, písemností a dejepisných pôvodín

pre

dejepis a literatúru Slovákov.

Sostavil

Franko V. Sasinek,

tajomník Matice Slovenskej, dop. úd král. českej spoločnosti nauk atd.

Vydala Matica Slovenská.

Diel II. — Sväzok I.

Maticných spisov č. 33.

TURČ. SV. MARTIN.

TLAČOU KNÍHTLAČIARSKO-ÚČASTNÁRSKEHO SPOLKU.

1873.

PG

5020

A7

diel 2

SV. 1

II.
PÍSEMNOSTI.

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
University of Toronto

I.

Básne Petra Benického.

Dokial nepošťastí sa komu podať obširnejší životopis tohoto slovenského básnika ¹⁾, nech dostačí aspoň tá stručná zpráva, ktorú „Slovník Naučný“ sdeluje o ňom v I. D. na str. 615 a Valaského „*Conspectus reipublicae literariae in Hungaria*“ na str. 221.

Petor Benický narodil sa r. 1603 zo zemanskej rodiny. Pre nedostatok určitých životopisných zpráw môže sa len udať, že, súc rytierom zlatej ostrohy, nosil název „*eques auratus*.“ Jeho maďarské dielko, obsahujúce v prvej časti nábožné, kajúčne asvetské piesne, v druhej ale maďarské príslovia, bolo viac-krat na svetlo vydané; menovite kroz Štefana Bartóka, kanonika ostrihomského, v Trnave r. 1664 pod titulom: „*Beniczky Péter rythmusai*“ a v Prešporku r. 1806. — Petor Benický platil za maďarského básnika; no mi ho reklamujeme pre náš národ, a túto našu reklamáciu nelen odôvodňujeme jeho slovenským, od turčianskych Beníc pochodiacim primenom, lež i vydaním týchto, dosiaľ ešte nikde nevydaných, jeho básni, ktoré v pôvodnom rukopise s knižnicou M. Rešetkovou r. 1864 dostaly sa do imania Matice Slovenskej pod názvom:

Verše slovenské Petra Beniczky

spísané roku 1652.

Nalezené v knihovni slav. Rodu Madočanského v Horovcách.

1.

Nemagjce Práce
Panske na Prekážce,
Lenivý nechťiez bitj:
Uminil gsem sobe
K vuli vsakže tobe
Cztenary neco vzitj.
Co me Prirozeni
Prineslo mišleni
Kratze viložitj
Abis v Posezeni
V ezastem rozmluvani
Mohl viecz mluvitj.

2.

Že na tomto Svete,
Co kolvek se plete,
Stalosty žadne nema:
Než kdy czas pomine,
Každý kvet zahine;
Na malj czas krásu ma.
Perly, kdy se kropj,
Od octu se topj,
Kdiž na ne vlite biva.
Dyemant kamen tvrdj,
Cez kozlovu kryv
Obmekcezenj sve miva.

3.

Hory y lesove
 Všelicy stromove
     Kdiž prichazi zima
 Listi zeleného
 Ovodce hogneho
     Zvestuge se promena.
 Co Leto prinese,
 To zima odnese
     Tvrde se klidem chova.
 Dobre sy poradý;
 Kdo s pole zahrady
     Ovodce zbožý schova.

6.

Buh zvlášť tagnich Sudce
 Skusuge negvice
     Gegjch skritu žádost:
 V znamost uvozuje,
 Vubecz oznamuje
     Všecku gegjch nepravost.
 Spravedlivim gsaudem
 Ošemetnim lidem
     Prevracuje gich chitrost;
 Napomaha k pravde,
 V negchitregši zrade
     Svu ukazuge mocnost.

4.

Sveta toho marnost
 Žadnut neda stalost
     Skušenosť sama ucjz:
 Rozkoš Panovanj,
 Marnost gest na zemi,
     Šalamun mudri svedczý
 Šaty ozdobene,
 Cziničz telo pišne
     Molove prežiraju,
 Panské nabývanj
 V času plundrovanj
     Yinšy zas uživagu.

7.

Lež prave mišlenj
 Pro mnohe skušenj
     Kraginy sveta zbeha;
 V oblohe nebeskeg
 I v propasti morskeg
     Neco divneho hleda
 Nicz všakže nového
 Co prveg nebilo
     Zda se mne nenaleza;
 Nebo, nicz noveho
 Nicz také staleho
     Nevidý tak se mne zda.

5.

Vczera kdo vesel bil,
 Dnes žalosti nabil
     S nemirneg veselosty;
 Neb po gasnem czase
 Snadno mracziava se
     Z velikej palczivosti:
 Tak po veselosty
 Všelike težkosty
     Prichazegj z nahlosty;
 Kde se kdo nenada,
 Nešťestí tam shleda,
     Bude mit dost trpkosty.

8.

Czlovek mnoho stava,
 Aby gcho Slava
     Važnost v ludj mela.
 Mnohu vecz zacizina.
 Prichazj priczina,
     Co chtel dovest nechava.
 V tom svogu nestalost
 V predsezetý marnost
     Po czasu znamu dava.
 Kdiž prichazi ohen,
 Valka neb povoden
     S pracy misto shledava.

9.

Všech vecí začátek
 Přichází na zmatek
     Gestlj že času není;
 Protož což začínáš,
 Yistý čas šetřit máš,
     Chcešli přivést k skončení.
 S práce neodkladej,
 Radnej radimť necheg
     To, co těžce není,
 Mašly se zhlédavat,
 I na nic zkládat
     Mizerne tve stavenj.

12.

Kdo pokoge žada,
 Nech doma sedava,
     Kde o nem nikdo nevj.
 Zlemu Tovarišstvu
 Mokremu Bratrstvu
     Z rýdka nech se vigejv.
 Na křežme na rinku
 Slyšenu novinku
     Hled mimo propustitj.
 Gestli gu oznámiš,
 Nevim gak zatagiš;
     Mužet mešcu škoditj.

10.

Yazik drž na uzde;
 Nebo biva pozde,
     Yestlis koho omluvil,
 Nazpatek vtahnutj,
 Co sy žval tagitj
     Komus předtim ublížil.
 Gestli něco mluviš
 Nekoho omluviš
     Ginši vez přitomen bil,
 Ktery tve mluvenj
 O ginem domnenj
     Lepeg než ty rozsudil.

13.

Pakly nekde pugdeš,
 Požadany budeš
     Na svadbu neb hostinu,
 Nesedeg na předním
 Miste zvlášť obzvláštním;
     Abys nezustal s hanbú,
 Na miste posledním
 Žes poctivost ginim
     Nedal, přičinut najdu.
 Sedny na poslednj:
 Gestli budeš vzacnj
     Y v kute tebe nagdu.

11.

Tagnu vecz nezgevug
 Umisel tvug zdržuj,
     Aby giný nevedel.
 Yak nagle oznámiš
 Nekomu se zgeviš
     To, co sy v umislu mel,
 Budeš litovatj,
 Musiš vdek hledatj
     Tomu, by nepovedel
 Tvogu skritu žádost
 Skutecnou nepravost
     Kteraz předtim sam vedel.

14.

Mnohj ma obicžeg,
 Chvalitj se viceg,
     Než o nem ginšj zmišlj;
 Nevý pomislitj
 Že vlka po srsti
     Každý poznati myslj
 Lepšy kdy te ginšj
 Chvali, budeš milšj,
     Kde koli se obratiš;
 Pakly se sam chvališ
 Preveliect blazniš,
     Y lasku časem stratiš.

15.

Žadny bohateho,
 Zlato stribro geho
     Nema chvalit žadneho;
 Lebo mnohý kramar
 Ma veliky Tovar,
     Ale však neni geho.
 Švecz take s kožami
 Ma sve zamesknanj,
     Maso pak ge giného.
 Chvališlj, chval pro cnost,
 Skušenost a mudrost
     Šalamuna mudreho.

16.

Cžlovek po uzinkuv,
 Znamenitich skutkuv
     Poznaty se ty dava.
 Vино ne pro barvu,
 Když býva v poháru,
     Než pro chut drahe biva.
 Kone né pro krasnost,
 Než pro geho czerstvost
     Pan koberezem odiva.
 Pannu pak pro krasu,
 Ktera ge do času,
     Mladenecz vzity žada.

17.

Povest gmeno dobre
 Biva rozširene
     Za hory y za more;
 Kde se sam nenadaš
 Chvalu potupu maš
     Mezy lidny po sobe.
 Dobra v tvich konežynach,
 Zla v mnohich kraginach
     Roznese sa po tebe.
 A protož giného
 Nemaš vjuít s toho;
     Sam sy pricžina sobe.

18.

Kdo po cestach chodj,
 A z blazny se wodj,
     Ten mnoho škodj miva,
 Neb zlim sitem Pekar
 V pustem mline Minar,
     S malim osohem býva.
 Svogeg nemudrosty,
 Že měl škody dosty
     Sve blaznostvý nech stiha:
 Že z pece na hrnecz,
 Strechj na kamenecz
     Skakati obiczeg ma.

19.

Neprigimej rady,
 Gestlit blazen radý
     Sveho blaznovstvý neco:
 Nezavrug pravdy,
 Gestli mudrý pravý,
     Znat mudrý budelj co.
 Posluchat staršiho,
 Nad te mudregšiho,
     Nebivá blaznivá vecz.
 Stary skusenostj,
 Mladý s všetečnostj
     Poznaný biva vubecz.

20.

Mnohich peknych konj
 Které v hamich honj,
     Zlý hospodár strhava:
 Czím se vícz zmahagu,
 Tahnut pospichagu,
     Tim vícz ge smihava.
 Tah mnohj služebnik,
 Neglepšý robotnik,
     Co negvicz pracuge.
 Od panj od panj
 Slichava šemraný
     Že lenivost miluge.

21.

Prorok v svogeg vlastj
 Zustava beze cty,
     Biť by učený bil.
 Doma vivalanj,
 Ma o nèm domnenj,
     Že gindě za pecu hnil.
 Gestlj chceš poctivost,
 Dosahnuty hodnost,
     Radneg ginde zustaveg:
 Tak budeš v vzacnosty,
 U velkeg važnosty,
     Apoštola posluheg.

22.

Umeny vzacna ctnost
 Spusobuge vzacnost
     Rozliczne dary dava:
 Mladency k hodnosty,
 Starej k veselosty
     Uprimne dopomaha.
 Bohatím k ozdobe,
 Chudobnim v potrebe
     Žadostive spomaha:
 Kterechžto kdo nagde,
 Kde kolivek zagde,
     Všecky statky sebu ma.

23.

Czlovek bohabognj
 Gest palme podobnj,
     Kteražto gedno stagně
 Pred bremenem teškym,
 Prirozenim vlasnjm
     Nikdy se neskryvuge:
 Tak czlovek pobožnj
 V prenasledovanj
     Všecko milerad znašy,
 Kryž y protivenství,
 Všeliké neštesty,
     Nechava slavu zdejší.

24.

Kdo mnoho slibuge,
 Prysahu stvrzuge,
     Ten sam svú vyru lechczj:
 Neb czasta prisaha
 Czaseu dopomaha
     Že zustava lhár vetšy.
 Lepšit neslibiti,
 Nežly zatagitj,
     Což predtim slibýl komu;
 Neminišly dati,
 Nemaš slybovatj
     Žadnit nenutj k tomu.

25.

Snadno gest gsauditi,
 Falešne mluviti
     O nekom v tagnem miste;
 Než teško dosvecžit,
 Tajnu vec vigevit,
     Kteruž neskusil giste.
 Mnohj zna gineho
 Než sebe sameho
     Do konce nechce poznat:
 Kdo chce koho gsaudit,
 Nema *in Causis* bludit,
     Jestli chce dobre obstat.

26.

Gisti czas hled uzity
 Chcešlj se sudity
     S pritelem svim o statek;
 Nebo vecz nahliiva
 Czastokrate miva
     Neprigemný poczatek.
 Hnevu prylišneho,
 Sandu nahliveho
     Sam prihaziš o statek.
 Lepšit se poradit,
 Hrupe se nekvapit:
     Tak neprigdeš na zmatek.

39.

Nic nenj drabšihu
 Chvalitebnegšihu,
 Zvlašte na tomto Svete,
 Nad gmeno a povest;
 Tu kdož obdaren gest,
 Vzacny biva po svete.
 Kdo v škarlate chodj
 Nech k pecy nechodj,
 Kde masne gidla strogi;
 Neb škarlat od masty
 Vzacny od zlich hostj
 Zridka stale obstogj.

40.

Dobreho y zleho,
 Štestý, neštas(t)neho
 Nemůž se zarykatj;
 Nebo Cisar Pana,
 Kral sveho Haitmana
 Snadno muž potrestaty.
 Pro malu Priczinu
 Nagde gemu vinu,
 Že musj poddan bitj;
 Nebo kdo sy picha
 A nekracj s tycha,
 Ten ma skroccenj žitj.

41.

Kdo chce lechku Živnost,
 Ten nema Povinnost
 Na sebe pritahovat;
 Neb teška Povinnost
 Zavdat velku Starost,
 Že nebudeš mocj spat.
 Czasem y chut stratiš,
 Gestlj se obratiš
 Na lejstra quitancie:
 Že maš Pocztj davat,
 Vlasit budú stavat
 Od velkej miserie.

42.

Tagnich vecj Panuv,
 Slavnich Potentatuv
 Nemaš hnedky oznamit.
 Okrome Pritelum
 Tvogini dobrodincum
 Sluší se gich poradit:
 Co magj zaczitj
 A pred sebe vzitj
 Musj pilne rozvažit;
 Neb vecj nahlive
 Negsau trvanlive
 Musej svu skazu vzit.

43.

Pry kralovskem Stole
 Tito vecy troge
 Mivagj predny misto.
 Czaste pochlebenstvy
 Nemirne blaznostvy
 Poharuv plných mnoho.
 Pochlebnik s cyganstvim,
 Blazen svym blaznostvim
 Mnoho daruv pobere,
 Že nevolnj sedlak
 Sprostin a neborak
 Na vuz ge sotva zbere.

44.

Kralovska kuchina
 Ma bitj nakladna
 Neb ma mnoho komonstva.
 Ten býva pan slavnj,
 Který ma dvur vzacný
 Plný sveho Ritirstva.
 Neb pani po dvore,
 Sedlak po stodole
 Snadno se znatj dagj.
 Sluhové odranj
 Konove chitvanj
 Panom hanbu delagj.

45.

Kragin plundrovanj
 Zamkuv odgimanj
 Priezina roztržitost,
 Kteružto zlý z dobrým,
 Pobožnj z bezbožnjm
 Uvozujj pro svu zlost.
 Zradcovský zlatj lancz
 Dobremu zlj gest tancz,
 Když tak fortuna bludj.
 Odtud *Mars* pravo ma,
 Že kraginj stina
 A vukol kazj všudj.

46.

Nemaš se vipinat
 Nad ginich poczinat
 Gestlis nenj *Hercules*;
 Neb gestlj giněmu
 Ubližiš nekomu,
 Najde se ty *Achiles*,
 Ktery tvogu pichu
 Obratyt muž k smychu,
 Takže se sam podivaš,
 Že ty klobuk zvalil,
 Kterys k piše spravil,
 Snadno na nem to zhledaš.

47.

Nežadeg povinnost
 Uraduv zbitecznost
 Zvlašt u velykich Panuv;
 Neb veljkj urad,
 Kde bis gity nerad,
 Privede te do sklepu.
 Radneg se vystriheg
 Panuv neunuveg,
 Jestlj pokoj mit žadaš.
 Tak dojdeš dluheho
 Veku dospelého
 Dobre gmeno zachovaš.

48.

Neparnj volkove
 Mladý yuneczkově
 Nechtegj tahnut v garme.
 Mnohikrat na ceste
 Kdy gich bigu czaste
 Zvracy vuz aneb sane.
 Tak v mnohem kralovstvj
 Kdy bez spravedlnosty
 Pokojnj s bezbožnimj
 Nemohu bydletj
 Musy skazu vzitj
 Prychazj k splundrovanj.

49.

Ne v roztržitosty
 Ale pry svornosty
 Velke prace konagj.
 Kde ge gednostajnost
 Bratrská poslušnost
 Slavne mesta stavegj:
 Než kde rak z rybamj
 Biva zamyšany
 Nachazj se promena;
 Neb riba napredek,
 Rak rybu nazadek
 Tahnuti obiczeg ma.

50.

Pokog žadostivj
 Sused dobrotyvj
 Gest k pohodlj každemu.
 Zdaryle manželstvo,
 Verne tovarystvo
 Nenj k skazj žadnemu.
 Ale zle manželstvo
 Zradne tež susedstvo
 Skazu mnohu přinašj.
 Co geden nazbjrá
 To druhi prožírá,
 Neradug se tam štesty.

51.

Pry veljkem dvore
 Každí sobe ore
     Chtegie gratiu ziskat.
 Kdo chce v nem vdecznj bit
 Ma helitropium vzit
     Polný sobe za priklad,
 Kterež hned raniczko,
 Když vinde sluneczko
     K nemu se obracuge.
 Tak panšty dvorane
 Yak nahle pan vstane
     Nech za nim postupuge.

52.

Kdo chce služít v dvore
 Dava se na more
     Proty vlnam prevažat.
 Pokud ge neznamj
 Dotud v tychem morj
     Zda se bitj prevažat,
 Než když se obezna
 Potom lepeg pozna,
     Že se vlny dvihagj,
 Když Pan take Panj
 Ostatny dvoranj
     S neho blazna delají.

53.

Lepšj kryvdu trpet
 Za czastokrat mlczet
     Nedobre se nahle mstit;
 Pritelj zlim zazle
 Odmenit se nahle
     Žadašlj pokoge mit.
 Kdo sobe saud czinj
 Ten sam sebe vynj
     Pravo všecko zlehčuje,
 Odtud nic dobrého,
 Než starosti mnoho
     Na sebe pritahuge.

54.

Beda tomu Zamku,
 Který místo šramku
     Trnym gest zarostenj.
 Zla gest pastva ovcam
 Kde býva pastyr sam
     A psuv k ovcam nenj;
 Nebo vlk na ovce
 Chrt tez na zagice
     Nelibim hledj okem,
 Tak v gednem kralovstv
 Dvuch naroduv panstv
     Spusobuge skazu všem.

55.

S pazdery dluha sit
 Nemuže stala byt,
     Snadno se rozvlacuge.
 Laska nepritelska
 Kobila cziganska
     Snadno se rozpačuge;
 Než nadeje silna
 Biva neomilna
     Ve všeljkem neštestj
 Každé protivenstv
 Lidske pochlebenstv
     Zna trpezlive nestj.

56.

Bohate krajinj
 Nakladne stavenj
     Snadna vezz šacovatj;
 Od nich lid vojenskj
 Zmužilj ritirskj
     Tešy vezz odvratitj.
 Gešte negteštegšj
 Biva negdivnegšj
     Podmanené spravovat.
 Lechko sukno maczat
 Ale teše valat
     Negtešy vipraovat.

57.

Z hnevivim žertovat
 Z blaznivim tancovat
     Maliczka kratochvile,
 Hnevivý ze zlosti
 Blazen z nemudrosti
     Vsadit banku na čelo.
 Žadašly žertovat
 Rovneho maš hledat,
     Kdo tvim žertom rozumj
 Neb czlovek zmužilj
 Blazen nelenivj
     Ostry kord za nic držj.

58.

Slavny titulove
 Kteryž Cisarove
     Vzacnim panom davagj,
 Dost pro malu žádost
 Kraginj nestalost
     Od nich vzate bývagj.
 Nepratelsku zlostj
 Z velkej nenavistj
     Na ohnj podrapane
 Z hory y ze statkem
 Ze všim gich nabitkem
     Tak svetska slava hine.

59.

Prilyšnemu štesty
 Nedeg se podvestj
     Kterež mnoho slibuge.
 Neb gest vskutku slepe,
 Leda kde te vplete
     Když tvu žádost sprobuge.
 Co sy pri nem nabil
 Abis všecko stratil
     Prevraty tvoje srdce.
 Po svetskej marnostj
 Pomužt do težkostj
     Uškodi ty velice.

60.

Czlovek bohabognj
 Nech gest postavenj
     V yakem kolj neštestj,
 Však preto nezufa
 Predce v Boha dufa
     Že dogde zas radostj;
 Neb po mracznem czase
 Vigasni se zase
     Prestane y pršetj,
 Tak po protivenstv
 Velykem neštesty
     Nasleduge zas štestj.

61.

Czlovek bohabognj
 Nech ge pozbavenj
     Všeckeho sveho zbožj,
 Zase k nemu prigde;
 Kdy pracovat bude
     Zas se v statku rozmnožj.
 Ale z lenyvosty
 Y mizerne chrustj
     Nechtegtj do ust padat,
 Ne aby holuby
 Smažene kobljhj
     Melj se za nim valat.

62.

Skušeny vogacj
 Vznešeny yunacj
     Chtegu štestim žertovat,
 Pres vody pres ohen
 Z nadhernim svim konem
     Umegj preskakovat;
 Pokud štesty magj,
 Všecko premahagj
     Ostri mecz i kopiju;
 Než když štesty nenj
 Prigdu k pokušenj
     S korbaczem ge vibigu.

51.

Pry veljkem dvore
 Každí sobe ore
     Čhtegíc gratiu získat.
 Kdo chce v nem vďecznej bit
 Ma helitropium vzit
     Polný sobe za příklad,
 Kterež hned raniczko,
 Když vinde sluneczko
     K nemu se obracuge.
 Tak panšty dvorane
 Yak nahle pan vstane
     Nech za nim postupuge.

54.

Beda tomu Zamku,
 Který místo šramku
     Trnym gest zarostenj.
 Zla gest pastva ovcam
 Kde býva pastyr sam
     A psuv k ovcam nenj;
 Nebo vlk na ovce
 Chrt tez na zagíce
     Nelibim hledj okem,
 Tak v gednem kralovstvj
 Dvuch naroduv panstvj
     Spusobuge skazu všem.

52.

Kdo chce služít v dvore
 Dava se na more
     Proty vlnam prevažat.
 Pokud ge neznamj
 Dotud v tychem morj
     Zda se bitj prevažat,
 Než když se obezna
 Potom lepeg pozna,
     Že se vlny dvihagj,
 Když Pan take Panj
 Ostatny dvoranj
     S nebo blazna delají.

55.

S pazdery dluha sit
 Nemuže stala byt,
     Snadno se rozvľacuge.
 Laska nepřitelska
 Kobila cziganska
     Snadno se rozpačuge;
 Než nadeje silna
 Biva neomilna
     Ve všeljkem nešťestj
 Každé protivenstvj
 Lidské pochlebenstvj
     Zna trpezlive nestj.

53.

Lepšj kryvdu trpet
 Za czastokrat mlezet
     Nedobre se nahle mstit;
 Přitelj zlim zazle
 Odmenit se nahle
     Žadašlj pokoge mít.
 Kdo sobe sand czinj
 Ten sam sebe vynj
     Pravo všecko zlehčuge,
 Odtud nic dobrého,
 Než starosti mnoho
     Na sebe přitahuge.

56.

Bohate krajinj
 Nakladne stavenj
     Snadna vezc šacovatj;
 Od nich lid vojenskj
 Zmužilj řitirskj
     Tešy vezc odvratitj.
 Gešte negteštegšý
 Biva negdivnegšy
     Podmanené spravovat.
 Lečliko sukno maczat
 Ale teše valat
     Negtešy vipraovat.

57.

Z hnevivim žertovat
 Z blaznivim tancovat
     Maliczka kratochvile,
 Hnevivý ze zlosti
 Blazen z nemudrosti
     Vsadit banku na čelo.
 Žadašly žertovat
 Rovneho maš hledat,
     Kdo tvim žertom rozumj
 Neb czlovek zmužilj
 Blazen nelenivj
     Ostry kord za nic držj.

60.

Czlovek bohabognj
 Nech gest postavenj
     V yakem kolj neštestj,
 Však preto nezufa
 Predce v Boha dufa
     Že dogde zas radostj;
 Neb po mracznem czase
 Vigasni se zase
     Prestane y pršetj,
 Tak po protivenstvj
 Velykem neštesty
     Nasleduge zas štestj.

58.

Slavny titulove
 Kteryž Cisarove
     Vzacnim panom davagj,
 Dost pro malu žádost
 Kraginj nestalost
     Od nich vzate bývagj.
 Nepratelsku zlostj
 Z velkej nenavistj
     Na ohnj podrapane
 Z hory y ze statkem
 Ze všim gich nabitkem
     Tak svetska slava hine.

61.

Czlovek bohabognj
 Nech ge pozbavenj
     Všeckeho sveho zbožj,
 Zase k nemu prigde;
 Kdy pracovat bude
     Zas se v statku rozmnožj.
 Ale z lenyvosty
 Y mizerne chrustj
     Nechtegj do ust padat,
 Ne aby holuby
 Smažene kobljhj
     Melj se za nim valat.

59.

Prilyšnemu štesty
 Nedeg se podvestj
     Kterež mnoho slibuge.
 Neb gest vskutku slepe,
 Leda kde te vplete
     Když tvu žádost sprobuge.
 Co sy pri nem nabil
 Abis všecko stratil
     Prevraty tvoje srdce.
 Po svetskej marnostj
 Pomužt do težkostj
     Uškodi ty velice.

62.

Skušeny vogacj
 Vznešeny ynacj
     Chtegu štestim žertovat,
 Pres vody pres ohen
 Z nadhernim svim konem
     Umegj preskakovat;
 Pokud štesty magj,
 Všecko premahagj
     Ostri mecz i kopiju;
 Než když štesty nenj
 Prigdu k pokušenj
     S korbaczem ge vibigu.

63.

Procz sy kord pripínaš,
 Gestli srdce nemaš
     Zmužileho v nešťesty,
 Procz veliky statek
 Uživaš na zmatek
     Gestlj bogovat neznaš.
 Neb k veľkemu paustvy
 Sveczy kord hrdinskj
     Czastokrat vitahovat.
 Nepriteluv silnich
 Poddanich nevolných
     Kordem slušy zastavat.

64.

Nemaš se vypinat
 Pišne sy poczinat
     Z veľkim vogenskym (h)aufem,
 Neb časem malý (h)auf
 Zmužylich vogakuv
     Zaženet z gedesnem.
 Chirobak dost ge malj
 Všaķže strom nemalj
     Czastokrat podhryzuge:
 Tak že malym vetrem
 Z marenym korenem
     Zeme se vyvracuge.

65.

Prysne pravo lidem
 Narizene všechnem
     Svobodne gest všem hledat,
 Neb za gednim stolem
 Pritel z nepritelem
     Nechtegy spolu sedat,
 Bohaty se chudobnim
 Lakomj se štedrim
     Nemohú se spravovat
 Vlka take ovce
 T(c)hora tež slepice
     Nechtegy za krale znat.

65.

Kdo se chce potykat
 S nepritelem sekát
     Ma se pity vistrihat.
 Czastokrat ožhralstv
 Prilišne lakomstv
     Muž te do klepca vehnat.
 Meg radej v pametj,
 Že maš utikatj
     Gestli budeš premožen
 Neb vogak opilj
 Na všecko spozdyľ
     Nemuž se hnuti s konem.

67.

Prvny pokušenj
 Cziny Prestrašenj
     Zvlašte bogazlivemu.
 Druhe když prispege,
 Prida mu nadege
     Že se vilhal prvemu;
 Ale když již tretj
 Za druhim priletj
     Vlas ti na hlave stane,
 Že to co v rukach maš
 A v čem se obyraš
     Z ruku tvogich vipadne.

68.

Prinutišľj koho
 By stihal nekoho,
     Snadne pred nim utecze;
 Neb vecz prinucena
 Velmy gest nevdeczna,
     Nahle se zas odvlecze.
 Chrta za zagicem
 Kdo honj korbaczem,
     Nech se mu neraduge.
 Darmo konom hvyzdat
 Když gich maš napagat
     Gestlj že sam nepige.

69.

Ne z nakladna zbrogj
 Na širokem polj
 Nepriteluv styhagu,
 Aníž silu lidsku
 Mocnost nepratelsku
 Vogska silne zmahagu,
 Ale z Bozku mocy,
 Kdy gehu pomocy
 Milostiveg žadagu.
 Všelike nastroge
 Vogenske rozbroge
 Zanye se pokladagu.

72.

Ne toho ptak byva,
 Kdo ho v hnizde vida,
 Ale ho vybere.
 Vul tež yarmo nosy
 Ovse orat musy;
 Kun však oves požere.
 Hudci, gestlj hude,
 Ginšich dost mit bude,
 Kteryžto k tancj hragj.
 Lakomecz stiskanim
 Zbira statky sklanym,
 Ginšy pri nem viskagj.

70.

Trescy sina sveho
 Za času mladeho,
 Dokud se trestat dava.
 Bud dobry zahradnik,
 Ktery krivy stromik,
 Když tenkj zarovna.
 Neb zrostle stromovy,
 Kvitj časem škody,
 Gestlj ge rozložene.
 Tak sin nezdarjly
 Zrostlj po sveg vuli
 Y otce ven vižene.

73.

Ne vždycky gen zlato,
 Ale časem blato
 Od slunce bližtiva se.
 Nemnohe tolarj
 Na stole brynkagj,
 Kde pracovat leny se.
 Ale všecke prace
 Ve mlyne m(l)inarce
 Kolaczum dopomaha.
 Sedlacka robota
 Negvetšy ge psota,
 Avšak panum zpomaha.

71.

Ne tedy chovagu,
 Kone opatrugu,
 Kdyz maš giž na vognu git,
 Ale pred trubenim,
 Czastim bubnovanim
 Magy obiczeg krmit.
 Kašu gestlj gidaš,
 Horucu nefukaš,
 Snadnot ustu tvich spalj:
 Tak koho dešt spere,
 Darma kepen bere;
 Po czase osoch malj.

74.

Kdo chce vrecem mlatit,
 Sitem vodu važit,
 Ten ma pracu maly zisk.
 S pracy teg pozna,
 Neb zle pripravy ma,
 Yako bez causi recznik.
 Tak pri slavnich dvoruv
 Ne pastir od voluv
 Pri boku panskem seda;
 Než koho pan vaży
 Podle boku sazj,
 Tomu vzacne misto da.

75.

Neradimť ze decbera
 Sednut do šechtara,
     Mužešli v nem zastavat.
 Nebo s klece ptaczek,
 Z vreca divj maczek
     Rad by se ven vidrapat.
 Riba tež do vrše
 Radaby pustif se;
     Ale když do nj vegde
 Zase chce nazpatek;
 Kdyz prichazj patek,
     Na misu zatym pugde.

76.

Mladenecz tež pannu
 Žada, co Diannu!
     Acteon by mohl dostat.
 Priležitost hleda
 Vic kde panna seda,
     Nemuž se czasem obstat.
 Dokud ge pritomnj
 S pannú v posezenj,
     Dotud tesknost necytj;
 Než když se rozlučj,
 Ma zarmutek veczj,
     Nevj kde se ocknutj.

77.

Gestlj maso važiš,
 Kost k nemu priložiš;
     Všeckot penyze stogj.
 Hlava i kolena,
 Pluce i slezina
     Y ty mizerne rohy.
 Tak štesty s neštestjm
 Yako maso s kostny
     Na vázkach se probuge.
 Kdo sy v nem zaklada,
 Mnohokrat sa klama,
     Když geg czasem vexuje.

78.

Žid rad kram prodava,
 Nerad na bork dava,
     Svug zvlášť kramarský statek.
 Všecko se domnyva,
 Že Messiaš prygda
     Uvede ho nazpatek
 K zeny kananegskeg,
 A on by v uherskeg
     Nerad zanechat statek.
 Radneg lacneg proda,
 Stava se mu škoda,
     Kdo mu vy platit v svatek.

79.

Prydelit neštesty,
 Maš o tom byt gistý,
     Že i druge pospicha.
 Nebo psota psotu,
 Sedlak tež robotu
     Noczny chvilu postiha.
 Dokud služj štesty,
 Umeg starost vestj,
     Aby te nepotkalo
 Neštesty ze mlyna,
 Pomínet hostina
     Budelj muky malo.

80.

Pod slamenim dachem
 Spokognegšim duchem
     Nagdeš odpoczinutj,
 Než v palote slavnej
 Karpitj obtahleg,
     Kde nesmyš y mluvitj.
 Žadny chudobnemu
 Žebráku nuznemu
     Nezavydj chudoby.
 Ale lidem vzacnim
 A zvlašte udatnim
     Ogimagj gich hrady.

81.

Po poczte novina,
 Z mrazu tuha zima
     Czastokrate se stava.
 Poczta o pokogj,
 Sedlak o rozbrogj
     Nový kalendar dava.
 Komu máš verity,
 Nebudeš vedety,
     Zustaneš v pochybnosti.
 Poczta z nahlivosty,
 Sedlak z všetečnosta
     Nabluznit umy dosty.

82.

Zradne lidske Srdce
 Sobe veryt nechce,
     Yak ma verit ginemu;
 Neb kdo v Pecy liha,
 Poczerneny biva,
     Nebliž se, radimt, k nemu:
 Snadno te poczernj,
 Zustaneš neuvernj,
     Daš-li se zvesty gemu.
 Vul tež z duvernostj
 Radby seno gesti,
     Pec (?) mu neda y slamu.

83.

Neb co zavistlyvý,
 Co tve ocjz vidj,
     To nemaš hnedky žadat.
 Nebo tak Svobodu,
 Spravedlnost Sudu
     Zdaš se za. dar prodavat.
 Pes tež dotud šteka
     Na zleho czloveka,
     Dokud mu chleba neda.
 Ale když mu da gest,
 Hned bezpečnegšy gest,
     Hledy na neg zdáleka.

84.

Kdo gineho gsaudj,
 Sam sebe nevydj,
     Ten ge zvonu podobný;
 Ktery ginim zvonj
 Rano, v czas veczernj,
     Sam pak ke mšy nechodj.
 Kdo chce v suše chodit,
 Nema raky lovit,
     Zvlašt v hlubokich geskinach.
 Chcešlj pravo strýlet,
 Rucznicy gistu met,
     Nemuž držet vlhky prach.

85.

Z hnevu neuprinnost,
 Nenavist, velka zlost
     Mezy Pritely biva:
 Tak že y Bratrstvo
 Verne Tovaryšstvo
     Šelmovsky titul miva.
 Přitel sve přitelstvo,
 Kmoter tež kmotrstvo
     Pro malú vecz zabíva.
 Kdiž potreba prigde,
 Vzacny Kmotr bude
     Šelmy, Pan kmotr biva.

86.

Richtar, Boženicy,
 Czechmistrove všecy
     Chtegic ginich spravovat
 Magj peczet daty,
 O to se staraty,
     Aby ge ginšy stihat
 Nemohlj svim pravem;
 Hanba bity lharem
     Pro dary neb peníze.
 Dar Prokuratovy,
 Gsaudy Richtarovy
     Dane gsau po decrete.

87.

Ninegšihó czasu
 Spravedlnost na vlasu
     Pauk nam ukazuge,
 Kterýžto mistrovské,
 Ale však ciganske
     Muškam sity spravuge.
 Z tegto gehó prace
 Muškam biva zradce,
     Neb gich mnoho morduge.
 Tak rozumem lidskym,
 Fortelem ciganskym
     Zradce dobrých sužuge.

88.

Syrenes spivany,
 Krokodyl s plakany
     Mnohich ptakuv zvolava;
 Než když se zletugú,
 K nemu priletugú,
     Nevolnich zaškrtava.
 Mnohi ma v ustech med,
 Na srdecy trpký jed
     Mezitím nezgevuge.
 Kde muže uškubne,
 Usti však lahodne
     Sve cyganstvo funduge.

89.

Milug spravedlnost,
 V pracy zdržug mirnost,
     Gestly žadaš kralovat.
 Naryzenim pravem
 S poradaním gsaudem
     Maš v saudich pokračovat
 Chotare stareho,
 Terminu Prvnyho
     Nemaš pro novy nechat:
 Tak dogdeš pochvalj,
 Gestlj budeš stalj,
     Na tvogem hled prestavat.

90.

Kdo s oblygatorem
 Z nekterým gsausedem
     Statek svug podpisuge,
 Ruku za svedka ma,
 Sam si pravo vida,
     Nech smluvu nezlahčuge.
 Ten pristupu v Prave
 Nenaleza prave,
     Yestly zatím kluczkuge.
 Velike utraty
 Pro statek utratj,
     Nic však neobdržuge.

91.

Vidišlj v neštesty,
 Velikeg teškosty
     Czloveka upadlého,
 Nemaš mu slibovat,
 Že ho chceš zastavat,
     Yestli vidíš zle gehó.
 Czehož kdy zaslužil,
 Na sebe uvalil,
     Oznam gemu uprimne:
 Nech sobe rozvažj,
 By nepryšel k zkazj:
     Zver jeho vezz duverne.

92.

Temniczne vezenj
 Gest hrozne trafenj
     Nad smrt teštegšý biva;
 Neb umret gedekrat.
 Trapit se nastokrat,
     Mnohem lechčj smrt se zda.
 Kdo smrt giž podstupj,
 Ten všeckym zaplaty,
     Co komu zustal dlužen,
 Než v teškem vezenj
 Prichazj mišlenj:
     Budelj osvobozen.

93.

Kterekolj prace
 Magj sveho zradce,
 Ti zly konec mívagj;
 Neb vlcy z lyškamy
 Magj zamesknany,
 Kože gich summu dagj.
 Mezitym zaškody
 A to z nenahody,
 Nebo fortele magj.
 Tak i zradcy v rade
 K skaze a ne k pravde
 Zahladity žadagj.

94.

Radišlj se nekde,
 Hled kdo druhý sedne,
 Aby ti nebil zradcem.
 Mudre sy poczineg,
 Nahle nezaczineg
 Tvrde, nesnadne prace.
 Vzlašt gestlis na vogue.
 Drž vogakuv silne
 Czastim napominanim:
 Bi zmužilj bilj,
 Uprimne služilj,
 Nebilj zradcy nad nim.

95.

Gestlj neco konaš.
 Pomocy malo maš,
 Zvlašt obzvlaštnegšiho:
 Teškus pracy začal,
 Hluboko sy zatal
 Sekeru do cyziho;
 Nevimt kdo spomuže.
 Sekera ty muže
 Bez toporisaka zustat.
 Což mohl dokonat,
 Z ginšymj vykonat,
 Musiš na chuti prestat.

96.

Nemeg ten obyczeg
 Pridavati viceg
 O nekom, než si slišel.
 Nevyš sam nacž vigdeš,
 Snad na gehu prigdeš,
 Že te tež doma našel.
 Muže ty vratit zas,
 Bude mit gisti čas,
 Když te budu spominat.
 Poviš neco malo,
 Co se s tebu stalo,
 On muže vice prilhat.

97.

Zaugatý statek
 Prichazj nazmatek
 Zvlašt bohabognich lidj.
 Kdo ge zaugmagj,
 Veczj škodu magj,
 Mnoho gmenu uškodí;
 Nebo spravedlivich
 Penez lidj druhich
 Zgeda deset nepravých.
 Komu bilj vzate,
 Bivagj zas date
 Y tvoge czasem pri nich.

98.

Gineho neštestj
 Z veliku pilnostj
 Mudry umy se šetrit.
 Neb, kdy susedova
 Stena hory nova,
 Y tva muže zkazu vzit.
 Bezpecznost zly gest host,
 Prinašy škody dost,
 Pomaha do neštesty.
 Zle czyžmj v tuhj mraz
 Anebo v blatny čas,
 Nagdu te psotj dostj.

99.

Zavistny marny svet
 Všecko bere nazpet,
 Co komu kdy borguge.
 Gestlj zle šafugeš,
 Šafarstvy pozbudeš:
 Ginému zas daruge.
 Teprv k sobe prigdeš
 Poczitaj budeš:
 Co si kde koli stratil.
 Nagprvnegšy summu,
 Kterut ginj ngmu,
 Radbj sy se navratil.

100.

Nenj vždicky treba
 Klin s klinem ze dreva
 Kiganicú viražat.
 Gestlis vcera viskal,
 Dnes abis nestiskal,
 Maš na te pamatovat,
 Vcera opilemu,
 Dnes nestrizlivemu
 Slepa robota biva.
 Czaste prochazany,
 Steny podpírany
 Každý czlovek vysmiva.

101.

K užiteczneg pracy
 Každý radneg kraczy
 Podle sveg povinosti:
 Služebnik, nadelnik,
 Všelykj robotnik
 Za plat služý z rychlostý.
 Kdo meko postila,
 Ten na mekem liha.
 Tomu sen ge sladky med;
 Než kdo z prinucený
 Co koljvek czinj,
 Tomu prade trpký ged.

102.

Žebraku pišnym biť,
 Chromemu k tancu git
 Smišna muzika biva;
 Neb zdrapanim šatam,
 Polamanim noham
 dost miseria spiva.
 Lakomcy štedremu,
 Kurvaczy staremu
 Protivnú gest šlechetnost.
 Protý vode plinut,
 Žračý krczmu minut
 Odporuge vždy vlastnost.

103.

Z lipoveho dreva
 Yzacne kumšty stava
 Rezbar giž viczvyczenj.
 S poslušneho syna
 Otec co chce dela,
 Ve všem ge mu povolnj;
 Ale z hruškoveho
 Zvlašt hluzovateho
 Teško krydla zlepuge:
 Syna bezbožneho
 A neposlušneho
 Trpko otec užige.

104.

Richly kun jako ptak,
 Lenivy jako rak
 spatkem hospody hleda
 Neny to služebnyk
 Schvalený robotnik,
 Ktery vždy v chlatku seda
 Kun vzacny y stinem,
 Hnilj sotva kigem
 Da se czasto zaprahata.
 Dag mrchu precz zahnat,
 Nemužešlj prodát,
 Co se maš s nim ostichat.

105.

Chcešly uhasiť
Plamen ndusity.

Neleg oleg na ohen,
Neb tak plamen zburiš,
Ktery neuskrovníš,

Dokud mit budeš ohen.
Rozhnevašly koho.

Chtiez ukrotit geho

Slov prvnegších zanechag,

Tak kďj se ponižiš

Gratiu obdržiš.

Špurnym slovum pokog dag.

108.

Pry všelykeg skaze
Picha se ukaže.

Kteružto nasledugj

Velike teškosty

Mnohe protivienstvy:

Tak nadatich shrocugj.

Zas po malem czase

Ukaže se zase.

Že giž pichu opustil.

Mnohe plundrovany,

Czaste utykany

Kdy neborak okusil.

106.

Zlim skutkem za dobrý,

Dobrym zase za zlj

Odslužit se tešk' veczj.

Samar ze stodolj

Z velikeg nevolj

Zrno nosj ve vrecy.

Tak mnoho vrecz vlaczy.

Až se y potaczj

Však plevy gisty musy.

Vezely kvet trhagj

Sladky med delagj.

Giny vlaczj po kusy.

109.

Štesty gako kolo

Toczj se okolo.

Yako pena na vode

Mnoho slubit umy,

Ale malo splny.

Než na prava posobe.

Ukazuget kvitj,

Které chceš-li mitj,

Musiš do trny sahat.

Skrz trny bodlave

Lilium laskave

Obyczeg mivej bravat.

107.

Kdo yamu ginemu

Zvlašt pritely svemu

Kopa, sam do ny vpadne.

Kdo s kordem boguge.

Czastokrat fektuge.

Ten vezme ranu snadne.

Zlemu tovaristy.

Gestlj se daš zvesty.

Sam take zlým zustaneš.

Rozlicznich Tituluv:

Bešte s kurvisinuv

Podle neho dostaneš.

110.

V krpeach statky hledat.

V czižmach zas utracať

Služi ku poctyvosty.

V papučach utracať.

Potom bosim zustat

Služi k velkeg lehkosty.

Ostatnj gest slava,

Kdy sedlak poštava -

• Pann svemu peníze;

Panske zakladany

Sedlacke davany

Pomuze mu do rucze.

111.

Kdo nevy o psote,
 Velikeg klopote,
 Nech do dvoru nechodj :
 Neb dvorska polivka,
 S fraucimerú dvorka
 Žalutku, mescy škodj.
 Gestlj žertu neznaš,
 Male pohodlj maš,
 Osohu ešte meneg ;
 Každj te poškubne,
 Kde může okradne :
 Radneg že doma sedeg.

112.

Ne z gedneho dreva
 Hnedky hora biva,
 Byt by yak velke bilo.
 Nenj to hnedkj vuz,
 Co geden kun vest muž,
 Taliga gmeno gehu.
 Tak tež czlovek geden,
 Nemůž bit priveden
 Za svetka protj mnohim.
 Gedneho svedectvy
 Zradne gest šibalstvy,
 Neprymj protj ginim.

113.

K paštekam nakladnim,
 Kolaczom pletenim
 Mnohých nakladuv treba.
 K baršonovim šatam
 Prešuvanj baran
 Pryšivati netreba.
 Baršon se sobolem,
 Halena s baranem
 Zrovnanj sve mivagj.
 Pani s podannimy,
 Rak mezi ribamy
 Ne vždycky se srovnagj.

114.

Velkj titul mitj,
 Poddanich nemitj,
 Malu slavu prinašy,
 Neb ne titulove,
 Nadherny krokove
 Gmeno vzacne rozhlašy.
 Vinyce prodajtj,
 Pres do ny delatj
 Ostatny presovany.
 Velkomožnim slutj,
 Poddanich nemitj,
 Mizerne panovany.

115.

Dokudz gešte živy,
 Nebud tak zpzdily,
 Abys statek detom dal ;
 Rozdagice statek
 Nevim yak nazpatek
 Nagde se, bys zase vzal.
 Lepšy když od tebe
 Ginšy czekat sobe
 Bude statku po tobe.
 Než se maš žalovat,
 S placzem živnost hledat,
 Nedeg nic radim tobe.

116.

Od tebe vyšimu,
 V statku možnegšimu
 Nedeg statky tve skovat ;
 Zvlašte Panu tvemu,
 Ktery poddanemu
 Muže co chce zadržat.
 Vlkovi prasata
 Svina tva kudlata
 Dost by nerada nechat.
 Ale vlk y svinu,
 Že ma k ny přiczinu,
 Umi s prasaty požhrat.

117.

Na velikich svadbach
 Pry velikich hostinach
     Velka pompa po stolu.
 Slavne hodovany
 Pry pochovavany
     Penizom cynj škodu.
 Než kdo lid vogenskij
 Verbuge krestanskij
     Statku sveho chvaluge.
 Dostanuc vitestvy
 Po sobe rityrstvy
     Slavne gmeno zanecha.

118.

Chudoba znižuge,
 Ctnost nepovišuge,
     Davno ge potlaczena.
 Bit bis bil Tullius,
 Udatni Marius,
     Všeckot ge gedna cena;
 Nebo chudobneho
 Prazny mešec gehu
     Prinašy k potupenj,
 Zvlašt u lidj pišnich
 Vysokomisllich
     Neprospiva umenj

119.

Vitezuv udatnich,
 Yunakuv skušenich
     Gegich panstvy vsecek svet.
 Kde se gen obratj,
 Muž gim štesty datj,
     Že budu kvest yako kvet.
 Tam biva zemanstvy
 Opravdove panstvy,
     Kde dobre gmeno nagdeš.
 Ne kde se naroďiš,
 Než kde pekne chodiš
     Vlast svogu mitj budeš.

120.

Zmužilého srdce
 Gest hotove k bitce
     Kde koljvek potreba;
 Ale nesmeleho
 Styn gest vogsko gehu,
     Vic utika než treba.
 Smelj ze zlich šramku,
 Nesmelj y v zamku
     Sotva se obstat muže.
 Smeljm gegich smelost,
 Nesmeljm bazlivost
     Velke veci pomuže.

121.

Kdo ma penez dosty,
 Biva v poctivosty,
     Na prednim miste seda
 Bit by nic neumel.
 Mudrosty nevedel,
     Šalamunem ho dela.
 Mnohj pro penize
 Posedáva niže
     Od blazna raddy žada.
 Od holeho v trny
 Gjauc sam obleženj
     Košule vipoštava.

122.

Šaty velku krasu
 Prinašy do czasu,
     K ozdobe su každemu.
 Penize k hodnosti
 Velkej povinnostj
     Služi neumelemu
 Mnohokráte Panna
 Zda se bit Dianna.
     Zvlašt kdy se přišperkuge.
 Podobná jest Pávu,
 Ktery kridla hlavu,
     Ne nohj ukazuge.

123.

Kovacze z uhlamj,
 Sedlacy z pluhamj
     Sni czastokrat mivagj;
 Mačka tež z mišamj
 A ne z medvedamj
     Obiranj sve magj.
 Co kdo mitj žada,
 V sne se videt dava,
     Kdy se procitj ze sna.
 Na holem zustane,
 Na chutj prestane;
     Že ho sen zklamal, pozna.

124.

Za nicz radj lidske
 Proti vulj Boske
     Daremne y praktikj
 Od lidj bezbožnich,
 Kteryžto pobožnich
     Usilugj skazitj.
 Pan vseh v sve mocj ma,
 Komu chce tomu da,
     Od koho chce odegme.
 Rozum statek gehu.
 Co kdo muže z toho,
     Yestli co dal, kdy vezme.

125.

Vindešlj polovat,
 Prepelice lapat,
     Nos krahule na ruce;
 Nebo bez krahulce,
 Bit bilo negvice,
     Uletyt prepelice.
 Chcešlj se prevažat,
 Maš veslo v czlunu mat;
     Nic tež veslo bez čluna.
 Mašlj se souditj.
 Musiš svedky mitj;
     Tak bude vec vihrana.

126.

Mnoho snuv tracenj,
 Zbiteczne služenj
     Pri veljkich gest dvoruv.
 Zdravy umenšuge,
 Krasu potracuge
     Zvlašt u horlivich Panuv.
 Gestlj neco mivaš,
 V podezrenj bivaš,
     Žes ze statku panskeho
 Zbohatl, v kratky čas
 Vezme ti to Pan zas,
     Chce te mit poddaneho.

127.

Nemaš dluho spavat,
 Leda kde postavat,
     Chcešlj hospodar bitj;
 Neb dluhe spavanj,
 Pry uhlich stavanj
     Mnoho muže škoditj.
 Negprv tvu kuchinu
 Praznu a studenu
     Na oczj ukazuge.
 Potom plnj mešec,
 Naplnenj všecek
     Do čysta vypraznuge.

128.

Pribitek svug mitj,
 Panem sobe bitj
     Blahoslavena get vecz.
 Yakovj gest kolj;
 Však sediš povulj
     Y tvug pri ohni hrnecz.
 Než v cyzj palote,
 Kdo chce bruka na te,
     Bit by yak pekna bila.
 Precas gen hoferem,
 Ginšj biva panem,
     Tis yak bez ule vczela.

129.

Na cestach dalekich
 Vzlašte nebezpečnych
 Nesmelj hned se leka.
 Nech zagice vidy,
 Nevydice lidj
 Snadno pred nim utika.
 Neb ne bogazlivim,
 Než lidem zmužilim
 Kaže šteti kde chce git.
 Kdo se šustu bogj,
 Nech v hore nestogj;
 Nemůž bez šustu progít.

130.

Vlk dost lacny biva,
 Však se radneg diva
 Na psa, kterýž dost gest ma;
 Nebo vlk svobodnj,
 Pes z lancem pod vozj
 Na hrdle lancz nosiva.
 Vzacnegšj svoboda,
 Komu se spodoba,
 Nad všeligake zbožj;
 Svobodnj jako ptak
 Nesmika se co rak,
 Nechodj kde mu hrozj.

131.

Skruseneho srdce
 Modlenj gde prudec
 Az do tretyho nebe:
 Nebo co zadame,
 V skutku poznavanie,
 Že vše žadosti naše
 Bivagj slišane,
 Nam k potrebam dane
 Mimo oczekavany.
 Ale psuv štekanj,
 Daremne šemranj
 Neprigde k vyslišanj.

132.

Nemaš žadat statkuv,
 Susedskich nabitkuv;
 Na tvem štestj prestaveg.
 Co ty Buch malo dal,
 Abit zas neodgal,
 Na tveg hrivne dostj meg;
 Neb lidske nabitkj
 Prevracj pribitkj
 Lidj lechkomislrich.
 Geden zle nabitj
 Penyz muž stratitj
 Deset tvich opravdivich.

133.

Yazik gest ostrý mecz,
 Zradj te gista vecz,
 Gestlj blaznive mluviš;
 Sam te prodát muže,
 Do psotit pomuže,
 Pryvedet kde sam neviš.
 Pod volem telatko,
 Pod kravou hribiatko
 Netrebat rozhlašovat
 Co tebe nepalj,
 Užitek dost malj
 Tot netreba zhašovát.

134.

O zemrelich lidech,
 Pomínulich veczech
 Daremní gest rozpravka.
 Sedlakum nevólnim,
 Žebrakom kulhavim
 Neny platna prochazka.
 Neb lide zemrelj
 Gednuc zaplatilj
 Každemu svogu smrtj.
 Co gednuc pomine,
 Yak voda upline,
 To vicz nemužeš mity.

135.

Vsech vecy rozkoše
 Yak nahle meni se
     Snadno poznat mužeme.
 Co dnes v rukach bilo,
 Richle zas minulo,
     Viez snad to nevydime.
 Všecko namalj czas
 Ukaže se pry nas
     Tak yako rosa ranj
 Prv než slunce sedne
 Odkvetne tež snadne,
     Zhine tak život marnj.

135²⁾.

Had kužy svu zbleka,
 Orlyce z daleka
     Letagicz pera pušty,
 Gelen tež ze srsty,
 Když prigde k starosty,
     Oplza z večy častky.
 Tak gest czlovek mladý;
 Divne se tež hladj
     Dokud v štesty zustava,
 Teprv k sobe prigde,
 Když starosty dogde,
     Sve blaznostvy poznava.

136.

Hodinj minuty
 Kdo muž zadržat,
     Gedna za druhu gide,
 Voda genž odpline,
 Vice tam nepline;
     Neb se stavy kdo ví kde.
 Zahradnj tež kvytj
 Nemůž stále bitj,
     Nech je yak chce rozkošnj.
 Všecko což vidíme,
 V malj czas, v hodine
     Musj svu skazu vzitj.

136.

Kdo ma tešku bolest,
 Ten pohotove gest
     Dluch stary zaplatitj.
 Vimerenich cyluv
 Spravedlivich saudecuv
     Nemůže překrocitj;
 Neb co Buh uložil,
 To take utvrdil;
     Nemožná vezc ugitj.
 Pred smrtj strašlivu,
 Hodinu škodlivu
     Kdo muže se ukritj?

137.

Lide vekem zešly
 Mivagj sen tešky,
     Neb malo mozguv magj.
 Sobe su nevdeczny
 V slovich gsau zbiteczny,
     Za často lat umegj.
 Teško gych posluchat,
 Zvlaštny vulj hledat,
     Teššy pri nich zustavat;
 Nebo dobru vulj
 Ve snach potratilj,
     Proto umý mnoho lat.

137.

Od hlavy bolenj,
 Zimnice tresenj
     Nachazy se zelyna;
 Od psoty a nuzy.
 Sveczy nami to mnozy,
     Že byva smrt byla.
 Každj od zimnice
 Predce bi rad vice
     Lekarstvj sobe hledat.
 Neb smrtnj zelinku
 Ostatnj³⁾ bilinku
     Ginemu bi raczy dat.

138.

Z mleka dobry vagir
 Pozna, budelj sir
 Anebo syrovatka;
 Kragczy po yarmarku
 K vyroczitim svatkum
 Vy že bude poptavka.
 Krczmarom po czase
 Znaty všem dava se,
 Dobrylj yarmek býva:
 Tak ctnost mladenicka
 Co klin trczy zvrecka,
 Na všecko se dobiva.

139.

V detinskem spusobe
 Ditky ved po sobe,
 K pobožnosti privazeg.
 Co žadagj mitj,
 Nemaš nahlj bitj,
 Po vulj gim nedaveg.
 V rozkošy schovalj,
 Doma vichovalj
 Sin ma v statku dufanj;
 Kteremu kdiž ho daš,
 V skutku na nem zhledaš,
 Že bude marnotratny.

140.

Lepšy bez ditek bit,
 Kdo ge nevy vodit
 K bazny a k pobožnostj.
 Neb nevitrestany
 Sin neivalany
 Pridat zarmutku dostj.
 Musiš za neg platit,
 Pastírem geho bit,
 Gestlj se kde obratj.
 Platu nepostaczy,
 Bude zradce vetšy,
 Dokud hlavu nestraty.

141.

Czloveka vzacneho
 Vdeczna povest gehu
 Roznese (se) daleko
 Pro gehu vzacnu ctnost;
 Obzlašny naklonnost
 Rozhlasj se široko.
 Dokud miva štesty,
 Biva v poctivosty,
 Každý se k nemu hlasj.
 Kdiž štesty pomine,
 Znamost tež zahine,
 Neptagj se ho: kdo si?

142.

Yaks posluchal staršich
 Rodiczuv tvich vlasnich,
 Tak tebe tež potomcy
 Budu posluchatj,
 K tobe se chovatj
 V tveg všeligakeg pracj.
 Neb slze Rodiczke
 Kliatby Materynske
 Prinašegj pokuty;
 Odkud se nenadaš,
 Pomstvu na se zhledaš;
 Proto žes byl naduty.

143.

Drobnich ditek hranj,
 Mladich vdov plakanj
 Nekdy z rozkoše byva.
 Ptaczek osamelj,
 Ozhralec opilj
 Tež z dobreg vule spiva.
 Komu maš veritj,
 Nemůžeš vedetj,
 Všecy gsau podezreny;
 Slzi sice vdovske,
 Hri take detinske
 Velmy nahle se meny.

144.

Nova vecz vdecznegšy
 Od stareg milegšy
     Za novotj vždj biva.
 Staré sito s klina,
 Zly pitel zemlina
     M(l)inar za nic nemiva.
 Sary svogú radú
 Cziny mladim zvađu,
     Neb se gim blaznostj zda.
 Neb z vina stareho
 Biva blaznuv mnoho,
     Novu bolest brychu da.

145.

Nezhod sita s kljna
 M(l)inare ze mljna,
     Dokudz gineho nemaš;
 Pritele stareho
 Od davna znameho
     Pro noveho nenechaš.
 Nebo pritel mladý
 Nevimt yak uhovj
     Naveduc tvug obiczeg.
 Gestlj chceš sednutj
 Neb odpoczinutj,
     Dve stolice nehledeg.

146.

Kdo vina moc pige,
 Ten rozum propige
     Z nemirneho napoge;
 Neb vino a milost
 Czinyva blaznuv dost;
     Skodit umj to dvoje.
 Milost srdee rany
 Vino take zbranj
     Vecy tvoje spravovat:
 Takže od milosti
 Velkeg opilostj
     Nebudeš znat co delat.

147.

Nema milost oczj,
 Skusenost to svezj,
     Že pekna škaredeho,
 Pekny tež škaredu
 Vekem zešlu babu
     Bere czasu dnešniho;
 Nech jen dukatj ma,
 Hned bude Dianna
     Nad giné vše pekuegšy.
 Laska bude v mešcy,
 Ne na gehu srdcy,
     Tak beži svet ninegšy.

148.

Mnohj se domniva,
 Že vše zlato biva,
     Co se kdekolj bližty.
 Gestlj se ohledne,
 Nekde v znamost vegde,
     Nevj pohodly gisty.
 Chrobak tež horky chren
 Vrta, zustava v nem,
     Dokud v nem co nachazj.
 Prigduc do gineho
 Korene sladšyho,
     Za nyc sy chren nevažj.

149.

Z ridka se nachazj,
 Gestlj se dva schazj,
     Gednostagnj manžele.
 Vždy gedden mudregšy,
 Druhj blaznivegšy
     Kladu se do postele.
 Jeden s nich bedivy,
 Druhj zas lenivý
     Nespora mu robota.
 Co gedden nazbira,
 To druhi prožira;
     Nagde ho za tim psota.

150.

Ne vždicky Diannu
 Preroskošuu Pannu
     Z Acteonem dostaneš.
 Bit bys co chtel mislil,
 Ve dne v noci tesknil,
     Na chutj tež prestaneš.
 Zdalíž Lucretia
 Gsauc Pany spanila
     Vždy s Furialem byla?
 Jizte pro Priama
 Lucretia sama
     Smrtj milost pomstila.

151.

Kdo koho miluge,
 Ten nech zavandruga
     Za more neb kde kolj.
 Misto same menj,
 Milost však nezmenj;
     Predce ho srdce bolj.
 Železo tež Magnes
 Aczprave teške gest
     Vlastnosti svu pritahne:
 Tak milost gest divna;
 Býva ty pričyna,
     Že te zpatkem potahne.

152.

Mladence vzacneho
 Cziny mēšec gehu,
     Šaty drahe a krasne.
 Kde se kdy obratj,
 Budu se nan ptati,
     Všudy ho prigmu važne
 Neb z peczeneg husy,
 Kde gsau tlusté kusy,
     Para vetšy nežli hus.
 Netoho však byva,
 Kdo gu pecze zhrjva,
     Než kdo gu deljti muž.

153.

Ninegšiho czasu
 V mesci nosi lasku,
     S kapsi milost poznagu
 Zevnitřnu krasu
 Na hlave na pasu
     Panny ty ukazugu.
 Kun tež osedlanj
 Do vojnj pribranj
     Hned nadhernegšj biva:
 Když na neg cham vtahneš,
 Hnoj vozit zaprahneš,
     Maličku cenu miva.

154.

Chcešlj svobodnj bit,
 Nemaš se hned ženit;
     Bis svobodu neztratil.
 Namalj czas rozkoš,
 Zatim zhleđaš uskost,
     Rad bys se spatkem vratil;
 Alet pozde bude,
 Svobodat nebude
     Svobodu zatim hledat,
 Neb tvogu zlu ženu
 Nedobru biljnu
     Nebudeš mocy prodat.

155.

Manželsku uprimnost,
 Lasku, stalu milost
     Nevelmi v štestj poznaš;
 Ale kdiž nestestj
 Prychazy, bolesti
     Tu potom hotovu maš.
 Gesty stalý budu,
 Hnevat se nebudu
     Pro veljku chudobu,
 V lasce tež zrovnany
 Bez zamesknavany
     Staley trvatj budu.

156.

Nemocný z nemocy
 Sylny vlasnu mocy
     Czasem sobe pomožu,
 Veznove s temnyce
 Tež od šibenyce
     Czastokrat se vimožu.
 Ptaka tež pro krasu
 Ptacznik ma, do času
     S klece gehu nechce gest.
 Pany kdy dostaneš,
 Nech zla neb dobra gest,
     Nemužeš na prodaj vest.

159.

Vzacna gest nadeje,
 Gestlj ti prospege
     V tveg negvetšj potrebe;
 Manželska tež laska,
 Yednota pritelska
     Dat pamatku po sobe.
 Drahšy gest než zlato,
 Teško gest nam za to
     V tychto czasuv naleznut
 Každí radneg k sobe,
 Nerad by od sebe
     Na oczj lasku prodav.

157.

Velikj biva kumst,
 Kdo ostrihatj muž
     Ženu peknu od ginich.
 Neb ženska naklonnost
 Gest ulisna chitrost;
     Neny stalj v slibech svich;
 Snadnu odpoveď ma,
 Tisicz chitrosti zna,
     Prveg než te vislišj;
 Odpoveď ty nagde,
 S chitrostj te zagde,
     Po gy vulj bit musý.

160.

Krasa a spanilost
 Prinašy teskljvost
     Mladencum take Pannam,
 Obzlašte skušenim
 K milosty pospešnim
     Netrpezlyvim vdovam;
 Kterym teško czekat,
 Nechcu dluho klekat
     K modleny za gineho.
 Nevery doczekat,
 S kramem svym pospichat
     Kramare z trhu sveho.

158.

Vinu obzlašnimu
 Zvlašte španhelskemu
     Netreba vychu stavat,
 Kona tež vzacneho
 K behu spusobneho
     V maštaly vedy hledat,
 Pannu ne pro venecz
 Poznava Mladenec,
     Ale pro krásu a cnost;
 Nech vždj seda doma
 Chvalu po sobe ma,
     Bude mit ohle(da)czuv dost.

161.

Statky, mnohe zbožy
 Po Rodiczuv mnozy
     Sinové dostavagj;
 Pobožné Manželstvo
 Verne Tovaristvo
     Od Boha dosahugj.
 Ty kdo se ho bogj,
 V lasce staley stogj,
     Požehnany mivagi;
 Nez který od kuta
 Honj se do kuta,
     Ty mizerny bivagj.

162.

Beda tomu dvoru,
 V kterem krava volu
 Yarmo na šigu klade.
 Zle gest tam Manželstvo,
 Prikre Tovaristvo,
 Kdy žena tebu vladne.
 Malu chvalu ziskaš,
 Gestly se gý tak daš
 Nadluze kepkovatj;
 Neb koza k garmarku
 Nešlaby ze šranku,
 Musiš gu kigem hnatj.

163.

Kona, zvlášť mladeho,
 Hladj krotý geho
 Pan. dokud nan neseda;
 Gestly ho skrocuge,
 Kde chce s nim harcuge,
 Spoczinut nekdy neda.
 Velka gest mu bida,
 Czasem y bez sedla
 Že byva zaprahanj.
 Ale vetšy teškost,
 Nezneseštednu zlost
 Ženske czaste šemranj.

164.

Mnoho musíš chodit,
 Nikomu neškodit,
 Gestlj se miniš ženyt;
 Neb z maleg přičynj
 Lide lechkomislny
 Mohut veljce škodit.
 Drž dvere zavrene,
 Chcešli, tveho kone
 Bit ginj neosedlal.
 Nezgev se kazdemu,
 Kteru chceš vzít Pannu
 Bis na chutj neprestal.

165.

Yay tomu pribitku,
 Zle tam y dobitku,
 Kde zla maštal, zle okno:
 Kde hnug misto Sena,
 S plotu biva stena,
 Neny tam y pecz mocna.
 Gešte veczj bída,
 Kde mrcha gsauseda;
 Bez sedla muže sedla,
 Kde chce ho richtnge,
 K vulj obracuge,
 Slovy co ostrohamj peha,

166.

Stratyšlj milu vecz,
 Bit bis kde zašel precz,
 Precet na pamet prigde.
 Zla žena, czizmj zle,
 Zly Sused tež podle
 Dosty ty psoty nagde.
 Neb po yasnem czase
 Czastokrat mračy se,
 Nahle y krupi přšy:
 Tak po dobreg ženě
 Y zla te požene,
 Nebudeš vedet, kde sy.

167.

Zla povest o nekom
 Zrovnavu se Ptakom,
 Ktery prudce letagj;
 Mista bezpeczneho
 Obydleny sveho,
 Kde by chtely, nemagj.
 Tak tež o zlem povest
 Umy daleko lest,
 Teško gu spatkem hledat;
 Neb z přičyny maleg
 Zla od dobreg daleg
 Novina umj behat.

168.

Starych lidj rada,
 Zavist nebo zrada
     Velke Pevnostj bere:
 Vino sladke ženam
 Gest pomocz štebotam,
     Mnoho kucharek spere.
 Dosty z marnych reczy,
 Skusenost nam sveczy,
     Velka zvada povstava.
 Sedlak ne po sluncy,
 Hvezdari pri sviczy
     Po horach čas poznava.

169.

Pravda sama v sobe,
 Gestlj gest hotové,
     Snadnot Pravu pomuže,
 Že ty mrcha czlovek,
 Bud mu vdek neb nevdek,
     Uškodytj nemuže.
 Protj vode plivat
 A do vrchu behat
     Nevelmj snadno biva.
 Pravdu uhasiti,
 Faleš osvityty
     Tešku *decisiu* ma.

170.

Hlavnemu Ritirj,
 Slavnemu Malirj
     Škoda pracy zadržat.
 Krasneg take Pany
 Pro gegy vzdichany
     Teško samu zanechat.
 Kona teš prudkeho
 Pro prudky beh gehu
     Škoda byva ochromit.
 Sluhu tež stareho
 Pro blazna mladého
     Neny dobre odpravit.

171.

Nelitug nic Statku,
 Mašlj bolest yaku,
     Chcešlj zdravý nabitj,
 Lekarstvy v nemoci
 Nagdeš, prescriptij
     Od doktora muž vzitj.
 Magnes, Gyemant drahj,
 Ginšy statek mnohj
     Nezpomuzet z nemocy.
 Gestlj ho litugeš,
 Vicz než se šanugeš,
     Zacpag bleskem oczy.

172.

Utratišlj Statek,
 Teško ty naspatek
     Zhledavat quitancie.
 Darmo Počti delat
 Neb multiplicovat,
     Nenagdeš divisie:
 Tak po zleg povesty
 Nemožne ty vecy,
     Aby si dobrym zustal;
 Neb hrnecz czim navre,
 Tim vždicky teš pachne,
     Bis ho yak chtel umyval.

173.

Denglave gsau vczelj,
 Zvlašt když vitr k vulj
     Sem y tam ge zaneše,
 Predce však že k zime,
 Kdy zly čas pomine,
     Kvety do ule nosy;
 Aby tak v tvrdy čas
 Mohlj mit živnost zas,
     Ustaviczne pracugj:
 Tak pilny zaczkove
 Učy se bedlive,
     S knych hodnost dosahugj.

174.

Lesnik mnoho schodj,
 Dokud zvire zhody,
     Nebo Ptaka z ručnice.
 Ribar tež po vode,
 Obzlašte na brode,
     Mocziva se negvice.
 Kohut na smetisku
 Hleda živnost v pisku,
     Aby neco vyhrabal.
 Kramar proto chodj
 Po yarmarkoch všudj,
     Aby neco vydelal.

175.

Šalamun kral sveczj,
 Že novotnych vecy
     Žadnich pod sluncem nenj;
 Mezitim pro živnost
 Vidime kumštov dost,
     Ktere gsau k podivenj;
 Neb času nynegšich,
 Zvlašt pry dvorych velkich
     Umegj lancz udelat,
 Na kteremžto blechj,
 Aby neuteklj,
     Umegj za kr(k) držat.

176.

Gedy aby zilj,
 Žigu aby pilj
     Mnozy ležochladnyci
 Zhola nedbagj nicz,
 Zitra mohulj ricz:
     Kdo bude s nich pit mocy.
 Štesty gest vrtkave,
 Lez sklenice prave
     Snadno se roztřeštit muž.
 S prylišneho žitj,
 Nemirneho pitj
     S pana zebrak biva guž.

177.

Pokrm, vytr, ohen,
 Napog, šatj a sen
     Potrebne gsau životu;
 Ale však z mirnostj
 Služj k potrebnosti.
     Nagdnt czasem y psotu.
 S pitj nemirneho,
 Spanj tež dluheho
     Snadno nemoc dostaneš.
 Od vetru, od ohne
 Od vody, povodne
     Y žebrakem zostaneš.

178.

S pitj nemirneho
 Zrydka co dobreho
     Na svete se nachazj;
 Pro veljke pitj
 Cnost se musj kritj,
     Zlost se sem y tam vrazj.
 Ne gen vzacnemu Panu
 Kralj Alexandru
     O žhralstvy uškodjlo,
 Tež Aristotelovi
 Slavnemu Filosofovi;
     Neb byl žene za sedlo.

179.

Kdo času letniho
 Hospodarstvy sveho
     S pilnostj nespravuge,
 Ten času zimniho
 Z humna tež prazneho
     Malo objlj vege.
 S prazneg tež kuchine
 Lehka para vinde;
     Nevim yak se nasitjš.
 Letny zahalenj
 Zimny brucha klanj
     Sam sobe tak spusobiš.

180.

Zbitecnj lakomstv
 Spusoby Tiranstv
     Blyžnimu take tobe.
 Podobne gest žabe,
 Ktera v prachu hrabe,
     Avšak sneho gest nesmj;
 Aneb medvedovy,
 Kteryžto vlkovy
     Czasem zvera zabige:
 Sam toliko krvy,
 Vlk hlavu y kluby
     Všecko spolu požere.

181.

S pokogem chleba kus
 Šmacznegšy nežlj hus
     Biva, kde gest nesvornost.
 Nech gsau plne skryše
 Pominu negspiše.
     Gestlj laska a milost
 Manželska kde nenj,
 Snadno se promenj,
     Bit bj všeho dost bilo.
 Pred vlkem tež Ovce
 Rozbehnu se lechce,
     Yako by gich nebilo.

182.

Nema žadneg kryvdj,
 Komu zbožj všudy
     Po dvore se sušjva.
 Slama Tutorocznj,
 Seno tez vyrocznj
     Kdy zroka narok byva.
 Ale kde dobitku
 Strechu drapa zbitku,
     Tam sama miseria.
 Tam y chleba malo
 Zemlyna zustalo,
     Prazna biva kuchyna.

183.

Kdo v saudech spravedlnost,
 Uživa vždy mirnost,
     Ten pravo za pravdu ma.
 Ale kdo za dary
 Pravdu zhledavagj,
     Ten lharem czasem biva.
 Takovym gsaudcove
 Podle Exactie
     Magu *causu* rozsudit.
 Aby podle gsaudu
 Hledic na osobu
     Nevydelj se bludit.

184.

Yelena po rohách,
 Medveda po nohach
     Snadno poznatj mužesh.
 Osla po ruczenj,
 Pava po krjczenj
     Ginšy czas bit znamenaš.
 Czlovek tež po reczj
 Sam o sobe sveczj,
     Yelj pravda nebo leš.
 S cygana czerneho,
 S chlapa ryšaveho
     Zridka co dobrebo gest.

185.

Hled bit opatrenj,
 V povolanj pilnj,
     Mudre sobe poczineg.
 Co pred sebe vzit maš,
 Pilne rozvažiš včas,
     Dobreg rade misto dej.
 Czastokrate Panj,
 Gsaucе citovanj
     Na rakoš, moc prohragj.
 Prigduce z Rakoše
 Po nekterem czase
     Mudregšy se byt zdagj.

186.

Vlk dost lacny biva,
 Však se radneg diva
     Na psa, ktery dost gest ma.
 Vlk všudy svobodnj,
 Kramsky pes nevolnj
     Na hrdle lancz nosiva,
 Czastokrate bitj
 Musy pretrpetj,
     Neb nemože utykat
 Kdj neco sam chita.
 Vlk snadno utyka,
     Vy se s ovcami vytat.

189.

S panem vlasnim gsaud mit,
 Proti vode brodit,
     Velmit tešku pracj da.
 Lepšy se pokorit,
 Po vode dolu git
     Tobe, mne tak se zda.
 Chcešlj bezpečnj bit,
 Nedaveg se plavit
     Po mory v burlyvy czas;
 Snadnot muže more
 Nastrogit nastroge,
     Že k sobe neprydeš v czas.

187.

Nadeje u lidj,
 Nech se gista vidj,
     Snadno te muže sklamat.
 Slibilit sladký med,
 Za med ukažet ged,
     Na kole straku mužt dat.
 Lepšy chvala Bohu,
 Dluhe gest daly Buh.
     Kdo vy, kdj ho doczekaš,
 Co dnes hotove maš,
 Nehled opustit zas
     Pro to, co za tym czekaš.

190.

U panuv gratiu
 Zagačy malugu,
     Kdo gu nagde, kazdemu.
 Neb zagicz kde spal rad,
 Negde tam druhy krat;
     Lehne ku kru ginšimu.
 Tak šlepege tratj,
 Kdy se spatkem vratj,
     Cziny z mista promenu.
 Pan pro malu vinnu
 Naleza pryczinu,
     Da co slibil ginemu.

188.

Rade nepritelskeg,
 Cesty tež zbojnickeg
     Pilne se vjstrihat maš.
 Nepritelska rada
 Skazitj te žada,
     Zbojnik vezme, kde co maš.
 Never vczil žadnemu
 Nepritelj tvemu,
     Kdiž ty labodne mluvy.
 Krokodil tež placzem,
 Nevolnym ptaczatem
     K smrtj pomocy umy.

191.

Nebud radimt zradcem
 Nebo pochlebaczem
     Na nekoho před nekim.
 Zradišlj nekoho,
 Prodaš nevinneho,
     Zustaneš tež Yidašem.
 Zradce za svu zradu
 Do temnice kladu,
     O statky pripravugj.
 Pro gegich nepravost
 Ciny spravedlivost,
     Z zamkuv ge vyhazugj.

192.

Neradug se ze statku,
 Czizimu nabitku,
     Kteryz neprave nabil.
 Neb geden mizernj
 Penyz zlorečenj
     Deset ginich bi zkazil.
 Pes take Esopu
 Pro stin pustil kost svu,
     Pres vodu gducz upustyl,
 Stynu se zradoval,
 Kost pro stin zanechal.
     Darmo se v vode moczil.

193.

Bohatj gest dostj,
 Ktery bez zavistj
     V statku svogem šafuge.
 S pokogem zustava,
 Pryczinu nedava,
     Že lakomstvy miluge.
 Ke všem gest prigemnj,
 Mnohim dobre cziny,
     Viez než sobe lakomecz;
 Kteryž ma statku dost,
 Varj ve vode kost,
     Pro skupost žebrakem jest.

194.

Drž se spravedlnosty,
 V tvogeg povinnosty
     Žadnit stihat nebude.
 Nech kdo yak chce šteka
 A na tebe brecha,
     Spravedlnost vsudy bude.
 Za tebe zastavat,
 Koho se budeš bat.
     Neb pravdomluvnim lidem
 Sam Buh naponaha,
 V priczinach spomaha
     Svim spravedlivym gsaudem.

195.

Kdo se rad zdeluge,
 Bližneho lituge,
     V gehu zvlášť nedostatku.
 Ten ma požehnanj
 Bez očekavanj
     V svogem maliczkem statku.
 Ale kdo zlodegstvy,
 Prilišnim cyganstvy,
     Svu žyvnost vyhladava:
 Co dneska vjlhava,
 To zitra chibava,
     Na maluczj čas trva.

196.

Pritele ne v štesty,
 Než v gehu neštesty
     Maš casto navštevovat
 Kdo v statku opliva,
 Priteluv dost miva,
     Netreba gich kupovat;
 Ale k nevolnemu
 Pritelj nuznemu
     Zridka se shromaždugj,
 Neb biljch kolaczuv,
 Cygany šatoruv,
     Gsaucze czerny, hledagj.

197.

Mašly nekdi lasku,
 Zanechag prochazku.
     Neczasto tam chodiveg.
 Pritele dobreho,
 K tobe uprimneho,
     Tež neczasto unuveg;
 Nebo nove sito,
 Švecz take kopito
     Zanovoty schovagu.
 Kdy se obedere
 Leda kde po dvore
     Ve smetach se valagu.

198.

Dešlj na Hostinu,
 Zanechag Rodinu,
 Nevlacz se s celim dvorem.
 Snadno te omluvy,
 Prigdu ti na divy
 Lechkomislnim slovem.
 Cygan tez šatore,em,
 Kurva ze sotorem
 Nevelmy vzacny biva.
 Psa take s kostela,
 Že ho tam netreba,
 Kostelnyk ven vityjra.

199.

Ne ždycky pro statek
 Maš se gsaudit v Svatek,
 Gestlj kostel milugeš.
 Každj čas ma svug czas,
 Kteremz odložit maš
 Ysaud, ktery učynit chceš.
 Den Pane zrušitj,
 Dum gehu tupitj
 Gest znak bohaprazneho,
 Kteryzto kazanj
 O pravem pokanj
 Nerad slišy dne toho.

200.

Nebiveg z užitkem
 Bez potreby svedkem.
 Všudy se maš ohledat.
 Neb czasem krahulcy,
 Honecz prepelicy,
 Orel chce oba zežrat.
 Gestlis gednuc obstal,
 Hled abys nezustal
 Druhi krat pri nevere.
 Falešncemu Svetku
 Za gehu recz lechku
 Ukazugu za dvere.

201.

Kolacze, mandolj
 Malgiku chut magj:
 Gestlj manželku zlu maš,
 Nech gsau yak nakladne
 Anebo pripravne,
 Velmy malu chut zhledaš.
 Vždicky chleb gsausedsky
 Nez kolacz domovsky
 Chutnegšy lidem biva.
 Nebo u susedů
 Pekagj chleb z medu,
 Take pryslovy byva.

202.

Pašteky komfectj
 Nedagy nic chuty,
 Gestlj znemilim gjdaš.
 Všeckat chut odpadne
 A to velmy snadne,
 Kdyz vule žadneg nemaš.
 Lepšy kiselicu,
 Valasku zinčycu
 Zmiljm ledakde gidat.
 Nebo plot s trny plist,
 Nez zlate groše czist
 S tym, koho vydiš nerad.

203.

Darovanim konom
 Nelapeg se k zubom,
 Radneg mluv *deogratias*.
 Gestly vdeczne prygmeš
 A toho pozbudeš,
 Snad ty da druhého zas.
 Kdet darugj prase,
 Tam se nerad zase,
 Kde ho upecty maš.
 Viž dobre, že zljdj
 Nektery litugj,
 Co dagj, chcu vzitj zas.

204.

Daš ly dar nekomu,
 Nechlub se ginemu,
     Aby te neodsaudil.
 Žes vysokomislnym,
 Chluby žadostyvym,
     Protož take štedrim bil.
 Nechod s faryzegmi,
 Ktery sve almužny
     S ťrubenim rozdavalj,
 Aby gegich skutky,
 Pokritske nabitky
     Všeey lide chvalylj.

205.

Lasku gednostagnost,
 Manželsku uprimnost
     Pltayej znamenagu,
 Ktery gednu misly,
 Aby s pruduv zešlj,
     Vesly spolu tahagu.
 Tak manželstvo mile,
 Kde byva zdaryle,
     Gednim umislem cžinj.
 Vzlašt v tesneg potrebe
 Pomahagj sobe,
     Co pred sebe vzit minj.

206.

Trescy sina tveho
 Za casu mladeho,
     Dokud se trestat dava.
 Zamlady strom zehneš,
 Yak kolyvek sam chceš,
     Obratyš, kde se ty zda.
 Budet k potešeny
 Syn czasto karany,
     Po tveg vulj viroste.
 Z kterehož na starost
 Budeš myty radost,
     A to na každem miste.

207.

Darmo gest psa krmit,
 Na slanynu zabit,
     Ze psa byva vždycky pes.
 Blaznu radu davat,
 Z hlupim se ostuzovat
     Daremná tez prace gest.
 Zleho napominat,
 Psu na stul hlavu cpat:
     Vždycky pes pod stul bledj.
 Koczka tež zamyšy,
 Necha mleka v misj,
     Bežj, gesly miš vidj.

208.

Kdo blaznive chodj,
 Ten sam sobe škodj,
     Gestlj s cesty ven vigde.
 Nikdy staru cestu
 Pro novu negistu
     Neopuštej, neb ginde
 Snadno muž zagitj
 Do mraku bluditj.
     Nenagdešlj žadneho.
 Tak radu stareho
 Pro blazna mladeho
     Nezavrhuje vzacneho.

209.

Lidskych ruku dilo,
 Byt yak vzacne bylo
     Zdelanc, nekdy spadne;
 Nemuže stalé bit,
 Musy svug konec zvit,
     Nic neny trvanlyve.
 Slavne fundovany,
 Rezby, malovany
     Od vetrú se zmekčugj.
 Sýlni Hectorove
 Neb Alexandrove
     Do casu tež panugj.

220*).

Furmany od vozuv,
 Masari od voluv
 Nahle sve rucho mažu.
 Ševcovy tež Smola,
 Nech ge ruka hoľa,
 Pachnochty se však zmažu.
 Tak dobrý od zleho
 Tovaryše sveho
 Czastokrat se nakazj.
 Pes take z daleka
 Na czloveka šteka,
 Z bljzka pred nym uchazj.

212.

Dotud z dbanem chody
 Služebnice zvodj,
 Dokud se neroztrhne.
 Zvlašť když na led prigde,
 Snadno se ho zbude,
 Gestlj dolu upadne.
 Zlodeg dotud kradne,
 Chodic v nocj všade,
 Dokud do sidla pada.
 Koho magu zvesit,
 Nemuz se utopit,
 Gest spravedliva Pravda.

222.

Lotr zanicz nema,
 Dokud Svobodu ma,
 Gestlj mu pravem hrozy.
 Neb svoje lotrstvy
 Klade za blaznostvy,
 Bezpeczne zasem ležj.
 Koczky na slanyne,
 Potkany ve mlyne
 Tez bezpecne byvagj.
 Mimo však nadanj
 M(ly)inare s pastyami
 Nahle gich polapagj.

223.

Ftak czastim spivanim,
 Gelen utykanim
 Mnohikrat skok stracuje.
 Riba tez do vrše
 Kdyz gednuc pustj se,
 Ven z vrše netrefuge.
 Rozum take lidsky
 Miva zmisl tešky,
 Nemůž všecko pochopit.
 Nenarodil se ten
 Czlovek, který by sen
 Mohl každý viložit.

224.

Ne co samy chceme,
 O tom psat můžeme,
 Než co se nauczime.
 Sco byt nemůžeme,
 Ginim zanechame,
 Pravdu vyznat musime:
 Že nevšecko vymě,
 Vždycky se ucyme
 Abecedu poznavat.
 Od štir dvacet liter
 Any Svaty Peter
 Neumel vyce kazat.

225.

O stirech Czastkach Ročních.

Czasu magoveho
 Prvostny noveho
 Všecko stvorenj žada:
 Nebo toho času
 Veseleho hlasu
 Slavjk znameny dava,
 Že zima minula,
 Knam se prybližila
 Libich kvytukv okrasa
 Travicka zelena,
 Urod všech biljna,
 Stromuv predivna slava.

226.

Letny czas promenu
 Cziny z Mage divnu;
     Neb vzacnu pomoc dava.
 Co z yara zakvytne,
 To v lete odkvytne,
     S kvyty ovotce myva.
 Toho zvlaste času
 Komary se pasu,
     Muchj y blechj spolu.
 Blechj zvlast pri tele
 Muchj zas pry stole
     Komary u tvich volu.

229.

Tito štiri stranky
 Rady tobe statky,
     Kterak mas zivnost vestj.
 Czas Prvostny kvjtj;
 Leto da vydety,
     Co budeš v zime gisty;
 Podzimek ze zimu
 Kazut pod perynu,
     Neb teplu kozušinu.
 Abys mohl obirat
 Zivnost zhromazdovat
     Zvlaste v negtuhšj zimu.

227.

Podzimek vincyam,
 Rozlycznym štepnyam,
     Hospodarij znat dava:
 By bedlivy bilj,
 Sobe nelenylj,
     Obyraczku predklada.
 Kazdj ma pozor dat,
 Sobe shromazdovat,
     Spola sveho, kde co mel.
 Neb času zimnyho
 Všecko zhotoveho
     Budeš brat abis vedel.

228.

Zima zvlast nedbalich
 Lidy zahalczivich
     Negvice skormucuge.
 Votrhaných šatach,
 V podrapanich gatach
     Do kuta posazuge.
 Cos vlete zhromazdjl,
 Kaze bys predložil,
     Gestlj cnceš sitj bitj.
 Neb s kvytj bileho,
 To gest snehu mnoho,
     Nemuzeš zivnost nitj.

O rozlycznych Barvach, s kterýchžto jejdnejkaždej vlasnost se ukazuje.

Kralovska dustojnost,
 Strybrna panstvy dost,
     Czervena milost dava.
 Bila stidlyveho,
 Zelena staleho,
     Zlata teskljvost miva.
 Morska jest burljvich,
 Plamena pochibnich,
     Nebeska misly stalej.

Vlasova hnevvyvich,
 Ryšava falešnych,
     Popelava vulj zlej.
 Broskova jednostajnost,
 Svetla pak veselost,
     Žluta cziny blaznivost.
 Czerna smutek nese,
 Modra žalost zda se.
     Tato jest barev vlasnost.

Coronides,

aneb :

vyrka veršuv zepsanych zvlášť proti některým vysokomyslným.

Konecz budyž veršum, ktere jsau zepsany.
 Nech s nych co chce zmyslj, kdo je chcel dostaty.
 Komu se neliby, nech da jine za ne,
 Malyczku mu pracy nestychej po strane.
 Žluna tež podrve czasem hory, vrchy,
 Když much nenalapa kluje i klat suchy.
 Do ule by rada, kde gsau među kruchy,
 Strelce se však bogj, vy že nenj hluchy.
 Tak tuto mu Pracy, nepravim maliczku,
 Nagdu se však mnozý, který stihat (skumat) pocznú.
 Pauk take plete svu robotu vzacnu,
 Vy že much nalapa, gestlj letat pocznu.
 Vczelj s (k)vitkuv polnich delagj sladkj med,
 Had k nim se pryvlecza, czasem napustj ged.
 Žaba tez podhrize dosty veljku zed,
 Pod czervenu kužy zhyra se hnognj vred.
 Apelles maloval gedekrate strevicz,
 Švecz mu našel chibu, ze zle napsal cyplicz.
 Liška tež svug oczas vzdjcky chvalj negwicz,
 Kožušnicy mluvy, že nestogj zanicz.
 Sedlak nevy Sumy Pardusovey kožy,
 Nevý gegj czeny, leda kde gu vložj;
 Kožušnyk gu vidúc hned gu sobe stržj,
 Když gu s kvasu vygme, draho gu zas držj.
 Žerab slysicz ptaczkuv rosškošne spi(vanj),
 Dluhij pisk otvira, čyny klepetanj,
 Chce ptaczkuv ljbj hlas klepetanim stratit;
 Predce neny vzacny, nechcu ho v klecy mit.
 Za vzacnu robotu neljto ge platit.
 Kdešco nemuže byt ma obyčzeg hanit.
 Každý vždj ginšiho lepšy umi saudit,
 Sebe pak sameho neумы rozvažit.
 Dosty v hustem krýczku zagicz tež spoczyva,
 Avšak od psuv mnohich prece spatren býva.
 Mnohj Astronomus czasem se tez diva,
 Že Valach po horach kalendar vismjva.
 Maczka tez- galegu nemuže zadržat,
 Kde se more zbury, tez musy se hibat.
 Remira, riba mala, sotvy gu z more znat,
 Galegu nakladnu chce na sucho vihnat.
 Divné lidske saudj, težko všem uhovět;
 Každý má svug zmisl kazdj chce ginak mět.

Nech kdo, kde chce, progde a skusj všecek svět,
 Neljbj se všechněm, nemuz všecko vědět.
 Diogenes ve dne tez z lampašem chodil,
 Kdeby pravda byla, všecky kuty schodil;
 Nenaleznuc Pravdj domu se zas vrátil,
 Ginšy geho mudrost v blaznovstvy obrátil.

Neny tedy v svete tak plana zahrádka,
 V kterežby nebila vikopana hradka,
 Na kterež czastokrat rody se zeljna,
 Kterazto lekarum gest vzacna biljna.
 Nepsal gsem gi proto abjch se vypinal,
 Subtylnost rozumu mého ukazoval,
 Než abis tež casem mislicz nezadrymal,
 O daremných vecech kdybis mnoho smišlal.
 Protož prygmj vdeczne tuto malu pracy.
 Vez že mnoho kugu y Czerny Kovaczy.
 Cot muž osožne byt, to kup sobe racz(ši),
 Nesam tobe radim, radit mnozy žaczj.

Supplementum.

V čem zaležj vzacnost, toho sveta hodnost,
 Zada mnohj vedetj.
 Rozum sice ljdsky premišluge vzdickj,
 Myslú musy prestatj;
 Neb co vycz mislime, tym vyc se divýme,
 Predivne se nam stava.
 Kazdy svogim zmislem, pochybny v zdravj svem,
 Divne vecy poznava.
 Astronomus vzlašte, gsauce na prochazce,
 Zada planety skusit.
 Gedneg každég vlas(t)nost buducy nestalost
 Chce z aspectuv oznamyt
 Philosoph subtylnost všech vecy rozdilnost
 Neznamych ukazuje.
 Divné *Entitates* neb *Identitates*,
 Kdo vy, gak approbuge.
 Physicus Naturu zobzlašniho gsaudu
 Prave zeznaty umy.
 Physiognomus zevnitr zpoznava bolest, vnitr
 Pravdu povedet minj.
 Doctor z medicynu da presriptu divnu
 Apatekary hledat.
 Logicus Sillogismeni, pochibnj v zdravj svem,
 Musy gu zlimitovat.

Orator tez zadá, subtilne zachaza,
 Liškave řečy dava.
 Libeznimy reczy nagde circumstanci,
 Když mnohich vez dostava.
 Poeta vymislj, abj mu gen nesly
 Rozljcné Bucolika ⁵⁾.
 Divne inventy vyluditj umy
 Tolar, dva, s starého mešca.
 Ale Grammaticus ten pravdu prodat muz,
 Ma dobru constructiu
 Kteru Donatista aneb Principista
 Teško poznat umegu,
 Tito discipliny, kdo *perfecte* umj
 Ten muž bit Procurator
 Ktery v malu chvilj vyluditj umj
 Co sedlak hledal zaro . . . .

~~~~~
 E p i l o g u s :

Cantici novissimi.

Yako: *Ježišy nejsladši* atd.

V tak velkem jsauženy
 Postaven gsem nynj,
 Nemajicz pomocj k memu spomoženj;
 Nenj v svete žadny,
 Bi ulevil rany
 Krom tebe lekary, Kryste zvrchovany.

Ach zle jest smutnému	Hryžě mne svedomy
bit bez potesenj	pro me prohřešenj;
V velikem zármutku,	tot jest pravdivi czerv
V prilišnem gsauženj;	neuhasitelnj;
Avšak k tobe volam	Kterýž ve dne v noci
Ježišy premilý:	privady mne k plači,
Mne ovcy stracenej	Pramen mnohich slzy
racž bit milostivý.	lože moje zmaczy.

Ach zle gest smutnemu
 bit bez potešenj
 v velikem zarmutku,
 v prilišnem jsauženj:
 protož k tobe volam,
 Ježišy premily,
 mne ovcy stracenej
 racž bit milostivý.

Neb neštěsty zradne,
 Duch v bolesti vadne;
 Kdybych Boha nemel, zahynul bych snadne.
 On však mne potešy,
 Ke mne se obratj
 Olejem sve laski ranný me uleczj.

Nešťastný snad jest den,
 v kterem jsem narozen,
 neb nešťastný život,
 v kteremž jsem položen.
 Matka ma premila
 procz jsi mne splodila?
 K byde a nerestem
 taks mne poslužila.

Ach auvech smutnému,
 kam se mam podýť?
 v tomto mem zarmutku
 snad musím zhynuty.
 Nebudešly chtjť
 udelit milosty,
 musím se trapitj
 na veczne vecznosty.

Ey neracz trestaty
 Pane tve kuratko,
 ne(b) jsem ranen tešce
 pro hrych nebožatko.
 Padleho červicžka
 neracz zamitaty,
 Ktery jest vzat zemi
 a v zem se obraty.

Šťastný počten býva,
 na koho dotyra
 prutek tvuj czastokrat,
 kterýz prijimam rad.
 Tej jsauce nadeje,
 že sam uzdravýš mne;
 naleješ oleje
 Pane v ranný moje.

Smiluj se nadenmu,
 však jsem tve stvorenj,
 a neracz spominat
 vela prohrešenj;
 vpust kamen do nore
 teškyh hrychu mojich,
 na veczne vecznosty
 neprypominej jich.

K tobet ja samemu
 s Petrem se utykam;
 s Mary Magdalenu
 te za pomoc žadam.
 Pryjal jsy na milost
 Zachea, Matuše:
 rozkáž jit za tebu,
 žada te ma duše.

Zaslužil gsem jiste
 pro skutky me mrzke,
 které jsem uczinil
 hned od mladosty me;
 Neb jsem prykazanj
 tve Pane zamital:
 protož v tuto chvyľj
 slušnes mne potrestal.

O sladký Ježíšy,
 neracz se hnevaty;
 nebs lekar nejlepšy:
 uzdrav moju dušy.
 Odejmiž odemne
 kalicha trpkosty,
 kterýž znašat musím
 pro me nepravosty.

Dnove tito moji
plny jsau zarmutku
bolesty, žalosty
v velkem nedostatku.

Musim narykaty
na sve Narodzenj,
luže me značety
mnohimy slzamy.

Nikoho muj Bože
vym že neopustiš,
aczprave zarmutek
nemilj dopustiš.

Dáš kalych trpkostj,
kteryž teško nesty;
avšak mile znašym
od tvej velebnosti.

Isty jsaucz slybum tvim:
po zdejšy žalosty
že mne k sebe pryjmeš
do vecznej radosty.

Protož prid Ježiši,
pryjmi moju duši;
Dej att v kralovstvy tvem
s tebu se utišy.

Alia Ejusdem Authoris.

drahá Perla Poklad duši
muj nejsladšy Ježišy
stradka stred sladšy nad med,
ad sen mnohém libejšy.
Dej okusiť tej sladkosti,
Racz mi poprit tvej milosti,
bych tužicze po tobe
Mohla naleznut tebe.

Snads mne zvrhl od ocý tvich
abich te nevidela;
neb mi bolesty rozličnich
den ode dne prybiva.
R. Radost moje konec bere,
semnu se všecko zle deje,
vzdycky nastava kvilenj,
Žalost, bolest, trafenj.

lanena jsem prevelicze,
ranena tvu mylosty;
mdlevanym vadne srdce,
neomylnu žádosty.
R. Žadost ma je hledat tebe,
Žadosty tužim po tebe;
tak jsem v mysli skormucena,
až duše ma zemdlena.

Komuž pujdem žalovaty,
Když kryž tešky nastava:
Ach kdož bude litovaty,
srdce ve mne omdlyva.
R. Lytuj mne sam muj Ženichu,
mojej duši mili vnyku,
spomož my z meho jsauženj,
všaks me sam potešenj.

Takliž v mej velkej teškosty
chčeš mne Pane zanechat,
bych se cvičila kazen
tvoju castej poznavat.
R. O kdibis jen na mne zase
spomenul tak v smutnem czase,
hned by srdce me zemdlene
občerstvilo se ve mne.

Czekam tedy drahy Poklad
duši mej skormuczenej:
Ježiše Ženicha meho
v nadeji neomilnej,
R. který žalost zmeny v radost,
me kvilenj v potešenj,
spusoby mne zde svu milost,
a v nebi veczn radost od odmenj.

1685

1652

33 6)

Index Versuum Petri Beniczky.

1. O Praczy.
2. O Svete.
3. O Horach a Lesoch.
4. O Marnosti Sveta.
5. O Veselosty.
6. O Tajnych Srdce.
7. O Prave Mysleny.
8. O Czloveku.
9. O Věczach začátku.
10. O Yazyku zadržaný.
11. O Tagneg veczy.
12. O Pokog zadaný.
13. O Nekude Ydený.
14. O Lyczkeg obychez.
15. O Bohatých.
16. O Lydech Uczynku.
17. O Dobrem Mene.
18. O Chodeny po czestach.
19. O Neprygemneg Rade.
20. O Pekných Konyoch.
21. O Prorokoch.
22. O Umeny Lyd(s)kem.
23. O Bohabognych Lydy.
24. O Mnohých Slyboch.
25. O Snadnem Sudeny.
26. O Czystem Czasu.
27. O Dobreg Rade.
28. O Teškeg veczy.
29. O Pekle plneny.
30. O Drahych veczech.
31. O Samotnem.
32. O Dlhem czekany.
33. O Po Cestach Chodeny.
34. O Rozume.
35. O Nevladany Srdce.
36. O Smelem Srdczy.
37. O Zvade.
38. O Blaznoch.
39. O Drahých veczech.
40. O Dobrych a Zlych.
41. O Lech(k)eg Zyvnosty.
42. O Tagnych veczach.
43. O Kralovskem Stole.
44. O Kralovskeg Kuchyne.
45. O Krajuach Plundrovani.
46. O Pyšnych Lydech.
47. O Zbytecznem Urade.
48. O Voloch neparnych.
49. O Roztržitosty Nesvornosty.
50. O pokoy žadostivem.
51. O Dvoroch veľkych.
52. O Sluzbe ve d(v)orych.
53. O Kryvde trpeny.
54. O Zamkoch.
55. O Pazderneg Syty.
56. O Bohatych Kraynach.
57. O Hnevlyvych Zertovany.
58. O Slavnych Tituloch.
59. O prylyšnem Szesty.
60. O Bohabognych Lydech.
61. O Czloveku Bohabognem.
62. O Voyakoch Skusených.
63. O Korde Prypinany.
64. O Nadhernem Czloveku.
65. O Prave Pyšnem.
66. O Potykany v Bytze.
67. O Pokušeny prvnem.
68. O Prinuteny nekocho.
69. O Nakladneg zbrogý.
70. O Synuv trestany.
71. O chovany Konya.
72. O Ptakovy.
73. O Blyszany zlata.
74. O Mlatbe vreczem.
75. O Sedany z (d)czbera.
76. O Mladencoch Pannach.
77. O Vazeny Masa.
78. O Zidovskem Krame.
79. O Prydeny Nestyasta.
80. O Dachu Slamenem.
81. O Novinach po poczte.
82. O Zradnych Srdczoch.
83. O Zavystyvyh lydech.
84. O Gynem Sudeny.
85. O Hneve neuprymnosty.
86. O Rychtaroch Bozenikoch.
87. O Czylegsem Czasu.
88. O Spyvany Syrenesa.

89. O Milovany spravdl.
90. O Oblygatory.
91. O Vydeny Nestyestya.
92. O Vezeny Temnyczem.
93. O Všelikey pracy.
94. O Jyneg Rade.
95. O Konani neyakem.
96. O Dyvneg obyczey.
97. O Zaug(im)any Statku.
98. O Neštyesty gyneho.
99. O Zavystlývem Svete.
100. O Vyrazany klyna z dreva.
101. O Uziteczneg Praczy.
102. O pyšnem Zebraku.
103. O Lypovem dreve.
104. O Rychlem kony.
105. O Uhaseny Ohnya.
106. O Zlych Skutkoch.
107. O Kopany Jamy.
108. O skaze prylysneg.
109. O Stesty toczyeny.
110. O V krpezach statek.
111. O Psote.
112. O gednem Dreve.
113. O Pastekach naklad.
114. O velkem Tituly.
115. O Statku nedavany hned dyetom.
116. O Vyšem od tebe.
117. O Svadbach velkých.
118. O Chudoba znizuge.
119. O Výtezuv Udatnich.
120. O Zmuzilem Srdczy.
121. O Penez kdo ma dosty.
122. O Velkey krasy.
123. O Kovaczovy.
124. O Rade lydskey.
125. O Polovani Prepelycz.
126. O Snu tracený.
127. O dlhem spani.
128. O Prýbitku svem.
129. O dalekich cestach.
130. O Vlku lacznem.
131. O skrušenem Srdczy.
132. O Nežadani Statkuv.
133. O Yazyku ostrem.
134. O zemrelych lydech.
135. O všech veczý Rozkoše.
136. O Hodinach minutý.
137. O starich lydech.
138. O Hadoveg kožy.
139. O Bolesty teskey.
137. O Boleni hlavy.?)
138. O Dobrem Vayerovy.
139. O Spusobe Detinskem.
140. Lepeg bez detý být.
141. O Czloveku (v)zacnem.
142. O Posluchaný Starších.
143. O Hraný Ditek.
144. O noveg veczy.
145. O Sýte s klýna.
146. Kdo vyna moc pyge.
147. O Milosty Oczý.
148. O Domnivaný.
149. O Nachazany zritka.
150. O Dianne.
151. Kdo koho miluge.
152. O vzacznem Mladenci.
153. O vczylegsem času.
154. Slobodnemu být.
155. O uprimneg Manzelcze.
156. O Nemocznych z nemoczy.
157. O kumste velkem.
158. O Výne obzlastnem.
159. O Nadezi (v)zaczneg.
160. O krase a spanilosty.
161. O statkoch mno(h)ich.
162. O Dvorovy a Volovy.
163. O Koniovy mladem.
164. O mnohem chodeni.
165. Yay tomu Pribitku.
166. O Straczeni mileg veczy.
167. O zleg Povesty.
168. O stareg Rade lyczkey.
169. O Pravde sameg.
170. O Hlavncm Rytiry.
171. O Nelytovani Statku.
172. O Straceni Statku.
173. O Vcelach denglavich.
174. O Strelcoch.
175. O Salamunovy.
176. O Gedlu a Pýtý.
177. O Pokrmi, vetru. ohny.
178. O Pýtý nesmirnem.

179. O Letnem czase.	199. O zachovaní sviatku.
180. O Zbytecznem Lakomst(v)y. ⁸⁾	200. O daní svedectva.
181. O blaženosti pokoja.	201. O zlej manželke.
182. O hospodárskej zásobe.	202. O milom spoločníku.
183. O sudcovskej spravodlivosti.	203. O vďačnosti.
184. O poznaní človeka z reči.	204. O nehľadaní chvály.
185. O opaternosti v podujatí.	205. O pltníkoch a svornosti.
186. O vlku a psu.	206. O trestaní dietok.
187. O klamlivej nádeji.	207. O daromnej veci.
188. O nepriateľskej rade.	208. O novotách.
189. O pravote s vlastným pánom.	209. O nestálosti.
190. O panskej milosti.	220. O zlých tovaryšoch. ⁹⁾
191. O zradcoch a pochlebačoch.	221. O nevyhnutí trestu.
192. O nespravodlivom statku.	222. O nevšimaní si trestu.
193. O spokojnosti so svojím.	223. O nepochopiteľných veciach.
194. O držaní sa spravodlivosti.	224. O ustavičnom sa učení.
195. O božom požehnaní dobrého.	225. Jaro.
196. O láske k biednemu.	226. Leto.
197. O prečastej návšteve.	227. Podzimok.
198. O chodení na hostinu.	228. Zima.
229. O štyroch čiastkach v roku.	

Poznámky.

- 1) Katonová „Historia critica Regum Hungariae“ hovorí, že Petor Benický narodil sa v Trnave: preto prosím priateľov slovenskej literatúry v Trnave, aby si nezťažovali dopytovať sa tam na neho. Snad by sa tam alebo tiež inde pošťastilo prísť nielen na neho týkajúce sa dáta, lež i na dáke pozostaté rukopisy.
- 2) Čísla 135, 136 a 137 opakované sú i v rukopise.
- 3) Na boku stojí oprava: „nevdacznu.“
- 4) V rukopise z čísla 209 skočeno až na 220, a chyba táto potom trvá až do konca čísel.
- 5) Bucolika, lat. bucolica, t. j. pastierské spevy, selánky.
- 6) Čoby malo znamenať toto odčítanie? Ponevác nasledujúci „Index“ je druhou rukou písaný (ako to dokazuje porovnanie jeho písma s písmom predchádzajúcich básní), nazdávam sa, že básne r. 1652 písané po 33 rokoch (1652 + 33), teda r. 1685 dostali sa do rúk iného vlastníka, ktorý k nim pripísal spomenutý „Index.“
- 7) Predtým (sr. pozn. 2.) opakoval 135, 136 a 137, teraz, chcúc prísť do kolaje čísloradu, opakuje 137, 138 a 139.
- 8) Ostatné listy sú vytrhnuté: preto teda, počnúc od č. 181 inclusive vlastným dômyslom doplnil som chýbajúce čísla „Indexu.“
- 9) Srov. hore poznámku 4.

II.

Jána Buoca

A. Neviazané blahoželania.

1.

Z tak velikého daru, od mileho Pana Boha daného, radugem se velice, že gjch Milost P. T. y P. Š. pri dobrem zdravj a stalem pokogj uhlidati mužem. A srdečne take vjnšugem, že by gjch Milost Pani T(etku?) spolu y s P. Š(vagrinou?) Pan Bůh y na mnohe buduće leta pri lepšjm zdravj zdržovati račil. Po dokonani žjvota tochtó ale (v) Nebeske Slave a radosti veseliti sa mohli.

2.

To sam Pan Bůh predpovedel pri stvorení Sveta prveg našeg matky Eve že v bolesti počne a roditi bude ditki sve. Ale ačkoli velika gest bolest ta, nic meneg však premaha tu bolest radost, která vipliva z detatka narozeneho, netoliko Matki ale y všemu Pratelstvu. Pry gakovegžto radosti y Vaša Milost, spolu y se všechnemi pribuznimi, tu radost pripoguge, že se narodil člověk na svet. K tomu take vynšugeme, aby ta radost netoliko Panum Rodičum, ale y gjnim Pratelum z detatka tochtó y na potomne časy radostna a vesela byti mohla. Po dokonani teto radosti časneg v teg neskonaleg a večneg radosti spolu učastni se stati mohli.

3.

Velice sobe važjm Vašeg Milosti auprimne vinšovanj. Mili Pan Bůh rač Vašeg Milosti hogueho potešení udeliti. Ya pak se gehó Mylosti Bozke podávám podle vule gehó negsvetegšj, aby nas požehnaujm všelikým na dušj y na tele k slave Gmena sveho svateho korunovati račil.

4.

Velmi dobre známe gest Vašeg Milosti, že dnešního dne sveti se v Cyrkvi, všudj mezj krestani, Svatek Narození Krista Ježíše. Ga z uprimnosti Srdce z Vašou Milostou radovati a veseliti se mužem, že dnešjn den Vaša Milost v dobrem zdravj dočekati mohla. Vynšujem take od toho Darce všeho dobrehó, aby y na potomne časy v lepšjm zdravj teto Slavnosti dočekavati y prečekavati mohli.

5.

Gak veliki dar a dobrodini nám Spasitel náš Krystus Gežíš spusobiti račil skrze sve utrpenj za brichy naše! Kteražto Pamatka nyní po všem Svete a obzvlašte Krestanum se pripomina. Ga z teg přičyni, že Vaša Milost tež toho dobrodini učastna se stati mohla spolu ze všemi Krestani, ba ano y ze

všemi milimi domácymi v dobrem zdravj sveti, netoliko se radugem, ale y vinšugem, aby Vaša Milost na mnohe roki tak rovnim spôsobom radostnegšye a veselšye časy dočekať y prečekať, po teto pak radosti časne v te večne veseliti se mohla.

6.

Radostnegšj povest Vašjm Milostiam zvestovati nemužem, neš kterak Spasitel Kristus Gežiš neprateluv svich premohel a predpovedenim dñem zmrtvich vstal. Zložmež tehdi všeliki zarmutek a truchlivosti, privitagjce a velebugjce našeho Vitezjtele pekla a pekelneho hufu. Tomu nepremožjtedlnemu Vitezjтели Vašu Milost odavam, žadagjce od Neho, aby Vašeg Milosti y z milimi domácími On račil svu milosti vždy pritomen biti, a všjm svim požehnanim na dušj y na tele hogne obohatiti, v stalem pokogj a čerstvosti na mnoho let zdržovati a chrániti.

7.

Ponevač dnešnjho dne všudi mezj Krestani Slavnost Zeslani Ducha Sva-teho sveti se; kteružto y Vaša Milost v dobrem zdravj a stalem pokogy dočekati mohla: Z toho se netoliko tešjm a radugem, ale take y srdečnim umislem vinšugem, aby V(aša) M(ilost) teto Slavnosti gešte na mnohe buduće leta v dobrem zdravj dočekať y prečekať mohla. Po teto pak radosti časne v te večne radovati se mohla.

8.

Velice se s toho radugem a tešjm, že mužem Vašu Milost Pana Brata spolu ze všemi milimi domácími v techto pripadlich Slavnostach v dobrem zdravi uhlidati. Pri tom take y vinšugem Vašjm Milostiam, aby teto Slavnosti gešte na mnohe buduće leta pri lepšjm zdravj a stalem pokogj dočekať y prečekať mohli.

B. Poverý a domácí rady.

1. *Chcežli, abys byl mocni:* Naleg na veliki Patek do sklenici vina a zakopag do mraviska, potom o Rok chot ta na to místo, v teg hodine, o ktoreg ta položjš, a nagdeš v neg netco vina, ktere vipiti máš, anebo kamenček, kteri na stribrnem prsteni nositi mužeš.

2. *Chcežli, aby se te šabla nechitila:* Vezmi koreň zeleni, gešto se gme-nuge psy gazyk a na lačne srdce uživeg, a uvidiš, že se stane.

3. *Chcežli tygne reci od človeka zvedeti:* Hlavu nedopitorovu¹⁾ otrhny, a spicimu človeku polož na gamku proti srdcy, a zgevi všecko, co se geho ptati budeš.

¹⁾ T. j. nedopierová. Pozn. Sostavovateľa.

4. *Chcežli, aby ty priesadu muški nechubili:* Pokrop Semeno Ragskim Olegom, a nebudu hubiti.
5. *Pakli te Oči bolga:* Vezmi sadlo zagecy, potry sobe oči, a budu ty zdrave.
6. *Pakli bi te Hat uštípnul:* Vezmi kohutovo Maso a prilož nato misto k tomu geste Hadi koren, a tak v gedno stluč a zasib ranu.
7. *Chcežli pehi s tvari zchnati:* Vezmi lagno holubiči a z medem zetři a flaister udeleg, tak sobe spomužeš.
8. *Mažli Statek nemocni:* Vezmi Oman, Polian, Cesnek a Chren, na drobno skragag a daveg statku.
9. *Gestli že ti Svine choregu:* Živeho ohne vezmi, a prachu puškoveho zetři a spolu daveg v pomigach.
10. *Gestli že bi te Pes besni uštíknul:* Pšenicu v ustech zežug a na ranu prikladeg.
11. *Chcežli, aby se ti Včely radi drželi:* Vezmi vrbninu, vlož do ule, kdiž rog osadiš, y budu se ti množiti.
12. *Chcežli zhogiti bradovice:* Upeč Cibule, zmišeg z medem a prilož na bradovicu.
13. *Gestli že ti statek dochne:* Vezmi Hada zabiteho a spal na prach a daveg v čem chceš.
14. *Chcešli aby te žaden neprestrelil:* Chit na Svateho Jana Kukučku a za tri dni choveg, potom gu rozparag, a nagdeš v neg gedan kamenček, kteri pri sebe nositi budeš.
15. *Chcešli aby te Panenki milovali:* Vezmi vagčka z mravisku a polož ge do sklenice, a tak nech stoga za osem dni, a potom vezmi. Kteregkoli Paničky (sa) dotkneš, bude te milovati.
16. *Chcežli aby te žaden neridel:* Odrež z mački černeg ucho prave, v mleku od Kravy černeg var a s neho uši prsten (a) na svem prste vždički nos.
17. *Chcežli aby nekdo k tebe prišel:* Vezmi Oman a na kusi poreš a moč v moči za devet dni a za devet noci, a tak vižmikeg do peci zakureneg.
18. *Chcežli aby tve včeli bili mocne:* Vezmi bromovu strelu a natri mezi Med, a kdi včeli puštaš na gar, postav pre čeli, y budu mocne.
19. *Chcežli aby gidlo z hrnca viskakalo:* Vezmi živeho Stribra, uvrž do hrnca, y viskače.
20. *Chcežli aby nekdo k tobe prišel:* Napiš na Vagee gmeno (, vezmi ho) a pet niti a to peč.
21. *Chcežli aby psi na tebe neštekali:* Vezmi koren černobilovi a polož do čizmi, y nebudu štekati.

22. *Chcežli aby te rada videla*: Vezmi tri listi Šalvie a tato slova napiš Z. F. P. S., natri tim gmeno tve a gegj, polož pod prach (prah), kde chodi a vezmi svug y gegj vlas, a tato slova rekny: gako tento vlas hori, tak aby tva laska ve mne horela.

23. *Chcežli by si v noey videl*: Nos pri sobe Očy Hadge.

24. *Chcežli aby Krari mleko meli*: Vezmi Rutu a v čem chceš deg, a budu miti.

25. *Chcežli aby si na ceste neustal*: Vezmi Rutu a Olivu, a stluč spolu a pomast nohi.

26. *Chcežli aby si utrefil co chceš*: Vezmi Ritkovi¹⁾ gazik a srdce, pomaz sobe levu Ruku y prst, y utrafiš.

27. *Chcežli divc Masso zehmati*: Vezmi uhel žeravi, ze solu potri a tak y z vinem polož na ranu.

28. *Chcežli zhogiti lamani noch*: Vezmi Borovičga, var v pive, a potom mast dobre nohi.

29. *Chcežli miti peknu tvar*: Vezmi Račge Oči a z medem var a umiveg se.

30. *Chcežli miti kučerave vlasi*: Vezmi Kvet a Slamu ovsenu mladú a var spolu toho, mi sobe hlavu každú Sobotu.

31. *Chcežli aby na te Lide laskavi bili*: Vezmi Dudkovu hlavu a pri sobe nos, y budu te radi miti.

32. *Chcežli Hrle z hrdla zehmati*: Vezmi Kuru brezovu, ve vode var anebo ve vine anebo ve vocte, a tak pi, y spomuže ty se tobe.

33. *Gest(ly) že pak močiti nemužeš*: Vezmi Zelinu a potry na prach, uživeg ve vine aneb v pive, a snadno močiti budeš.

34. *Aby te žaden oklamati nemohol*: Vezmi Koren černobilovi a pri sobe nos, a žaden te neoklame.

35. *Chcežli aby tobe čarodegstvj neuškodilo*: Napiš sve gmeno na Listek a zakopeg ho pod prach (prah), neuškody tobe.

36. *Proti tresení Srdce*: Uživeg Kvet Muškatovi, a budeš zdravj.

37. *Mušli dobitek nemocnj*: Vezmi Oman, Polian Cesnek a chren, pokragag na drobno k gedenj, statku tvemu daveg.²⁾

38. *Aby te žaden neprestrelil*: Dostav gednu Kukučku drž gu za dva Mesice a za tři dny, potom gu zaby a hledeg v geg hlave kamenček, dag ho zapravit do prstena a polož na veliky Palec, a nikdy se tobe kulka nechity, a gestly neveriš, zavaš na psa, strel do neho a skusiš.³⁾

1) Ritka gestit ptak. Poznamenanie pôvodca.

2) Opakovanie čísla 8. Pozn. Sostavovateľa.

3) Opakovanie č. 14 s nektorou premenou. Pozn. Sostavovateľa.

Item: Nos pri sobe ten kamenček, a co budeš pitat od nekocho, nebude moc odepriti, ale da ty,

39. *Abys mel moc nad 50 zvitezity:* Zaby černu slepicu, vipitvag gu pekne a oškup gi a upeč, gako bys gi mel sam gisti, potom když se upeče, vezmi novy hrnec, v kterem gešte nic nevarily, sprav gu do toho hrnca a zakry pokrivku, a zakopag v nedely rano, kade lide negvice chodga, ale se neohledeg na žadnu stranu, a necheg gu zakopanu až do devateho dne, a potom gdy na devati den v tu hodinu, v kteru si zakopal, nagdeš s toho Toliar, prsten a zrcadlo. Z tech trech vecy vezmi gednu, co se ty bude libit, gestly vezmež Toliar, vždycky se tobe navrati; gestli zrcadlo, kterečkoli se daš nahlednut, bude te milovaty; a gestli prsten, polož na prst, a žaden zbognik nebude te mocy zabity, kdy pugdeš ces hory, a budeš moc mity nad 50, padesatmi, lidny zvitezity.

40. *Abys se te zbrog nechitila:* Kdy nagdeš pred Svatim Janem Hada, utny mu hlavu a polož do ny zo try hrachy, a polož do zeme; ket ten hrach bude kvitnut, nos ten kvet pri sebe, kulky se nebog.

41. *Kdyby Ovce vzdichali:* Každé rano na svitani y večer, kdy slunce zagde, Ovčinec Rutu dobre kadit potreba.

42. *Kdyby Konovy roch slezl:* Stritku z chleba vašeho (vezmi a) uhnet ho dobre ze solu a pres noc mu na noc prilož na ranu, vezmy glia a Krušranku (krušpanku) a oblož mu roch.

43. *Proti zaduchu konskemu:* Pres nekolik dny nedaveg mu nic gineho piti krom toliko vodu, která by bila s vodu mišana.

44. *Abys tluste srine bily:* Daveg gim močeni oves gisti.

45. *Komu dobytek mre:* Koreny černobilove var dobre ve vode, daveg dobitku pit, pakly nechce, nalog mu do hrdla.

46. *Abys kravy telne zustaly:* Ukradny u suseda kus cesta, kdy magu chleb piecty a nech to cesto pres stage pregde, daveg ho kravám gesty, y budu telne.

47. *Kto chce Zracu zmocy:* Nech Muž z Muža, Žena zo Ženi patu z čižmi na prach spali, a ten prach nech vipige.¹⁾

48. *Proti bolení Hlavi:* Vezmy koren Retkovy, potirag s nim zuby y dásna.

49. *Koho žaludek boli:* Vezmj Čistec, otrubi, a var dobre z vjnem, a to privazug na bricho.

50. *Proti bolení bricha neb kašlu:* Czernobil var v pive a to pi rano y večer.

51. *Proti žubeni:* Vezmi zitny Klas a vlož pod gazjk.

¹⁾ Potial, t. j. od č. 1 až do 47 stoja uvedené povery pod zahlavím: „O rozličných vecech.“ Pozn. Sostavovateľa.

52. *Koho besnj pes ukuše:* Vezmi Kužj Hadovú gak velika gest rana, y hued ten ged vitahne.

53. *Kdo nemuže močyti:* Vezmi študrik a var ve vode a pi.

54. *Proti Hluchote:* Vezmy vagce mravcove do Šatky a vyznikey, což pak cez šatku pretečege, to pust do ucha.

55. *Aby včeli neštípali:* Vezmj do ust Kolocger.

56. *Kteri ge Statek chudj:* Na spln mesyce, když zvaragu, tim luhom ho zmit.

57. *Aby statek byl zdrávý:* Pres vlči pažerak davag mu sol lizat.

58. *Co by mela Žena tehotna činit:* Nech neprechodi ten brloch, kde se povala, nebo gest nešťastne.

59. *Kdo se opige:* Deg mu ze Sovy mozgi v pive, y nebude se opiget.

60. *Aby sy v noci videl:* Vezmj z Hrdličky pluce y srdce a polož pod gazjk.

61. *Proti vředu:* Cesnak spal na prach a tým posypag.

62. *Abi mole šati negedli:* Polož mezj šati chmel.

63. *Chcežli vedeti, ktera ge Panna správedliva:* Vezmj račge oči a utlč na prach, a nasip ten prach do napoga a dag geg vipiti; gestli ge nesprávedliva, oš... sa.

64. *Aby orce zdráve byly:* Vezmi muky gačmeneg, popola a soli, akby počaly vzdichat, aneb kdy bys gjž na nich netco poznál, tedy to daveg gjm rano i večer.

65. *Aby muchj dnu nepřišli:* Namoč pavučjnu do vody, postrgekag steny y dvěre a okna, žadn(a) dnu nevñide.

66. *Aby se Kurence bez Slepki vilahli:* Polož vagca do tepliho hnoga, každych šest dny tepliho prilož na ne, aby nesplesneli.

67. *Aby se te Zbrog nechitila:* Vykopag miši Chvostik na S. Marka a nos pri sobe, a neverižli, priváš na mačy chvost, strel a t(a)k skusiš.

68. *Aby slepice ragega nesli:* Slyvove gadra na štedri den daveg gjm gjsty.

69. *Abys mal pamet k učenj:* Z garabicy tu Žlč vezmi, potry sobe čelo, a pochopiš.

Item: Dudukovo práve oko nos pri sobe.

70. *Komu z ust smrdy:* Materinu dušku ze Šalvgu var vgedno, a to py.

71. *Abys mel dluhe vlasý:* Spal brezu a z toho popela narob luhu a s tim se ny.

72. *Kdo chce pamet mítý:* Vlož ruku do vuotky Ružoveg a pomaz Hlavu svu s ny, co budeš chtyty, budeš vedety.

73. *Aby si lacno kupoval*: Sovynu a Dutkovu hlavu nos pri sobe.

74. *Aby si šteti mel*: Napiš tato slova a nos pri sobe † Christe † Raphael † Anasam † Elisa † Eli † Anajm † Angla † . . A ma † & nunquam mali accidat.

75. *Aby sy Zagjce na ležjsku nachazel*: Pred Durom Hada ked (kdo) nagde, nak mu z laviho boku oko za žjva ven vezme a pod Strog na flinte položj.

76. *Aby sy dobre strilel*: Do kereg Hruški Hrom udre horucy, ked zhorj, nak vezne s neg uhle a nak pomgeša do Prachu.

77. *Jak ty nekdo flinte porobi*: S Povraza kdy nagdeš uzol na ceste sprav fuitaš do flinty y trefiš.¹⁾

C. Piesne.

1.

1. Amor, o Amor proč mne tak sužuješ?

Proč raniš, prosim te, srdce me?

Proč ustavične mne prenasleduješ?

Prines poselstvj mne vesele!

Dobre všecek nezufam,

Tak prudce tebe zadam;

Od velkeg litosti

Nemožem spomoct sobe sam.

2. Když mne ma Mila přide na pamatku,

Kdyby možné bylo, bych letel,

Nedbagjce nic y neghoršj chvilku,

Len že bich sem spiše gu videl.

Srdce ve mne vždy horj,

Nebo Amor mne morj;

Všecko, čo v mem tele,

Všecko všecko to mne boly.

3. Cokolvek robjm, vždj na tebe mislim,

Nemam na(d) tebe milegšjho.

Neb gem, neb pigem, aneb když kolvek spim,

Nemam nad te nic krasnegšjho.²⁾

Nemužem visloviti

Nemužem vipisati

Gako zakorenená —

Ver že giste — v mem Srdci.

¹⁾ Od č. 48 až do 77 podané „povery a domácí rady“ umiestené sú v rukopise pod záhlavím „Predpovidky.“ Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ V rukopise stojí: „Spatrim na tvu premilu krasu.“ Pozn. Sostavovateľa.

4. Nie od Lasky tve — ufanj ga to mam —
 Nikdy mne od neg neodlučj.
 Kteri pre Lasku mne čjni co, nedbam;
 Ja v tvogem, a ti v mogem Srdecy.
 Protož zustaveg verna,
 Jak sj mne prislibila.
 Ach, kdy bi giž prišla
 Štastna naša hodina.

2.

1. Když ga pugdem cez tu Horu,
Cez zeleni Hag
Smutnim hlásem neveselim
Takto zavolam:	6. Gednemu sem Ruku dála
A druhemu žgal,
Tretimu sem povgedala,
Že nepuogdem zaň.
2. Stratila sem Karbunkulus
Od vichod Slunca,
Co mj svitil ve dne v nocy
Do meho Srдца.	7. Štvrťi sedj za vrch stola
Gako z Ružj kvet,
Černe očka viplákane
Menj sa mu svet.
3. Z gedneg stránj Karbunkulus,
Z druheg Magéran
Na prostredku mug nagmilšj
Jako Tulipan.	8. Paty sedj na Stoličke,
Všecek omdleva:
Už ma mila premiléna
Čepek opšjva.
4. Co po tobe Tulipane,
Že pekne kvitneš?
Co po tobe mug nagmilšj,
Ked ma nevezmeš?	9. Išla ona do Komori,
Horce plakala:
Bodag som ta mog nagmilšj
Bola neznala.
5. Co po tobe Mageráne,
Že pekne vongaš?
Co po tobe mug nagmilšj,
Ked ma zanečas?	10. Neplač, neplač ma milena,
Však sj, však si ma;
Však ti malo lide pragu,
Pan Boh ti ma dá.

3.

1. Lebo milug lebo nechag
Zli neverni Šuchagu;
Zlosti svoje nezakrivág,
Neb sa ti skrit nedagu.
Negsi v rečj
Gako svečj
Kteruž vida tvoje očj,
Hned každeg sa priznágu. | 2. O meg Lasce pohibovál,
Že bi sem tak klámala;
Ale on to musí svečit,
Že sem verna bjvála.
Šuhagjčku
Podvodničku
Sklámal si mne nevolničku,
Už sem ta včil skusila. |
|--|--|

3. Neras si ga o tom mislim:
 Gak bi sem ti verila.
 Mnoho mlauvjš, nic neplniš,
 Gjž sem te včil poznála.
 Co hodina
 To novina
 Kde gen prigdeš, všade gina.
 Gjž sem ta včil skusila.

4. Sam Bůh teba trestát bude,
 Že si mne tak oklámál;
 Lasku sem ti zachovála,
 Uprimmnost mi sliboval.
 Falešnosti,
 Podvodnosti
 Mám u teba Šuchag dosti,
 Že si slovo nedržal.¹⁾

4.

1. Teške žiti Srdcy memu,
 (Težko je) tagiti tomu;
 Neb vjm, že me mlčenj
 Rozmnožuge trapeňj.
 2. Nic v Svete stáleho nenj,
 Každú hodinu se gméni,
 A me nešťastne srdce
 Denne se zmenit nechce.
 3. Ga sem ten nešťastuj Amant;
 Nemůžem srdcy rozkazat,
 Anj uverit nechce,
 V čem gest bidne me srdce.
 4. Srdce na Očj žaluge,
 Že su oni na přičyne;
 Neb že su oni Tlumač,
 Ked nemůže byt gjnač.

5. Očy zas to povjdagj,
 Že kdiž onj uhlidágj,
 Aby už potom srdce
 Učinilo gako chce.
 6. Misl srdcy radu dava,
 (A) takto gemu povida:
 Netreba tu milovat,
 Kteru nemůžeš dostat.
 7. Ngekerim Lidem se tak zda,
 Že mne mug vek kvjtnuti ma:
 Gest pravda, že mne kvytne,
 Ale srdce ve mne skne.
 8. Guš ga to istotne verjm,
 Že gako P(ho)enix pochodjm.
 Srdečne trapeňi me
 Do hrobu mne privede.

5.

1. Kdo chce vedet, co jest Láska:
 Gest Lidske omámenj,
 Mnohemu štesti prekažka
 A očj zaslepenj.
 2. Kdo si kde koho zalibi,
 Bit bil gako lucyfer,
 Nevjdi mu podobného:²⁾
 Misli to, že ge Angel.

3. Nebo Laska na nic dobre
 Človeka neprivede,
 Ale radneg mnohokrate
 Od dobreho odvede.
 4. Škody človeku na zdravy
 A vek mu ukračuge,
 Srdce trapj sen odjma,
 Veselost zarmucuge.

1) V pôvodine stojí chybná znelka: „Gjž sem ta včil skusila.“ Pozn. Sostavovateľa.

2)) V pôvodine stojí chybné: „Nevjdi mu podobnému.“ Pozn. Sostavovateľa.

5. Nevipíše to neglejššie,
Než kdo to skusil;
Kterj pro Lasku težkosti
Mnoho podstupit musil.

6. Ani si ten vic nežada
Do Laski upadnuti,
Mel(1)i by pro Lasku vjce
Take trapeňj miti.

7. Skladatel teto Pisnički
Tak si byl to uložil,
Mel(1)i by vic milovati,
Radeg bi život zložjl.

8. Ani si on vic nežada
Do Laski upadnutý
Mel(1)i by pro Lasku vjce
Take trápeňj miti.

6.

1. Ga lubim tebe
Len ti tak lub mne;
Memu srdci dosti
Len na te žadosti,
Když mám Lásku u tebe.

2. Neveril zle sem
Ani nebudem:
Panenko ma mila
Všecka roztomila,
Mogu Lásku zgavugem.

3. Gestli pravda ge
Že tak lubyž mne:
Moge srdce večne
Offerugem tebe,
Gestli budeš verni mne.

4. Gjž se oddávam
Vernj zustávám.
Ga tebe tež prosjm:
Kdiž ta v srdcy nosjm,
Nech v tvem srdci prebývám.¹⁾

7.

1. Kdi by mna bola moga Matička,
Dokut sem bila (ešte) malička,
Do Kláštoru dala,
Abych neklámala
sveho Milačka.

2. Kdy by mne bil dal ten mug Tatiček
Dokud sem ga bil mali chlapiček,
Učit sa breviar,
Abych sem nebil lhar
švarnich Deveček.

3. Nenj na Nebi telko Hvezdiček,
Co mne ma mila da(la) hubiček;
Nenj a nebude,
Co svet svetem bude,
tolko Hvezdiček.

¹⁾ V pôvodine stojí chybná znelka: „No ti muc tež v srdcy svem.“ Pozn. So-
stavovateľa.

4. Nenj na svete telko Kardusu,
Co mne ma mila boskala vuzu;
Nenj a nebude,
Co svet svetem bude
tolko Kardusu.
5. Nenj na svete tolko Kľašteru
Co mne ma mila dala noclehu;
Neni a nebude,
Co svet svetem bude
tolko Kľašteru.
6. Gedna hodjna spulnocy bila,
Kdiž mne ma mila odprevadila
Pekne po lahučki,
A tak po tichučki
hubičku dala.

8.

1. Kde si syva Holubička litála,
Kde si tvoge zlaté
Kridla kde si zlámalala.
2. Lytala som tam (po horach) po poli
A to všeco memo
Premilemu na zdurj.
3. Zasegem si (ga) žjtnj Klas
Chjtim ta ga siva
Holubička v kratki čas.
4. Když te ga chitim, zakrigj,
Nepustím ta siva
Holubička už nikdi.
5. Když te ga chjtim za Srdce,
Nepustim te siva
Holubička už vice.
6. Když te ga chjtim za ruku,
Nepustím te siva
Holubička ras v roku.
7. Když te ga chjtim za obe
Nepustim te siva
Holubička od sebe.

8. Šla do komory, plakala
Svug zeleni venček
A prstenček skladala.
9. Dvanac(t) Trubaču trubilo
A osemnac(t) paru
Pacholengec služilo.
10. Trubte Trubačy vesele
Asnad se nám siva
Holubička zasmegle.

9.

1. Prehodi se mila smutna po hagičku,
Padagu geg slzj po geg bgelem ličku.
2. Ach, chodi a plače, lame svoge ruce,
Neda si potešit svoge smutne Srdce.
3. Co sem milovala, gjž sem to stratila,
Co sem za negvetšj v tom Svete važjla.
4. Strátila sem kamen, kamen srdce meho;
Nebilo mu celem v svete podobneho.
5. Stratila sem kamen, kamen velmi krásni,
Karbunkulus svetli, gak ta hvezda gasnj.
6. Povecte Slavički, povezte Hrdlički,
Snad ste ho videli piti ze studnički.
7. Sokole sivj Ptak, ty visoko litaš,
Povec mi a netag, snad ho nekde vidaš.
8. Vetričku libežni, genž po poli vegeš,
Povec mi a netag, snad ho nekde čugeš.
9. Politugte Hori, politugte skali.
Navrát(t)e mi poklát, kteri ste mi vzáli.
10. Šla mila krikugjc, šla mila po ceste,
Mili se geg ozvál pri zeleneg bresce.
11. Pre teba sem Očy moge viplakála,
Smutna po dolinách teba sem hledála.
12. Když sem te nalezla, gjž te vic nestratim,
Mug drahi Klenote teras ti zaplatim.

10.

1. Ga milugem, ale nevim
Nevim, kdo poranil mne.
A to nešťastne Srdce
Vjgeviti se nechce,
Pro koho ge ranene.
2. Povecte vi Oči moge,
Či ste vi na pričine
S tjm falešnjm pozeranj(m)?
Srdce vic gjž neobranj(m),
Kohož zalibi (si) chce.
3. Očj se vjmluvagj,
Že o tom nic neznagj;
Že oko ani nevidelo,¹⁾
Co by me srdce zalibilo,
Co bi dalo radosti.
4. Ach, viznavám, že sem gjž
Ach, ga nešťastnj prilíž,
Že temer pro Lasku omdlevám,
Kdi(ž) žadne potešenj nemam
Co bi radost dalo (mi).
5. Vale, Vale, pugdem dále.
Budem sobe spiváti
Ti pisničky Auventove
Budem sj rozgjmáti:
Bože, ge to pekna chasa,
Budeli ta Zuska naša.
Volil bich s nu žjv biti
Do mogeg a geg smrti.

11.

1. Sam sa ga sam (velmi) na sebe radugem
Angel muog že te(be) tak verne milugem.
2. milugem te verne,
Ale se obávam, že bude daremne.
3. Gestli bi(ch to) vedel, že ta nemam dostat,²⁾
Nelitoval by (ga i) Husarem zustat.
4. Nepotrebi (ge) mi Husárikem býti,
Da to mili Pan Bůh, že musíš mou byti.
5. Tge tve černe očj to sa moge Puta,
Ked te nedostanu, bude mi pokuta.
6. Tve pekne nosenj to ge me vezenj;
Pokud te nevjdím, všecek sem strápenj.
Amor dictováł
Lasku spisováł
duša moga.

¹⁾ V pôvodine stojí chybná znelka: „Že onj ani nevideli.“ Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ V pôvodine stojí chybná znelka: „Gestli bi vedel, že bi dáremne bylo.“ Pozn. Sostavovateľa.

12.

1. Ach ti muko Srdce meho
Proč sy mne tak ranila,
Že si strelku srdcj memu
Gedovátu pustila?
Ach umírám ach omdlevám
Falešna milovnice!
Od tvich falšu sem zmordován
Nešťastna podvodnice.
2. Ga sem pro te žjvot važjl,
Bich se mohel zalibit,
A ti falešna Panenko
Dala si se ti zmenit.
Ga sem pro te v každe dobe
Činil, co se libilo,
A to tvemu prezlos(t)nému
Srdcj (v)zacne nebylo.
3. Do Očj si se stavela,
Gak bys mne milovála;
Když sem od tebe odešel,
Za gjnim pozjrala;
Všecko si vipovedala,
V čem sem se zveril tobe:
Falešného milovanj
Pomsti neminež z Nebe.
4. Ach zatmi se Slunce, zatmi
Na obloze Nebeske!
Nechteg giš svititi vjce
Na to falešne Srdce.
Spal ge, ohen obrat v popel
To nezdarne¹⁾ stvorenj;
Nechat (vjce) nedodáva
Memu srdcy suženj.
5. A když se to y tak stane,
Ga u mne z veselosti
Napišem na hrobe takto:
Skladam sve mlade kosti
Tu hle ležj gedno telo
Od falše zmordovano,
A ktere ge v prach a popel
Giž všecko obraceno.

13.

1. Svete marni a podvodni
Nechcy vice falšovat,
Srdci memu tak truchlive
Punkta²⁾ vždycky dodavat.
Že se musim gednuc lučyt,
Bohu všecko poručyt:
Zustan mila premilena!
Račiš mne s tebu spogit!
2. Ach umiram, ach omdlevám
.....
Že ga musim prič vandrovat
A tebe tak zanechat.
Ach nerač mne odlučovat
Od te Srdce mileho!
Spog mne s tebu, neb omdlevám
Pro te času káždeho.³⁾

¹⁾ V pôvodine, jiste chybne, stojí: „nezradne.“ Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ Punkta snad lat. puncta, punctiones, slov. body, bodnutia, bodenia. Pozn. Sostavovateľa.

³⁾ V pôvodine stojí chybná znelka: „Pro tebe v každe chvíle.“ Pozn. Sostavovateľa.

3. Marnost, marnost nad marnosti,
Kdo ma neco (v) libosti
Nebo gako mnohorázy
Vitr kvet ze stromu zrazí:¹⁾
Tak se provinugu taki,
Kdy(ž) su v lasce gednaky,
Že sa mušga gednuc lučit,
Bohu všecko poručit.
4. Giž posledni termin prišel
Meho zde prebiváni,
Giž ten čas veseli ušel
Ze Zužjčku obivány;
Giž srdce do cela hasne
Za Zužjčku auprimnou;
Giž tratí blesk Slunce gasne
Za lasku vigevenu.
5. Kdi koli sem na te mislil,
Mile bilo mišlení,
Ag nini sem Srdce ranil
Pro naše rozlučení.
Ach nezatvrzug sve srdce
Ma Zužjčko premila,
Mužes toho dobre znati,
Že sy v srdcy zavrína.
6. Ach gak od žalosti vjndu
S teto Banske Štavnicy!
Ach kde že ga nini zagdu?
Zdaž k Turecke Hranicy?
Než y tam se mi nelibi,
Proto že vitr škodi
A Turek, ten zlostni pohan,
Marni velice lidi.
7. Y k tomu by som privolil,
Kdy by sem mohl zemrit,
Když od mile Holubičky
Misim v tento čas odgit;
Neb neni v svete človeka,
Kteri by mne potešil,
A me zarmucene srdce
Radostne obveselil.
8. Nu gjž ma mila Zužjčka
Posledni Vale dávám,
Od tebe, me mile srdce,
Ted dale se odbiráám.
Pan Báh tobe v tvogeg dobe
Nech pomáha, to žádám
A pregem ty srdce sveho
A gjž všeckem omdlevám.

14.

1. Gjž sem se oženil, gjž sem se potešil,
Gjž sem si nekolik pgerečko(v) zavesil.
2. Tak sem se oženil, gak bi mi hlavu stal:
Strela mu v materi, kdo mi teg radi dal.
3. Dal sem se ulapit gak ripka ve vode,
Tak sem se domnival, že mi lepe bude.
4. Mladency, mladency se mne priklad berte:
Kdy chcete dobre mit nikdi sa nežente.
5. Nikdy se nežente, ket chcete dobre mit,
Neb mladim nevestam nikdy net co verit.
6. A kdo se oženi, nech Ženu probuge,
Neb s ritka se nagde, že ne obanuge.

¹⁾ V pôvodine stojí chybná znelka:

„Nebo gako vitr zrazj
Kvitek ze stromu.“

7. Šanugem, banugem y mužem banovat,
Pre gednu osobu celi Svet mam nechát.
8. Ani den ani noc, ni večer ni rano;
Od velkyho žalu všecko mi ge gedno.
9. Šanovat, banovat nyňi velmy misim,
Pre gednu osobu všeckim Lasku zruším.
10. Když sem Gakrom byvál, svobodne polúval,
Y v hagenich lesech zveri sem zabígal.
11. Neni teg pšenici, (v) kterege Kukol neni,
Nenj stav manželski, v kterem žalu nenj.

15.

1. Chodi šuhag po dvore,	2. Ani nespim, nežugem
Klopka na dvore	Hore nestanem.
Spiš mila, či čugeš,	(Bo) ga tvoga Ganičko
Cy ma verne milugeš	(Má) syva Holubičko
Otvor mi dvore.	Nikda nebudem.

16.

1. Košjce Bystrica nerovno stogjte,
Ne gedneg Materi srdce zarmutite.
2. Gak užli tak užli z Budina na gatku,
Negeden spominal sv(og)u Pani Matku.
3. Žadna Matka nezna, na co deti chova;
Moga tež neznála, nač mne vichevala.
4. Nazdala se ona, že gu budem chovat,
A ga veru mysim po svete vandrovat.
5. Plače mi Mamička, plače mi Sestrička,
Že sa mi likoce po boku šablička.
6. Šablička brusena to ge moga Žena,
Ked pugdem do vogni bude mi potrebna.

17.

1. Horela Lipka horela,	2. Ket na nu yskry padali,
Pod nou Zusanka sedela.	Šecy Mladency plakali.
3. Krome ten gednen neplakal,	
Ktorý jej venček pošlapal. ¹⁾	

¹⁾ V pôvodine je výraz neslušný, ktorý som takto premenil. Pozn. Sostavovateľ

18.

1. Za horány za vodány
Tancovala moga mila s husarany.
2. Tancovala, zaplakála.
Čo že sy mi moga mila dokazala?
3. Prišiel Otec prišla Mati:
Podže Dgevča (, podže domu), podže spati.

19.

1. Gag beda prebeda, čo šuhag poveda:
Že všetko popreda, sam sa na vognu da.
2. Odpust mi ma mila, v čem sem ta rozhneval,
Už sem sy Konyčka do vognj osedlal.¹⁾

20.

1. Když sem včera to štesty mel,
Že sem mila tvogu videl
Tvár nad Ružj červenšj
Nad lilium krasnegšj. 2. Všetko se mi zapačilo
Až se y moge dvjhago
Srdce, hori z milosti
Pro velke spanilosti. 3. Avšak y to vjznat mohu,
Že máš pre mna velmi malu
Lasku naproti (va) mne.
Nemilugeš mne verne. | <ol style="list-style-type: none"> 4. Ga pak take vyznam smele,
Že ga nemam take male
Milováni ku tebe,
Tužjm vždjcky po tobe. 5. V tom sa tešj misl moga
Že gešte gen ras tvoga tve
Polibenj milostne
Vždy si žada uprimne. 6. Daleko žjvot (ge z) meho
Vjm že nepoškvrneného
Srdce gjž strápeného
Srdce gjž zmareného. |
|---|---|

21.

1. Chodival sy Šuchag ve dne v noey do nas,
A gjž sa mi nini do známosti nedaš.
2. Gako sa ty ga mám do známosti daty,
Když sem šel podla vás, počalas plakaty.
3. Neplač mila neplač, nerob sy v srdcy žgal,
Vela vody ugde, počim ga pugdem k vám.
4. Budem sa ga ženit, ale na ostatku,
Viberem si dgeuku z velikeho zamku.

¹⁾ Medzi prvý a druhý verš sú vložené dva, nachádzajúce sa v piesni pod č. 16, bodami 5 a 6. Pozn. Sostavovateľa.

1. Lyla moga Lyla kde sy bila?
Čiri, čara Lyla kdež chodila?
Hip, hop, sa, sa Marenda,
Prišel ke mne Merenda
Reverenda.
2. Hikeš, bikeš dudeš na praslicy
A šta more fude na ulicy
Bunder Munder Bundička,
Firom farom truhlička
tüz varečka.
3. Dora Bara Beta *hoz(z)al vizet*,
Drnda moga Drumbloš *rakjal tüzet*
Umi hrngec *Kása sot*
Preskoč potok, tež y plot,
das ist mein Wort.
4. Kotrec, hrable, krpce y Motiku,
Pulchre laves dades y ferynku.
Tabulentes gagdalo
Hoz(z)al kérem y sadlo.
na Paleno.
5. *Dolor oculorum schönste Jungfrau*,
Dicher mangus dady takto geg vrau:
Veni hoz(z)am dilecta,
Si non ibis, ebaulta
pekna Beta.
6. Ovca, koza, krava *mind a néncd*
Tarku biku s(z)arka na ne pohled.
Naval futa soskero
Pryšel ke mne neskoro
valach Fero.
7. Hoto Patri Matri filaštia
Hoz prosiltoz Matu Armaria
Taplita himin Mariša
Firom vaty — — Katuša.
moga duša.
8. *Monsieur, Monsieur a Madame*
Ami, chara mea nec non pene
Entres belles alletres
Zachar Fajko kókenes
o kikenes.

9. Hikom, bakom, dotkes, kummoralda
Fazék tartó vide Cigan Vajda
Szép tánczolni ulicu
 Fajko *hamis* kumnutzu
 i papuču.
10. Botla, Motla, Potla dva Tolare
 Dam ga mogeg Anke na golare.
 Bude ona Cantorku
 Bude chodit v strikloku
 y Mentiku.
11. Kantuš, Štrumple, take y Panličky
 Muže ona nosyt tež czrevičky.
Tum v Košjcach Deischerin,
 Bude ona Cantorin
 sylne verim.
12. *Vivat, vivat, vivat* A. B. C. D.
Et ab illa rogo non discede;
Nam est puchra Nymphitska,
Canit gako Hrdlička
 bez Samečka.

23.

1. Kdo ma Ženu zlu v nedeli,
Nech gde do lesa v pondeli
V uterek bude (tebe k)lit
A v stredu bude (za to) byt. | 2. Ve Štvrtek bude stonati,
V Patek bude umíratí,
V Sobotu umre do cela,
V nedeli pokogna dobra. |
|---|---|

24.

1. V Pondeli pugdem namluvat,
V uterek slibi spisovat,
Ve stredu na Svadbu zvat,
Ve Štvrtek (svadbu držat). | 2. V Patek Svadba se dokona,
V Sobotu Žena hotova,
V Nedeli hukli fukli,
Ala lili la (luli). |
|--|---|

25.

1. Fašangi, Turicze,
Velká noc prigde.
Kdo nemá na Boczi,
Zima mu bude. | 2. Ya nemam, ya nemam,
Len se tak trasiem.
Dajte mi Taliresek,
Že sa vypasiem. |
|--|---|

D. Básne.

1.

Mila Sestrička, ga z me povinnosti
 Tobe chey učiniti nini dosti.
 Partu z hlavi tve dolu suimam;
 Než ga poctivost tim neodnimam.¹⁾

2.

Gak libežnu davagj
 vuni Borovice,
 všickni predobre znagj,
 zdravj nos magjce.

Proto s nimi kadime
 domi a svetnice;
 tam se radi bavime,
 kde gsau Borovice.

Proto gest velmi hlavne
 v Turčanske stolici
 Misto okolo slavne,
 ležj po pravicy.

Že tam vuni velice
 rozkošnu vidava,
 od ktere nos y lice,
 občerstvene býva.

Tuto se ale stalo
 ne tak velmi davno,
 že vonati začalo
 to místo voniavo

gjuu vuni libežnu,
 gešte libeznegšj;
 kteru vam hnetki reknu.
 Sem prichilte ušj.

Ružova vune byla,
 ktera Borovice
 všecky previřovala
 gešte mnohem vice.

Sem se mnozj zchazeli
 mezj Borovice,
 aby ružu videli,
 kterak tak velice

voni na všecke strani.
 Nekterí gj tež chteli
 odnesti; než pre bráni
 teg vlady nemeli.

Sam gedini tak stastni
 byl Štefan Zaborsky,
 že podvrátil te brani.
 Chlapik velmo vrtký.

Peknu ružu (on) dostal
 do přibitku sveho,
 do chotára gj odgal
 Rage Zaborskeho.²⁾

O, Stefan Zaborsky
 temer ty zavidim,
 Mug (ty) dobre známi,
 když tu Ružu vidim!

Než ale tys známi náš:³⁾
 protož se radeji —
 že, cos hledal, to gjž maš —
 (v) moge(m) srdci smegj.

Ruža, když od korene
 odtrhnuta byva,
 vadne; gak každodene
 v Lete se to stáva:

¹⁾ Ako z osnovy vysvitá, je to slavnostné svadobné snimanie pannenskej party z hlavy mladuchy. Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ Rozumie okolie dediny Záborie v Turci, neďaleko T. Sv. Martina. Pozn. Sostavovateľa.

³⁾ V pôvodine stojí „mug.“ Pozn. Sostavovateľa.

ga ale (ti) vynšugem
 tvug dobre pregjcy, —
 tobe nini (tiež) pregem
 z dušj plesagjcy:

Aby ta tva Ruže
 nikdy neuvadla!
 Aby gj žadna nuze
 nikde nepopadla.

Nech červena, nech voni,
 nech te občerstvuge,
 svu roztomilu vuni
 nech dum naplnuge.

Tak živ bud s ny, gak v Ragj
 s Evu živ byl Adam,
 (v tomto Zaborskom) kragj.
 Zo srdca ti žiadam.¹⁾

3.

Veseli Haz²⁾

Joan Nandorovy.

Urozenj Pan Joanes Nandori
 Kdž nedavno všel do Lazanske hori,³⁾
 Uzrel tvrdeho Duba z Vrba stati.
 Začal se smati;

Misliv, gak by se tjto drevá zněsly,
 Kdž by užitek gednakj neněsly
 Lidem a všemu stvorenj na svetě
 v premilem letě.

Potom považil, rekl: dobre ge to!
 Gedno ge tvrdě, druhe make na to.
 Dub tvrdi silnj vrba slabšj branj,
 od vetra chránj.

V tom rozgjmajj všech svich služebniku
 Nechal dale gjt, y panskych Hayniku.
 Mišlenek bila tu velika hrba:
 co z Dubem Vrba?

Přišed sám k sobe s toho zanižšenj
 Však ke Haynikum to misly nelenj
 Rekl: „Dub, Vrba!“ mi co znamenagj
 tagemstvj magj.

O, učin tež — rjkal hneť v tu dobu —
 Abych podobnj bil silnemu dubu!
 A tak čím spjše chcej se oženiti,
 stav proměnití.

Dobre sy znišlel Urozenj Pane.
 To co sy žadal, tobe se i stane,
 Neb ag dostaváš premilu vrbinku
 tvu Karolinku.

¹⁾ V pôvodine stojí: „ktera gako badani.“ Aby teda pretrhnutá báseň bola zakončená, zmenil som sadu. Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ Maď. ház, slov. dom. Pozn. Sostavovateľa.

³⁾ Lazany dedina v Turci pri Kláštore pod Znišovom. Pozn. Sostavovateľa.

Tak Dub a Vrba v sausedske svornosti
Zažjvat budau sve pohodlnosti.
Tak v tomto svazku Vrba ne tak snadne
od vetra padne.

Tak y Slunečne horkosti ostogj
V společnem chlátku na dluho v pokogj.
Tak budu spolu Vrba i Dub husty
(v) Strom geden rustj.

A kdiž v tom chlatku vlahy budu mity,
Mladinki mohu s korenu pustiti.
Od tuđ povstane z dubau y vrbiček
pekni Hagjček.

Bůh nech vám štesti dá, zrust vždj spanili
Da požehnánj o stromove mili.
Nech od vás prjehot smutnich slunce ranj
Mračna zahánj.

Žite v ctne lásky bez mnohe bolestj.
Bůh nech vás račj štes(t)live vždi vesti.
Bůh nech Manželstvj vaše potvrzuge,
Vás opatruge.

A kdiž y nekdi zima vás prikvači,
Nech Bůh zas Garo navratit vám račj.
Jan s Karolinku nech radosti magj
v Manželskem ragj.
Kolik na Dubich, Vrbach ratolestj,
Tolik nech vám Bůh dá na svete štesti.
Prived vás potom ku stromu života
geho dobrota.

4.

Dobru novinu¹⁾ Tomtsany
Oznamim tobe tuto chvíli ranj.
Fragerka, ktera mila gest velice,
piše na kratce.

Me mile srdce, Lacuško řečene,
Velmi v mem srdci gest zapečetene,
Tak že y v noci vždi tužjm po tobe
v smutne me dobe.

Mišlenki velice mne k tobe nuta
By mohla videt te aspon gen s kuta,
Aneb cez okno velice gasne;
gjž Srdce hasne.

¹⁾ V původine je přečiarnuté meno „Ladislav.“ Pozn. Sostavovateľa.

O, kdi by mohla spočinut v tvem lune!
 Tak bich mislila, že v nebeskem stane
 Prebívám večne a nekonečne.

Žadam srdečne.

Bůh nedegž toho, by sme se chibili,
 Než v gednem Dome obidleni meli.
 Misli tak, gak ga, spatriž, že se stane
 mug mili Pane.¹⁾

5.

Žalostná Žaloba

mnohe trápenj znašegjcyho Lanu.

1. Ach pro težkost promluivity nemužem auveh beda!
 Ay Svet tento prevraceny gen me trápenj hleda,
 V Zyme v Lete, ve Dne v Nocy, pokoge nikdy neda.
 Každý mne len trapit misly, kdy lja, stava, seda.
2. Auveh! komu se žalovat, nikoho giž nevidjm;
 Svoge utisky rozpravat, každého se ga stidjm.
 Ačkoly svug život bidny nikdy zlostne neridym,
 Predce však ukrutenstvy proti mne vždicky vidym.
3. Tešjm se niczmeneg trochu, že nektery maudry Muž
 Aspoň v svogom vlastnom Dome mne kolko tolko pomuž;
 Kdy mne aspoň polituge, kdy mne obranit nemuž,
 Však predca od konečného Zaufalstvj mne s tim vimuž.
4. Ženy gsu syc k plaću chjtre, asnaď kdy plakat budem,
 Litostj u njch negake y ga take dobudem.
 Protož ani težce kvilit, litovat si nebudem;
 Nebo stidycz se žalovat, škodilby svjm studem.
5. Povjm porad, co mne činj, gakove od mladosty
 Trpym trápenj neresty až do sameg starosty.
 Mne sužovat, pretahovat nemagu nikdy dosty,
 Zvlašte Ženy, tak že na mne nelitugj svjch kosty.
6. Zrodil sem se zo semena dosty maličičkeho,
 Však mnohokrat skrze ženske ruce pretraseneho.
 Potom do Zeme branamy ukrutne vtlačeneho,
 A tak odpornostem mnohym v Zemy zanechaneho.
7. Kdy sem počal zrostat prišly Ženy mna opačovat.
 Hned sa radily, že travu tu treba vihadzovat,
 Na ktereby mako bolo mne ležat a nocovat.
 Hned som poznal, že mna budu Ženy velmy trucovat.

¹⁾ V pôvodine najprv stálo: „V dedine Tomtsine,“ ale potom toto bolo prečiarnuto. Pozn. Sostavovateľa.

8. Zvalilo se ich mocz na mna, tam mna velmy tlačily,
Škubagucze travu pri mne dosty mne ubližily.
Medzy sebov žartovaly, nekdy se povadily,
Mne však y ležgacz y klačgacz velmy obtižne bily.
9. Kdy sem zase hore povstal, gestly som len hruby byl,
Preto snad, že som mocnegšj, Ženam som se nelibyl.
Každy mne hanil, kdy pri mne, neb okolo mne chodil,
Žadal, aby sa tak mocny a hruby lan nerodil.
10. Slištež dale! Když mne potom dozreleho videly,
Gine všecky Polnj prace na stranu odložily,
Mne za me Vlasy škupst, trhat ochotne pospišily;
Rvaly ukrutne kmasaly, co gen mohli vitrhli.
11. Videl sem, že ge zle se mnov, než nemoha ugity,
Musel sem gako zločinecz predce povazan bity.
Daly mne hned do gineho mjsta potom zložity,
(Chce)gjez vetšj ukrutnosity nademnu provodity.
12. Tam giž bily nastrogove pro mne prihotovenj,
Bit y v Poli prace bila, avšak nebilo zhovení.
Na železnjch y drevennjch Rafadlgech som trapenj.
Tam mna bily y kmasaly nelitostive Ženj.
13. Hlavy moge postinane pod nohami tlačily,
A nektere bez litosty y mozky vitačily.
Potom pgestom y Cepamy preukrutne mlatily;
Gako cheely, tak svu vuli pri mne su provodily.
14. Vtedy som sa syc domnival, že už budu mat dosty
Nepratele mogj na te sve velke ukrutnosity;
Ale zase mne zvazaly, a nemely litosti:
Ku Močidlu mne donesli, v nemž bylo vody dosti.
15. Mislal som sy, že v Močidle gak v hrobe odpočingem
A žensku Zlost y Ukrutnost všecku dalšu mingem;
Však oni sa toho bogjez, že sa hore pozdvihnem,
Skalym su mna prihadzaly, až giž y duchem hingem.
16. V tom trapenj za mnohe Dnj musel sem zastavaty;
Než potom som zase počal gednucz se radovaty,
Kdy počaly skaly so mna ven z vody zhazovaty
A mne take ven na sucho opet vitahovaty.
17. Než zase ukrutenstv j nemale vikonaly,
Neb gahnale sem oboschnul, opet mne povazaly
A vzavše gak mrtveho po zemi roztiraly.
By mne nekdo neukradol, y na to pozor daly.

18. Tak sem musel dlhe časy gako pes se valety,
Mislic sobe: co se bude dale semnu konaty.
Vjtr, Slunce, Dešt y Zymu tam sem musel znašety;
Gešto sem byl tak nevinny, gako maličke dety.
19. Opeť mne hore stavely, potom zas zvezaly mne.
Domov zberucz, večer, rano buchaly mne ukrutne,
Bigucz hlavu, ruky, nohy polamaly su na mne.
Taku činily ukrutnost bez vinny a daremne.
20. Nadto všecko gešte horšj trapeňj vimislely:
Lamačky, Trlice, Trognj hned na mne vikladaly.
V njch mne trepuče y z kože všeckeho mne zodrely.
Nelitugjc mne naskrze svu pri tom radost mely.
21. V tom trapeňj preukrutnem velmy mne rozkmasaly.
Ale zase asnaď proto, aby mne prihladily,
Vzaly Štetj y Pačesy, a s nimy mna česaly.
Tak zubamy preostrimy vlasj my vitrhaly.
22. Nedbali na me bolesti ani na me trapeňj.
Gako Dgevky Vlasj pletu, bil sem tak zaplet(ený).
A poznal som, že se z toho radovaly te Ženy;
Kterjm, když mne trapit mohu, vetšj radosti neny.
23. Nenazdaval som sa, že vjcz gešte musym trpeti;
Ale Ženy, Dgevky, Baby y te maličke Deti
Bez meho roztahovánj nechcely posedety.
Nadgevaly mna všeligak, kdo gak mohol vedety.
24. Potom na gakusy kudel gako k stlupu privazaly,
Vlasj moze vitahugjcz Zubami vibrizaly,
Sukaly a nečistimy slinamy upluvaly.
Z Vretena na Motovidlo zase roztahovaly.
25. Kdy mna z motovidla snimu, varga tuho v Popole;
Stoga pri mne s ochotnosty, radneg nežli v Kostole,
Zabudnu o ginjch Pracach, nicz nestoga o Pole;
Kdy len lanček mohu mity nicz nedbagu o role.
26. Kdy se dve nebo try zigdu, hned mna spomenu Ženičky.
Zeptagu sa: gaký že ste mali lanček Sestričky?
Gaku pracu s lanom mate? Či bol dobrý Kmotričky?
Moclyžeste narobily z toho lanu pradžičky?
27. Y lihagucz y stavagucz vždy gjm prigdem na misel.
Žadagu sy, abych u njch na každom kljne visel.
Chcešli Ženam nebe schvalit, tak bys pravity misel:
Že tam dobre lani rostnu, že sy gistotne slišel.

28. Bez lanu radosty prave Ženy mitj nemohu;
Po nem ve dne v Nocy tužj, snad vjc nežli po Bohu.
Podstupugu velku starost y pracy velmi mnohu,
Kdy len radost pri nom magu, bars bude bez osohu.
29. Povjm dale. Kdy pradeno se mna uš udelagu,
Zas mna tluču pgestom velmy, pokoga mi nedagu.
Močga, sušga, zo zvigaček na klbka previgagu;
Potom opet na Snuvadlge všeligak navigagu.
30. Kdy mne na krosna vitgalnu, pres brdo nitelnice
Prevlgekagu, pretahugu a k tomu ešte vjce
Bilom taškym ubigagu okolo behagjce.
Šlichtov mastga, až ustanu gjm pravjce, levjce.
31. Platno so mna udelane roztahugu, meragu;
Potom zas na mensge kusy nožnicgami strihagu.
Opet varga, visušagu, zas vodov oblevagu,
Mnoho Midla na mu bgelost Ženy premrhavagu.
32. Ach ukrutnost prevelika! lebo Židom predagu,
Lebo lečvo len Doma postrihagu
. peru, poderu, roztrhagu
. Papgerne dosti lacno davagu.
33. Tam zas handry so mna močga a tľču prenaramne;
Nie celeho nezustane ani kuštička na mne.
A tak potom y rozličny Papger urobga se mne,
Ktery take musy znášat mnoho zleho daremne.
34. Zvlášte Vogacy Papgerove kdy fugtaše mavagu,
Ktere do svjch Karabinov a Mušget nabigagu,
Papger so mna urobenj do Povetrga davagu,
A tak y ty ešte lanu bolesti dodavagu.
35. Ačkoli siez dost hodnosty y u Kralov dochodim,
Když do ruky gjnym Panom z uctivostj prichodjm;
Však niemeneg mnohem vjce neuctj ga nachodim,
Zvlášte kdy po Purgacij nekomu sa nadhodim.
36. Tak hle celu Tragedij Ženy se muov delagj,
Nad bjdu mu utrpnostj žadne zhola nemagj,
Zvlášť v Liptove a v Orave mocz se omne staragj.
Ženiby snad neprivikly bezomna ani v Ragj.

Poznamenanie.

Práce tieto, ohľadom na vek, v ktorom boli písané, podarené, nachodia sa (výmuc pieseň pod 24. a básneň pod 5. čísлом) v rukopisnej knihe, obsahujúcej v sebe cvičenia v latinskom slohu z Krupinského gymnasia a nosiacej na čele nápis: „Io. Fr. T. 1690.“ I nazdával som sa, že pochodia z roku práve spomenutého. Medzitým písané sú písmom od písma tamtých gymnasiálnych školských úloh odchodným a pozdejším, tak, že jich nemožno ani pripísať tomu „Jo(anni) Fr(ancisco) T(omesányi?) ani položiť do roku 1690.

Kto bol teda spisovateľom týchto priac?

Na väzbových daskách stojí: „Ego Joanes Plešovský pro meliori Oeconomia, 21 Apr. 1748 dedi 8 gross. Item Dominica Rogate dedi 8.“

Na týchže daskách stojí meno Andreas, iste totožné s menom „Andreas Martsek C. S. S.,“ ktoré čítať na str. 209.

Ďalej ako v piesňach pripomína sa i rod i dedina Tomčany, tak i na väzbových daskách, a síce pri jednom nemotornom obrázku vojáka a pri čiernej podobizni Tomčáničky.

Potom na týchž daskách je naznačeno: „Die XI Febr. die Martis Excell. D. Camerae Praeses Stamper Schenmitzium advenit, quem frequentia populi civium et metallifossorum excepit. 1770.“ a: „Ego Joanes Buotz pro meliori Oeconomia d(ie) 26 Apr. 1790 dedi unum obelum.“

Tieto poslednie, snad na výšespomenuť naznačenie Plešovského satyru vyjadrujúce, slova, spolu i s predposledňou poznámkou, pochodia z tej istej ruky, ktorou písané sú v tomto Archive pod č. II. uvedené práce, a neváham teda tvrdiť, že sú práce Jána Buoca.

Spomenutá rukopisná kniha r. 1690 teda preišla o. r. 1748 do ruk Jána Plešovského, potom ale do ruk Jana Buoca, ktorý o. r. 1770 začal v Štiavici (sr. č. 13 piesni) zaplňovať jej prázdne listy piesňami. Idúc potom do vojny k Budínu (1780 sr. č. 16 piesni) pretrhol prácu, v ktorej potom i vo veku dospelom (ako básne) a staršom (ako neviazané blahoželania a č. 24. piesni) pokračoval.

V tejto mienke potvrdzuje ma i to, že pieseň pod č. 24 vypísaná z kalendára r. 1782, nachodiaceho sa v matičnej zbierke kalendárov, pripomína Boczu.

Medzi spomenuté spisovateľské práce Jána Buoca vložil som i básneň pod č. 5, z rukopisnej zbierky Ferenca Raksányi v matičnom museume vyňatú; lebo z nej a menovite z 36. veršu lahko uzavrieť na pôvodca Lyptáka, a písmo i štýl prezradzujú ruku Buocovu. Ačkoľvek pochodil *de eadem* Bocza, predsa známy bol alebo potom i osadený v Turci (sr. básneň 3 a 4), kde do-teraz Buocovci sa nachodia. — Nádejem sa, že dakto v Lyptove alebo Turci najde sa, ktorý podá nám obširnejšiu zpravu o ňom.

Konečne držím si za povinnosť pripomenúť, že túže rukopisnú knihu náhodou našiel na jednom dvore v T. Sv. Martine Viktor Augustini a daroval ju musenmu Matice Slovenskej r. 1872.

Sostavovateľ.

III.

Rukopisné paberky zo starých kalendárov.

1. R. 1747:

Nic (v) svete staleho neni,	Mača diovča konopje
Každu hodinu se meni;	v zelenom chubači,
Len me presmutne srdce	šuhag sa mu prizerá:
Nikda se zmenit nechce.	Či ma černe oči.

2. R. 1781:

O Sionsky Kráľ!
 Tebe Lid tvug chvaly
 Hosanna spivagice.
 Tvogj sme Poddany,
 Deg sve požehnany,
 Abichom v te verice
 Rucha srdce sveho
 Tobe poddaneho
 Podstiraly z vďečnosti.
 Kďž prigdeš sauditi,
 O rač nas pogjty
 Do te večne radosti.

3. A. 1793. 9. 9br(is):

1. Ach Bože premocny
Svatj Slavnj večnj!
V tomto marnem svete
Nenj Boha krom te,
A tobe rovneho
Ey nenj žádného.	4. Hle tve pjsmo svedcy
A tomu nas učj:
Že koho milugeš —
O tom visvet(l)ugeš —
Gako Synu svemu
Kriš nakladaš gemu.
2. Držjš nebe zemy,
Gsa Panem nad všemy.
Nebs Slovem mocnosty
Ey k sve Slave a cti
Račil včiniti
To, co sy chtel mjti.	5. Bez pomocy, Bože,
Tve žádnj nemůže
Znest žadne suženj
Co od tebe smutnj
Y ga v mem trapeňj
Hledam spomoženj.
3. Ach ted verjm tomu:
Y co chceš dat komu
Zleho neb dobreho,
Žádnj nesprostj ho.
Musy za vdek mjty
A poslušňm byti.	6. Y na mne dolehla
Saudu tveho Ruka.
K komu mam volati,
K komu vtjkati?
O Bože, gen k tebe.
Sešliš pomoc z nebe!

4. R. 1794:

V tomto našem piti
 Deg nam pan bu(h) žiti,
 A po tom(to) žiti
 (S)časnu smrt(o)n z(j)iti;
 A po časneg smerti
 Život večni miti.

5. R. 1798 Jul.:

Kdo koho o živnost hledj pripraviti,
 Melby sobe vždicky v Pamet uvoditi:
 Že když on Bližnjmu Gamu chce kopati,
 Sam v nj upadnautj ma se spatrovati.

Kobilamamalibok
obilamamalibo
bilamamalib
 ilamamali
 lamamal
 amama
 mam
 a

6. R. 1799:

Dnes gest Svateho Blažega den,	Mila Pani pro tyu čest
V nemž sa zachovava Obyčeg ten,	Deg nam mesa velku čest.
Že chudj Žaci chody	Pakli nam masa nedate,
Po domjch dobrjch lidj,	Na svogjch Hrncoch poznate;
By svu Živnost dostaly.	Když budu lietat z police
Y my sme k vam prišly,	Do mlinaroveg svetlice.
By sme se s vamy zišly,	Tam sa obžeru pšenice
By ste nam netco daly.	Z teg vkradeneg merice.

7. R. 1803:

Pjta(čka) apud Latinak. M. L. dixit 1803 d. 21 Junij.¹⁾

Laska Rodjčovska na proti djkam nemuže se ani vislovity; ponevadž
 oni nic pro dtky nešanugj ani ustavanj ani kelčjk ani sve gmenj, ale všecko
 heljtugjc gjm pregj etc. A opet laska Manželska, ktera u žaden nemuže ani
 vštjpitj ani take vjkorenity, tak se roznecege a takovu ma prudkost, že žaden
 take gj ani vistihnuti ani pochopiti nemuže. Že toto pravda gest čteme
 o gjstem v Sycylii Bohatem velmi slavnem mužj; že když bil od Lotru ob-
 skočen, gsa na koni, ano y gehu Otec s njm bil, rekl mu Otec: Synu, ty sy

¹⁾ Pýtačka u Latináka. M. L. povedal 1803 dna 21. Júna.

gešte mladý, mužeš gjnym býty užjtečný: uteč na tento koni. On rekl: Za tobe Otče sem dlužen žjvot dati. Ty vezmi sobe kone, uteč, a ga zde zahjnm. Ponukagjce se s tjm konem obadva zahynuly. — Čteme opet že gjsta žena, Kralovna Kartaginenska, gmenem Dido, po smrti sveho manžele slibem se zavazala, že se za žadneho nevda. Po nekerem Roce gjsti kral pohansky velmi se do nj zamiloval a gj sliboval, co chce, že gj da, ano y na mjsto gehu že gj dopusti kralovati. Ona dluho odpjrala, až naposledy namluvana y od svjch Kartagenskych gjm prislubila a shromaždila gjch vgedno, sedla na trun a rekla: Mily mogj, ga sem slabila, že se nikdy nevdam za gjneho. Vitrhla meč a probodla se; že neni slušne, aby se gjnemu dala prznitj. — Tretj priklad opet mame na gjne Kralovne, která prach z gehu těla t. g. z manžele sveho schovaný v žbanku pjla a naposledy hladem zahynula. — Hle teto priklady nam ukazugj, gak velika gest laska a gak mnoho muže. Auditores etc. Y náš mladý princypal NN. takovu lasku gest roznicen, že neprestane v nem plapolati, až když sveho cyle dogde, t. g. vaše Dcera gemu pred nekerjtm časem dana bude za manželku. Tehdy prosy skrze mne, aby gemu, gako gest slibena y bila odevzdana.

Dona tradidit his verbis.¹⁾

Laska, o ktere sme mluvili, nemuže se poznati než anebo skrze posunky aneb slova aneb skutky k tomu, ktereho milugeme. Náš mladý, chtegjce dosvečjtí lasku svan naproti své Man(želce) budaucy, vdečj se timto malim darem, aby vdečne prigala.

8. R. 1809:

Bože! ráč nám pomoc dati	Na Urody polnj všecky
V tomto Roku při nás státi,	Deg dešť, y čas pekuj vždycky,
Kdokoli živ bude.	Ať zkaza neprjde.
Odvrát drahotu veliku,	Deg šťastne trávit, dokonat
Hlad neurodu y valku.	V celem Roku prace konat
Ať radegj prigde	Se vsj pobožnosti.
Z nebe hogne požehnanj	A když leta dokoname,
Na bjdnjch, na gegjch stanj,	Uved nas do Nebe Pane,
V kterjchž bydlj lide.	K te večne radosti. Amen.

9. R. 1811:

Šes(t)nactj Rok gak ga na Gerlitz y bidljm;²⁾
Gak bych za to Bohu dekovat mel, nevjm.

¹⁾ Dary odovzdal týmito slovy.

²⁾ Bol to Jan Barvinek, učitel, jehož meno poznačeno při piesni 8. r. 1809.

IV.

Daniel Kuško.

R. 1614:

1.

.¹⁾
 Po večery do zahrady šyel,
 Aby se otcy modlil,
 gydaš nan zastupím pryšyel,
 Aby gym ho zradil.
 Nedal yhned petrovy ta ugty.
 At sebe nevyného
 moha, nechtel gest zrušyty
 pysma prorockeho.
 Yavše gehu mely s nym svu vŕly,
 celau noc polyčkaugyc,
 čynyly yak samy chtely,
 Kryve nan žalugy(c).
 Osaudivše kryž nan vložyly,
 z lotry z mesta vyvedly,
 ukrutnu smrt učynyly
 svemu Stvorytely.
 Po smrty ten Nebeský Pan
 nemohol pokog myty,
 kopým bok gehu gest proklan.
 Matka na to hledy.
 O kdež ta radost, kterau sy mela
 Panna Matko prečista,
 když gsy gehu porodyla?
 gyž gsy žalostyva.
 Gežyšy, genžte vypravugy
 bůg tveho umučeny
 Degž nam, at tebe milugy
 nade vše stvoreny.
 Strach prace a mnoha protyvenstvy
 račil gest podstaupyty
 Až do umdleny, to pro nas
 pro chryšne (stvoreny).
 Když pro nas račyl svu krev vylyty,
 podstaupil smrt ukrutnu, rač nam milostyvy byty,
 když na sandau stanem.
 Prygmyš nas v počet vyvolenych
 v kuru Angelov svatych,
 abys byl od nas cten chvalen
 vždy na veky Amen.

¹⁾ Začiatok chybuj. Pozn. Sostavovateľa.

2.

Poděkugmež panu Bohau
 a zdavagme čest a chvalu gemu,
 neb on pro sve umučeny
 račýž nam dat hrychov odpušteny:
 Z nebe staupyl ponyžyl se
 a z marye Panny narodyl se,
 try a trycet rokov pracoval,
 když na tvrдем kryžy umryty mel.
 Lamala Matka sve ruce,
 když vydela sýna v težkeg nuze,
 Sýna sveho gedineho
 a na svatem kryžy rozpateho.
 Slyšela ho plačycho,
 vydela ho ukravaveno,

nemohla ho slovem potešyt
 any gehu svatau krev zastavit.
 Svata krev gest po nem tyekla
 z hlavy z boku čysteho žyvota,
 a ta krev nas vykupyła
 z muk velykych z horucyho pekla.
 Tychym hlasem Pan Krystus volal,
 když na svatem kryžy umryty mel,
 by se czlovek vzpamatoval,
 a yak by ho Bůch verne myloval.
 Kryste pro tve umučeny
 deg nam našym hrychom odpušteny
 At nas nezye večny plamen,
 uchovag nas pane Kriste Amen.

3.

Smutny čas nyneğšy povaš o czloveče,
 neb svetskeg rozkoše a obrat sve srdce.
 Pomny na smrt Pana sveho,
 že netrpel pro gyneho,
 než pro te sameho.

Vegdy a uhlydag tam gydaše zratce
 yaky zastup vede na Pana Gežiše,
 gyž podstaupil smrt nevyny,
 ty gsy vynen hrychy svymy
 czloveče prebydny.

Vegda do zahrady, gak se v kvy poty
 vzdychagyce tesce vyduc kalych smrtý
 Pan mocen nebe y zeme,
 y vše rad znašel pro tebe
 hryšny czloveče.

Pohlet yak ho vedau ku Ananyašovy
 zlemu pana nevyneho
 tauze zvazaneho.

Dal se yatý
 a zvazaty,
 len aby byl vdečen smrtý
 pro tobe umryty.

Pohlet yak kryžugy,
 trnym korunugy,
 že mysta celeho nykdež na nem neny.
 Krev otči zalyva:
 rozpomen se duše verna,
 že gsy ty v tom vyna.

Protož o czloveče vydac pana sveho
 na kryžy ukrutne tuze rozpatcho,
 lytug a plač, čyn pokany,
 pokaud čas maš zmyľovany.
 Tak dŕgdeš spaseny.

4.

Kryste pro naše spaseny
 genž gsy račyl bydnym človekem byty,
 gsa stvŕitel, pro stvoreny
 ukrutnu smrt račyl gsy podstaupyty ¶:

Uslyšyš nas myly pane!
 my k tobe volame, prispeg nam kau pomocy
 A(t) dyabel zly preukrutny
 nad namy nemage žadneg sveg mocy.

Vzhledniž Pane na lyd hryšny
 a nedeg nam na večne veky zahynuty.
 Rač nam mylostyvym byty,
 neb se tobe nelze vynlavyty ¶:

Degž pane srdce skrušene
 k tobe stvŕcovy svemu,
 a(t) s plačem nad hrychy sve
 gsauc zde žyvy po voly tveg
 potom se dostaly
 kralovstvý tvem večne. Amen.

5.

Ach otče mug vzhlednyž z nebe!
 žada te ma potreba.
 Na kryžy vysym neb musym
 pro lydske zatraceny
 kau spaseny.
 Račyž semnŕg byty,
 gyž pryšla hodyna k smrty.

Yako beranek nevyuny
 gya sem ukryžovany,
 trpym s tychosty
 pro lydske prohrešeny
 kau spaseny.
 Račyž semnŕg byty,
 gyž pryšla hodyna k smrty.

Volam k tobe ve dne v nocy,
 nemam žadneg pomocy,
 gsem uponyžen zavŕžen
 pro lydske zatraceny
 kau spaseny.
 Račiž semnŕg byty,
 gyž pryšla hodyna k smrty.

Ruce nohy probodene,
 nič cele neny na mne,
 bok mŕg proklány raneny
 pro lydske zatraceny
 kau spaseny.
 Račiž semnŕg byty
 gyž pryšla hodyna k smrty.

Žlauč a ocet ma napage,
každy se mne smege;
lotr posmyva hrava
pro lydske prohřešeny
kau spaseny.

Račiž semnůg byty
gyž pryšla hodyna k smrti.

Otče odpustyš lryšnykom
y týmto protyvyňkom,
neb co delagy neznagy
pro lydske prohřešeny
kau spaseny.

Račiž semnůg byty,
gyž pryšla hodyna k smrti.

Otče ya dusy vypustym,
v ruce tve gy poručym
z velkeg uskosty z bolesti
pro lydske prohřešeny
kau spaseny.

Račiž semnůg byty,
gyž pryšla hodyna k smrti.

Pochvalen bud Božy gsýnu,
že gsy vzal našy výnu,
za nas na kryžy pnel (a) trpel.
A kdožby v neho veryl,
ten spasen byl,
a s tebůg prebyval,
až na veku se radoval. Amen.

6.

Genž gsy trpel za nas Spasytely náš,
my prosyme tebe nyny uslyš nas.
Pro tve umučeny zbaviž zlorečeny,
ktere gsme dostaly skrze prohřešeny.

Obethovany gsy, nebo sam chtel gsy,
reč ottobe psana byla gest davna ||:
že ty maš zctyry, a Hlavu zemřily
všeckau sylu dyabla, zbavyš nas pekla.

Gyž gsy všecko splatyl, což nevypugčyl,
y trpel z bolesti pro naše zlosty ||:
Pro hrychy ranen gsy, pro naše zlosty,
zetren gsy, a vraženy naše hrychy obmyl gsy.

Uplvan byčovan pohanům výdan,
potupen, posmyvan y zamordovan ||:
rucho sve u vyne a kryv hroznove,
odev svůg zmačyl gsy, nebo sam chtel gsy.

Sama tva dobrota to učinyla,
že nas zlorečenstvy vyslobodyla ||:
Deg nam k tomu pomoc ducha svateho moc,
bychom te zde ctyly večne chvalyly.

7.

Ach ya matka zarmucena,
pro smrt syna skormucena,
kterehoz gsem bez bolesti splodila.
Bolest gehu mne dotyka,
Meč ostrý srdce pronyka.

Vydym sýnačka mýleho
ukrutne roztaženého.
Vydym telo zarmucene,
Ruce nohy probodene.
Bolest gehu mne dotyka,
meč ostrý srdce pronyka.

Rany gehe ted mne byly,
 cyty(m) co on cyty koly.
 Ach rmutym se, ach omdlívam,
 na kryž gehe když prohlydam.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Neny kdoby sýna meho
 semnůg plakal stryznencho.
 Lytugte mne aspon ženy,
 z bolesty rodyce Syny.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Lytug mne slunce spanyle.
 dnes nad nym zatínele;
 lytug mne tež svetlost skvucy,
 dnes na obloze hasnucy.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Lytugte mne tvrde skaly,
 které ste se y pukaly.
 Ach polytug mych bolesty
 vše co nemaš cytedlnosti.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Gestyt psano davnym rokem
 Jeremyášem prorokem
 o Krystu, že mel trpety,
 yak gsau rekly Žyde zlostuy.

Mluvyce pak sobe samy:
 Bud ta rada mezy namy,
 myslemež proty nevynemu,
 což by bylo z toho gemu.

Však nezahyne,
 rada murde yne,
 yakokolvek gest hluboka
 od proroka.

Pugdem proty nemu s krykem,
 zarážyme ho gazykem;
 pakly se nam pravdou spryeči,
 neddagme na gehe rečy.

Žadny z lydy lytovaty
 nech(c)e semnůg zaplakaty,
 Ach hryšnyč co(s) dokonat?
 Sýnas meho zamordoval.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Proč nezabyl matkau (s) sýnem,
 zyednym mordem at gsy vynen.
 Pohlet na to a rozvažug,
 sýnačka meho polytug.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Vyc rany gymžto provynil,
 vyc hreby gym gsy probyl:
 pohlet korunu trnovu
 nasylně na hlavu zbytau.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

Hle žyžny vola zamdlyva,
 dušy svu Bohau oddava.
 Prystup k nemu, hrychu lytug,
 smrt gehe bude žyvūt tvůg.
 Bolest gehe mne dotyka,
 meč ostrý srdce pronyka.

8.

Žyvym chlebem se nazýva,
 Synem Božym se byty zna,
 predklada nam naše hrychy
 a hrozy ponstrau za hrychy.

Nech(c)e nam na nycem zvoloty,
 težko nam na neho hledety,
 tak ma protyvnou osobu.
 Nedržme ho mezy sebůg.

Povesmež my ho na kryžy,
 tud zvyne gestly Syn Boží.
 Zhladmež geg ohavnu smrty,
 nebude gmenovan po smrty.

Otče Bože vzhlednyž na mne
 mych zlost nepratel proty mne,
 jakož beranek s tychosty
 trpym od nych z nemyloty.

Neuctyly meho lyce,
byly, kdo mohol nagvyce,
všecko telo, hlavu take
čynye haneny všelyyake.

Yakožto nagtvdřšy skala
na tvar my stala
v tech trpenych pevne stagy,
žadna gym zlost neobstagey.

O Pane geňž prave saudyž,
mau pravdu a gych zlost vydyž,
všecko to poručym tobe,
neb mam daufany v tobe.

Y my take negradegy
kladmež Bohau svu nadegy:
sve kryvdy poručme gemu
gduce svu žadosty k nemu.

Tak abychom došly toho
v nebesych kralugycyho.
S tebau at se tam dostanem,
pomožyš my myly Pane.

Kryste pro tve umučeny
deg nam hrychom odpušteny.
At nas nezye večny plamen,
uchoveg nas Kryste. Amen.

9.

Umučeny našeho pana milostneho
vaš sobe krestan verny a polytug gehu;
vezma pred se bolesty gehu, svate rany,
gyž gest pan vykaupyl nas hryšne krestany.

Gežyš vyšyel ot otce, na tento svet pryšyel,
velmy ge zamyloval, až svůg žyvot vydal,
yako pastyr naglepšy toho smrti dokazal.

Gežyš do zahrady šyel z učedlnyky svymi,
snažne se otce modlyl až prave do umdleny.
Krvavy pod s neho šyel, mage smrt trpety.
Duše myla polytug gehu težke rany.

Gežyš milostneho když gsau Žide yaly,
berauka nevineho byly gsau vrvaly;
ruce zvazaly Panau nebeskemu,
tepuce trhagyce, pokog nebyl gemu.

Gežyš gest vzal polyček u nanyaše v syny
od truchlyvy poslan kau kayfašovy,
tu mu Žyde neverny otčy zavazaly,
polyčkugyc plvagyce gemu se ruhaly.

Gežyš katům daly tuze zvazaneho,
k slupu gsau geg prytahly tak obnaženého,
ukrutne gey zmrskaly, až sa krv vylyla.
Duše myla polytug, budyž gemu verna.

Gežyš gsa ubyčovan, na stolyce vsazen
trnym gest korunovan ten nebesky pan.
Hlava gehu hluboce trnym gest zbodena,
až krev otčy zalyva. Pohled duše myla.

Gežiše pylat vydel tak ukryžovaneho,
 velyce se podyvyl, pohledel na neho.
 Tak byl velmy strapeny Gežyš predústogny
 pro neduhy czlovekau nebyl gest podobny.

Gežyš z mesta vyveden kryžem gsa obtyženy
 negsa (nesga) težce omdlyval, až pod nym y klesal.
 Matka geho prybehla chtyc gsýna vydety;
 uzrevšy zaplakala z velykeg bolesti.

Gežyš gyž kryžugy, patry duše myla,
 ruce nohy prybyly, a ty gsy tym vyna.
 Nechtegž vyce hnevaty pana nebeskeho
 a prestan gyž hřešty draze vykaupena.

Gežyš s kryžem vyzdvyžen, žyly se trhaly
 roztažen az kosty škrypaly
 vydela na zemy upadla
 myleho račy by umrela.

Gežyš mezy lotry gsau ukryžovaly,
 nevineho zločyncem gsau ho nazyvaly;
 gyny mu se ruhaly, když na kryžy visel.
 Všecko myly Spasytel myle gest to znašel.

Gežyš se otcy modlyl za sve kryžovnyky,
 lotra gest k sobe prygal y mnoke hryšnyky.
 Když gest všecko dokonal, hlavy sve naklonyl,
 svu dušy gest vypustyl, Otcy gy poručyl.

Gežyš gyž mrtveho stvůreny plakalo,
 Pana sveho mileho všecko lytovalo;
 slunce se gest zatmelo s kryvdy pana sveho,
 y zeme se zatrasla lytugyce geho.

Gežyš umučeny gyž v pamaty magme
 a sveho stvůrytele srdečne lytugme,
 gyž pro geho bolesti oddalme se zlosty.
 Budemly ho lytovat, budem s nym v radosty.

10.

Rozmyšlegmež dnes my verny krestany:
 kterak pan Kristus trpel velke rany.
 Od narozeny až y do skonany
 nemel spočyvany.

Nagprv v zahrade vzal gest polybeny.
 Ten gydaš zratec dal Žydom znameny:
 koho polybym, toho znamenagte,
 toho lapagte.

Ľned se valyly jak lvy ukrutny,
 ňeĎllycy od neho utykly,
 tak velkym krykem vedu pred Anaše
 spaseny naše.

Prvny hodynan pred pylatem gest stal
 nespravedlyve gsaudey obžalovan.
 Rozkazal pylat, aby byl byčovan
 naš nebesky pan.

Kryčely všychny o hodyne trety:
 Nech(c)eme my ho na svete držety.
 A gyž na kryžy svůg žyvot položyl
 tento syn Božy.

Z ostreho trny korunu uvyly
 našemu panu na hlavau vložylly,
 posmyvagyce se gemu se klanely,
 kralem ho zvaly.

Šyel z mesta s kryžem o hodyne šyesteg.
 Žyde gsau s neho odeny zložylly,
 potom ho na kryž ukrutne prybyly,
 octem napagally.

Poručyl dušy Bohau Otcy svemu,
 volal, gyž umrel. Zatmelo se slunce,
 zem se tryasla o devateg hodine,
 nic bez pryčyny.¹⁾

Vstaupyl do pekla v moci boha otce;²⁾
 duše svate z vezeny težkeho,
 a tela mrtve z hrobův ven stavaly,
 vydyet se daly.

Yozev Nykodem pylata prosyly:
 by telo s kryže bezpečne zložylly.
 Pylat gym toho nic gest neodeprel,
 neb sam buch tak chtel.

Časau nešpornych byl s kryže zložený,
 skrze sve sluhy pan všeho stvůreny.
 Matka, když telo mrtve gest vydela,
 žalostne plakala.

¹⁾ Snad by mal tento verš stát takto:

„Poručyl dušy Bohau Otcy svemu,
 volal, umrel, slunce zatmelo se mu;
 zem sa triasla koľ devateg hodiny
 nye bez příčiny.“

Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ Snad by mal prvý riadok stát takto:

„Vstaupil do pekla v moci Otce svého.“

Pozn. Sostavovateľa.

Drahym balzanem telo pomazaly
a z naboženstvým v platno obvyňuly,
a tak gsau geho do hrobu vložyly,
žalostne plakaly.

Plačmež gyž všychny my verny krestany,
dekugyc panu za ta dobrodeny,
že pro nas račil ukrutne trpety,
chtyc nas k sobe mety. Amen.

11.

O, velyka mylost Syna božyho!
račil (v) svete trpety mnoho
pro naše spaseny,
a tak nas račil sprostít večneho vezeny.

Gsauc premoženy dal se gest yaty.
Polybenym gydaš ukazal,
trycet strybrnych vzal,
lytugyc toho potom se uvazal.

Když gsau gey u vezeny svem mely,
tu nektery pred nym padaly.
Rzkauc: zdrav myly kraly!
Posmyvagyc se gemu se klanely.

Tys ten, ktery gsy nam chram zrušyty,¹⁾
a novy mocny ve trech dnech
gyny z novu postavyty.
Ay hned nam hadag, kdož te bude byty.

Otčy zavazaly, polyčkovaly
a rzkuc: zdrav bud kraly nagmocnegšj²⁾
na tebe čest slušy!
celu noc polyčkugyc o drahý Gežišy.

Ku pylatovy na odsauzeny daly,
nevineho zvukem pryvyedly.
Nechtcl odsaudyty,
vyda nevyneho chtel ho propustyty.

Žyde volaly rzkuc bez meškany:
dan bud katom kau kryžovany,
propust nam z vezeny Barabaše
a ukryžug Gežiše.

1) Snaď prvý riadok veršu má stáť takto:

„Tys ten, ktery da nam chram zrušyty.“

Pozn. Sostavovateľa.

2) Snaď: „a rzkuc: zdrav bud nagmocnegšy.“ Pozn. Sostavovateľa.

Krev geho na nas y na naše syny,
 nebudet zhlazen bez vyny,
 neb v meste v mestečkach mnohe bludy
 a zvadyl lydy.

Korunu mau na hlavu vložily,
 až do mozgov ostrove prenykly.
 Zdrav bud mystre! rzkuce
 a preukrutne ho korunugyce.

Po velkeg chvyle kryž nan vložily,
 geho nyesty pro sve bolesti
 nemohol gsa strapeny:
 Šymon mu pomohol, gsa prinuceny.

A provrtanym dyram nemohol dostačyty;
 tu v nem kosty žyly treštely,
 když do toho maly.
 Moha ugyty račyl podstaupity.

Tu vysy myly Syn božy!
 Octa žlučy mu podaly:
 pyl napog protyvny.
 Polytug geho hryšnyče veliky.

Už te matkau svu, an plače truchlive,
 učedlnyku svemu Yanovi
 tomu gy poručyl.
 Zvolal Hely Hely! dušy vypustyl.

Bok geho otevrel preostrým longyn rytir
 prevelmy slepy
 když gyž boha otce
 prosyl, aby vzal dušy (v) svoje ruce.

Slunce se zatmelo, skaly se pukalo,
 z hrobův mrtvy vstávaly.
 Živy vydue Žydov mnostvy
 uveryly, že ukryžovan Syn božy.

S povolenym pylatovym s kryže snat,
 v rucho byle gey obvynuly,
 s tym se obyraly,
 patryc na neg žalostne plakaly.

Ay ten gozeff zmy telo,
 kterýž pro nas na kryžy pnelo,
 položyl v hrob novy,
 kterýž gest sobe byl vytesal (z) skaly.

Než třeť den mynul po smrti geho,
moený pan Bůch, kralovstvy geho,
vstal gyž nesmrťedlný, v neby kraluge,
na zemy panuge.

Umučeny pamatugyce,
geho srdečne lytugyce,
vyrau zachovagme,
a tak s nym večne
v kralovstvy svym budeme. Amen.

12.

1. Laus tibi Christe
Qui pateris
in cruce praesens
pro miseris.
Qui cum Patre regnas
in celis,
nos tu salva
in terris. Kirie elegzon.

2. Sancta(e) Maria(e)
pius filius
Jesus Christus,
noster dominus,
moritur in cruce
pro hominibus
ut secum collocet
in celestibus. Kirie Ellegzon.

3. In horto flexit
genibus,
Patrem precatur.
coelitus
ab Angelo confortabatur
Non cum corpore gutta
manarunt.¹⁾ Kirie ellegzon.

1. Chvala tobe stvůrce,
genž gsy trpel,
za nas za hryšne
na kryžy pnel,
genž kralugeš s otcem
na neby,
Spasyš nas hryšne
na zemy. Kyrýe ellegzon.

2. Panna Marya,²⁾
gey syn mily
Gežyš Krystus pan
mylostyvy,
umrel gest na kryžy
za lydy,
aby ge posadil sebůg
na neby. Kyrýe ellegzon.

3. Klečel v zahrade,
Otey se modyl;
Angel geho z nebe
posylňyl,
Rzka: nechťeg se baty
naš pane myly;
Neb máš vykaupyty
lyd yzrahelsky. Kirie ellegz.

¹⁾ Snaď má stát takto:

„In horto flexit genibus,
Patrem precatus precibus.
Coelitus Angeli confortarunt
De corpore guttae dum manarunt.“

Pozn. Sostavovateľa.

²⁾ Snaď má stát takto:

„Panne Marýy.“

Pozn. Sostavovateľa.

4. O, tu false jude (*Juda*),
 quid fecisti,
 quod suum dominum
 tradidisti?
 Oportet te p(o)enas
 luere
 lucipero diabolo
 consors fieri. Kirie ellegzon.

4. O, ty falešný gydašy
 co gsy učinyl,
 že gsy svého pana
 žydom prozradyl?
 Musíš za to v pekle
 horety,
 z lucyperem dyablem
 tam prebyvaty. Kirie ellegz.

Incipiuntur Cantiones de Resurrectione Domini Nostri Jesu Christi.

13.

Vskryšeny Spasitele svého chval každý člověk mysly veselau, neb noc tvu osvětil a s temnoty světlo učinyl. Y my veselými hlasy svými všichni z andělů spývamež gemu.

Neb zeme dryvy koreny, trava lesové y slunce nebeské, y ptáčekové chvalý pana svého vskryšeny slavně, leho svu yasností zeleností čyníc veselé však (k) jeho chvale ‖: Protož mu (v)zdamže chvalu všichni z andělů; eg neb gest račyl trpěty za nás, vstal s mrtvých v třetí den, gest na pravicy u večné radosti.

Angelé z nebe poslany ženám povedevše to zvestovaly, že pan gyž s mrtvých vstal, a to gym povedety kazal, y svým uředlníkom smutným truchlým všem y petrovy, aby uveryly.

A že ge do galylege predege, yakož gym byl predpovedel, dokaut gežte s nými v tele živ gsa na zemy chodil. Yšly a uzrevše poctyve se gemu klanely, aby uveryly ‖: Protož mu (v)zdamže chvalu všichni z andělů, eg neb gest račyl trpěty za nás, vstal s mrtvých třetí den, gest na pravicy u večné radosti.

Uslyšs pane prosby naše. prosyme dnes prosby naše s prybytkau tveho, pro tveho myleho syna svu mocy vskryšeneho, od večnosti vždycky mage syna rovného, boha praveho.

Deg nam večné kralovany, kdežto dokonale gest utešeny; nedeg žyvau byty v hryšech, ale u mylosťy tveg, ze všemy svatými, kdežto Kryste s nými Kryste kralugeš u večné radosti ‖: Protož mu (v)zdamže chvalu všichni s angelmy, eg neb gest račyl trpěty za nás, vstal s mrtvých v třetí den, gest na pravicy u večné radosti.

14.

Vstal gest tegto chvyle
 ctny vykauptel,
 Gežs Krystus myle
 sveta spasitel;
 yenz pro hrychy naše
 on stavše
 rozpat na kryžy nevyny
 naš bůch gedyny.

Když geho plakaly smrty ctne Marye,
tu staly u hrobu truch(ly)ve;
Angel, genž sedyce
kym spyše
kazal bratrům zvestovaty,
že vstal būch z mrtvych.

Srdečneho hlasau my alleluya
tohoto my časau ržkuc alleluya
všychny zaspyvagme
a chvalme
Stvorytele všeho sveta
vždy alleluya.

Prešlechetna Žena vsetšy (k) bratrom v dům
Marýa Magdalena ctnym Apoštolům
promluvy(ł) k ným myle
teg chvyle:
deg (*zde?*) gyž poselstvy angelske:
vstal būch zagyste.

Genž umrty račyl(s) pro nas Kryste ctný,
chtel by se raz pačyt hryšnýk všelyky.
Vstal(s) s mrtvých z radosty
z mylosty,
o, popreg ctneho skonany
y s mrtvych vstaný.

On slavne svu mocý do pekla vstaupyl
Pan a svetla mocy dyabla oblupyl;
o(d)tud otce svate
gym yate
zdavna gy vyvyedl vytezne
y prevelebne.

Učasnycy tvogy gyž se radogy,
že smrty obogý ugytty magy.
Pro tve umrtveny
vskryšeny
dal gsy gym nade gy gystu,
že budu s tebůg.

Gyž štatne patreny(m na) tvu velebnau tvar
gých chtel oslavyty yak slunečna žar
o prekrasna
yasna
až skvucy vždycky beze všeho smutkau
y nedostatkau.

Neb slzy všelike z gych otčy smutných
 genž muky velyke zde nesly, od ných
 gyž zetřeš na veky,
 a dyky
 budu tobe vždy vzdavaty
 večne chvalyty.

Amen spývagyce gyž alleluya
 všychny velebyce rzkauc alleluya.
 Sýla mudrost yasnost
 čest y moc
 beranku, genž gsy nas vykypyl
 svu krvy obmyl.

Degž pane dogyty nam teg radosty,
 bydlo myty s tebûg v tveg nčas(t)nosty,
 v tom nebeskem racy
 v tve tvary;
 kde sau (*se*) všychny vyvoleny
 večne radugy. Amen.

15.

Tretyho dne vstal stvûrytel
 s mrtvých naš myly spasytel:
 radugme se veselme se.

Genž pred pylatem odsauzen
 a na kryžy gest umučen,
 z lotrem do rage uveden.

Plačyce gehu bolesty
 pany negsau (*nesau*) draze masty,
 chtyc gehu telo mazaty.

K nýmžto angel slavný rekne:
 koho vy panny hledate,
 toho gyž v hrobe nemate.

Ale degte (*gdete*) a pospešte,
 do galylege se ptagte;
 tam ho zagyste uzryte.

Vesel se ryše nebeska
 angelska y archangelska
 vše(ch) devet kurov angelskych.

Když pan Gežyš Krystus umrel,
 yhned gest nam rag otevrel,
 svate v temnostech navštyvyl.

Pekelnycy otevrete,
 Stvûritele sveho pust(t)e;
 gyž žadneg mocy nemate.

Kral slavy peklo oblupyl,
 po smrty do neho vstaupyl,
 sve volene vyslobodyl.

Radug se všecko stvûreny
 na den božyho vskryšeny,
 chvalyc gehu oslaveny.

Spyvagtež všychny ptačkove
 gyž vesele(g) nežly prve,
 mocy sveho Stvûrytele.

Pukagte se y stromove,
 zelenagte se lesove,
 luky kvytky vydavagte.

Hory take gyž plesagte,
 pahrbkove poskakugte,
 zahrady užytek dagte.

Rosa padag na vynyce,
 urody dagte chmelynce,
 vydag ovotce štepnyce.

Všychny¹⁾ — — — — —

¹⁾ Toto je signatura veršů, s kterým by sa mala začínat nasledujúca strana; ale tejto niet. Pozn. Sostavovateľa.

16.¹⁾

O, Klyčyre z nebe
 my prosyme tebe:
 kďyž budeme mryty,
 rač nam otevrety
 kralovstvy nebeske. Amen.

17.

Vesely nam den nastal
 v nemž stvorytel zvytežyl,
 tretyho dne s mrtvých vstal.
 Alleluya, chvalmež Boha.

Abychme my z hrychův povstaly
 gehu nasledovaly,
 a po tomto bydnem živote
 v kralovstvy svym prebyvaly.
 Alleluya, chvalmež Boha.

Tak gest tento den slavy,
 že ho žadny . . . chvalit nemuš,
 ani ne pr ,
 než ten gedem sýn božy,
 který peklo hrozne rozboryl,
 škaredeho dyabla tam zvazal,
 gemu prikazal.
 Alleluya, chvalmež Boha.

Vyme gyste, že gsy vstal Kryste mocne smeľe
 (v) svem svatem tele velmy veseľe,
 vyvyedol gsy dušyčky, y Adama y otce svate;
 vyvyedol gsy gych s temnosty
 do večneg radosty.
 Alleluya, chvalmež Boha.

Pro tve Kryste s mrtvých vstany,
 Synau božy odpust nam naše zhřešeny.
 Ty gsy nam tento den stvuryľ,
 živůt večný gsy nam prypravyl
 a od večneg smrty gsy nas zbavyl.
 Alleluya, chvalmež Boha.

¹⁾ Z piesni tejto — ponevač chýbä jedon list rukopisu — zostal len posledný verš. Pozn. Sostavovateľa.

Protož každý krestan verny
nezustavag od chvaly božy
v tento den slavy;
neb (z) Krystov(eh)o vskryšeny
raduge se všecko stvůreny,
nebe zeme dryvy take korený
pana Boha chvaly.
Alleluya, chvalmež Boha.

18.

Radugme se všychny nyny,
čynyc vesele spyvany
na den božyho vskryšeny.
Alleluya, alleluya.

Učedlnyey gehu v noey
vzaly gsau geg o polnoey,
v tau chyly, když sme my nemely mocy.
Alleluya, alleluya.

To zvestoval angel slavy
(v) svetlem ruše veimy krasny
od Boha otce poslany.
Alleluya, alleluya.

Dylt: co proto pylat vam,
negsa odporen tomu sam,
tent gest byskupom dobre znam.
Alleluya, alleluya.

Ženam, kteráž k hrobu pryšly,
drahe masty sebůg nesly,
aby Ježiše mazaly.
Alleluya, alleluya.

My to dobre opatryme
a gemu v tom poradyme,
bez vyny vas zustavyme
Alleluya, alleluya.

Ržka gym, že gest vstal s mrtvych pan,
kteryž byl tuto pochovan,
tot gya gyste zvestugem vam.
Alleluya, alleluya.

To gsau rekly knezy zlostny,
chtyce svu vraždu prykryty,
rythyrům penyze daly.
Alleluya, alleluya.

Zvedevše to byskaupove
y gyne knestvo ruhavy,
to pokoleny hadove.
Alleluya, alleluya.

Rythyre penyze vzaly,
vedle rady učinily
Byskaupy v klame zustaly.
Alleluya, alleluya.

Yhned se spolau zebrały,
rythyrům penyze daly,
aby falešne mluvyly.
Alleluya, alleluya.

Po všem svete se rozneslo,
lydem dobrým v pamet vešlo
to tak znamenite heslo.
Alleluya, alleluya.

Ržkauc, že Gežyšė ukradly,
ktery gsau gey mylovaly,
v tau chyly, když gsme my spaly.
Alleluya, alleluya.

Anyž bude¹⁾ — — — —

¹⁾ Toto je signatura veršu, který by mal stát na nasledující strane; ale tato chybá. Pozn. Sostavovatele.

Cena 50 kr. r. č.

4-9-74

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 20 22 08 006 8